کیم

ناول

رډیارډ کیپلنګ

خلاصه او ژباړه
صفیه حلیم

مارچ ۲۰۱۱ م

۱. زمزمه
۲. پیر او مرید
۳. د ریل ګاډي نړۍ
۴. وړوکې مداري
۵. د سیند لټون
۶. جرنیلي سړک
۷. د سره غویي کنډک
۸. خپل او پردي
۹. د علم دروازه
۱۰. د طلاي غشي سیند

Download from:aghalibrary.cm

د ليکوال او د ناول پيژندګلوي

کيم د نولسمی پيړۍ د انګريزي ژبی يو شاهکار ناول ګڼل کيږي. د دی ليکوال ، رډيارد کيپلنګ د انګلستان اوسيدونکی اوډيري نوری لنډی کيسی او ناولونه يې کښلي دي. دی شاعر او ژورناليسټ و او د ماشومانو لپاره يې هم ليکنې کړي دي. په کال ۱۹۰۷ م کی کيپلنګ د ادب نوبل جايزه وګټله چې په انګريزي ژبې د ليکنو لپاره لومړۍ نوبل جايزه وه. جوزف رډيارد کيپلنګ په ۱۸۶۵ م کی دبريطانوي هند د بمبۍ په ښارکی زيږيدلې و. د پينځو کالو په عمر کی د ده مور پلار دی په انګلستان کی د زدکړو لپاره ورواستاو. د اوولسو کالو لا نه و پورا چې د ښوونځي د زدکړو نه وروسته دی بيرته بمبۍ ته ورغلو. ده خپل ماشومتوب د هندپه رنګين او کلتوري فضا کی تير کړې واو هندوستاني ژبه يې زده وه. کيپلنګ د ماشومانو لپاره د " ځنګله کتاب " نومې ناول اونورې لنډې کيسې وليکلې.
په ۱۸۸۲ م کی ده د لاهور نه خپريدونکې ورځپاڼې، " ملکي او پوځي ګزيټير " لپاره د يو ژورناليسټ په حيث کار پيل کړو. د خپل ژوند د لومړيو کلونو او بيا وروسته د خپل مسلکي ژوند تجربې د ده د " کيم " نومې ناول اساس جوړ شول.
رډيارډ کيپلنګ د کيم نومې ناول په ۱۹۰۱ م کال کی کښلې و. د بريطانوي امپيريالزم هغه وخت په اوج کی و او د هندوستان لويه اوچه د ملکې وکټوريه د تاج يو داسې غمې و چې انګريزان پرې وياړيدل. هغه وخت هر چا فکر کوو چې انګريزانډېر ايمانداره او معتبر خلک دې او هر څه چې کوي هغه سم وي. خود " کيم " کيسې دا طلسم مات کړو.
کيم د يو يتيم ماشوم کيسه ده چې د نولسمې پيړۍ په نيماي کی په هند کی ژوند کوی. د ده پلار د آيرلينډ يو عادي پوځي و او د اور ګاډي په شعبه کی د انګريزانو تنخوادار ملازم و. د ده ميرمنه "ايني شاټ" د کولرا په وبا کی مړه شوه . د کيم پلار" اوهارا" له دی غمه شراب ته پناه يوړه او څه موده وروسته دی هم په داسی حال کی مړ شو، چې ماشوم زوې ته يې هيڅ پاتې نه و. د کيم پالنه يوه داسې ګډ نژادې ميرمنې په غاړه شي چې د اپيمو نشه کوي. هغه خلکو ته واي چې کيم مې خوريې دې خو کيم د ښوونځي

نه پاتې شو ځکه د ده د پلار په پوځي غونډ کی هیڅوک خبر نه و چې کیم څه شو.
کیم له وړکتوبه د کوڅې او بازار ژوند کوي. دی ټوله ورځ د لاهور د میوزیم شاو خوا لوبې کوي او کله نا کله به په هغې لوې توپې کښیناستو چې " زمزمه نومیدو او د پاني پت په جنگ کی یې د کارولو نه وروسته افغانانو هم هلته پریښي و. خو کیم یو ډېر هوښیار ماشوم دی اود پیسو لپاره د ښار د سوداگرو، دکاندارانو اود کوڅې او بازار د خلکو په وړو وړوکارونوپسی منډې وهي.
دی خپلې جامې اوکړه وړه بدلولې شي او د خلکو په غولولو او په چل ول کی پورا مهارت لري. دې په خلکو ملنډې وهي، په ځان باور لري او مغروره هم دې.   کیم د اروپایانو په پرتله د هندوستانیانو سره خوشاله وي، د ده سوچ په هندوستاني ژبه کی وي او کله چي انگریزي ژبه واي نو لهجه یې لکه د نورو هندوستانیانو په شان وي   کیم ته د ده پلارویلي وي چې یوه ورځ به د ده قسمت، د دوو سړو اود یو سور رنگ غوي په راتگ بدلیږي، چې په شین میدان کی به ولاړ وي.   دا خبره د ده په دماغوکی ناسته وي او په لټون یې د یو داسې سفر ته اوځي چې په لاره د رنگا رنگ پیښو نه تیریږي. د کیسې په سر کی دی د تبت د یو بوداي جوگي یا لامه سره مخ کیږي چې د یو سیند په لټون راوتلې دې.   کیم د خپلو چالاکیو او د سیمې په اړه د معلوماتو له کبله په دی سفر کی د دی ساده جوگي لار ښود شي. د دواړو تر منځ یوه داسی انساني تړون جوړ شي چې یو بل ته ډاډ او توان ورکوي.
د دی ناول ځینو جملو ناندرئ راپورته کړې خو انگریزي ژبې ته یې څو محاورې ورکړې، لکه، " څوک چې یواځی سفر کوي، خپل منزل ته ژر رسیږي" یا "هر څوک چې زمزمه په لاس کی لري، پنجاب د هغه دې"
په دی ناول کی کیپلنگ مونږ یو داسی سفر ته له ځان سره وړي چې په لاره د هغه وخت د هندوستان د خلکو د ژوند یوانځور راته ښکاري.   د دی د میداني سیمو، د گرمې هوا او دوړ او خاورو نه، ددی غرونو او شنو ورشوگانو، کلیو او لویو ښارونو ته ورځو. په کورونوکی د عادي ښځو د ژوند ژواک نه واخلې، تر میوزیم او ښوونځو او په لوې جرنیلي سړک د اسونوگاډي او د اورگاډي هر څه وینو. په دی ناول کی مونږ د هند په

خاوره د بیلا بیلو توکمونو او د مذهبونو د خلکو ژوند ته گورو. دلته جوگیان، درویشان او سادهوان مو تر نظره تیریږي.
د افغان ولوستونکو لپاره دا ناول په زړه پوری سیاسي اړخ هم لري. د نولسمی پیړۍ د انگلستان هغه سیاست چې د "لوی لوبی" په نوم یادیږي، په دی کیسه کی داسی اخښل شوی دی چې یوه ژورنالیستیکي لیکنه جوړوي. له ټول هند نه د معلوماتو تر لاسه کول، هغه وخت د انگریز یوه اړتیا وه. د دی لپاره د خلکو گومارول، د سازشونو او د پلانونو پلي کول او د سرحدونو او گاونډیانو له وړې جنگ ته تیاري کول، د کیسې برخه جوړوي. په دی سازشي کړیو کی د کیم په شان ماشومان خپله ونډه اخلي او هم وربانـدی نیوکه لري. که څه هم د ناول دوه نورکریکټرونه ، محبوب علي، چې د اسونو تجار او افغان دی، په منفي توگه ښودل کیږي خو د دی کریکټر د کیم لپاره یوه ملاتړ په توگه معرفي کیږي. هم دغسی د ډگر وال کرایټن کریکټر د کیم په استعداد خبر شي نو د خپلو گټو لپاره تری کار اخیستل غواړي. خو له بلی خوا د ماشوم په حیث هغه کیم ته د زدکړو او د ښه چلن نصیحت هم کوي. په دی ناول کی د بیلا بیلو مذهبونو د مشرانو کریکټرونه یو څه نا څه د ټوکو او د ملنډو وړ گرځي. په هره ټولنه کی داسی کسان شته د معصومو خلکو نه د خپل ځان لپاره گټه اخلي، څنگه پخپلی عقیدی تینگ ولاړ وي او هر ځاې چې موقع پیدا کړي نورو ته تبلیغ پیل کړي. په هند کی د انگریز د پوځ په چلن دا ناول یو طنز دی. د ناول کیسه هم څه نا څه د مادي او معنوي ژوند د انډول یو درس ورکوي. په ځینو ځایونو کی مونږ د انسان بده او په ځینو کی ښه څیره وینو. دا هم راته څرگندیږي چې هر انسان یو څه نا څه ښه والې لري . له بلې خوا ډیر معتبر او ښه څیرې خپل بد انساني خصلت راښیي. د کیم کیسه د کیسو هغه ټول جزیات لري چې ولوستونکی له ځانه سره تر پاې وړي.

زمزمه

د ښار والی له خوا هيچا ته اجازه نه وه چې د ميوزيم مخې ته ولاړ زمزمه نومې پخوانۍ توپ دی کښيني. داسی ويل کيده چې دا توپه که د هر چا په لاس کی وي هغه به د پنجاب واکمن وي. خوکيم لړه شيبه وړاندې د لاله دينا ناتهه زوې له دی توپې غورځولې او اوس پخپله پری ناست و. ده خپل ځان ځکه د دی وړ ګڼلو چې اوس پنجاب د انګريزانو په واک کی و او دی انګريز و. خو کيم سپين پوست نه لرلو او په محلي ژبه خبرو ورله خوند ورکوو. بيا هم دی پيرنګې و، بې وزله او يتيم ديارلس کلن پيرنګي ماشوم . کومې ميرمنې چې د ده پالنه کوله او د اپيمو چيلم به يې څکول، ټولو ته ويل چې کيم د هغې خوريې دې. خو د کيم مور د يو پيرنګي په کور کی نوکره او د کيمبل اوهارا سره يې واده کړې و. هغه د آيرليند د (ميويريک نومې) کنډک يو سارجنټ و. وروسته هغه د سند، پنجاب او د ډيلې د اورګاډو په شعبه ملازمت کوو. د ده ميرمنه د کولرا په وبا کی مړه شوه نو اوهارا په نشو اخته شو او چې مړ شو نو کيم ايله د دريوکالو و.

د سارجنټ ټول ميراث درې کاغذونه و. يو د ده د زوې کيمبل، د زيږيدوشهادت نامه او بل د پوځ د نوکرۍ نه د هغه د وتلو سند و. خو هغه دريم کاغذ مهم و. په دی ليکلې و چې کيم پسی به يو ډګرمند د خپلو نهو سوو عسکرو سره په اس سپور راځي او هغه وخت يو سور غويې به په شين ميدان کی ولاړ وي. هغه وصيت کړې و چې دا درې واړه پاڼې دی کيم ته ورکړې شي او په هيڅ حالت هغه دا له خپل ځان ليرې نه کړي.

د پلار د جنازې نه وروسته کله چې کيم په برنډه کی د پروړ په چوکۍ ناست او ژړل يې نو هغې ميرمنې دا درې واړه کاغذونه د څرمنې په يوه بټوه کی وګنډل او کيم ته يې پر غاړه کړل. کيم به کله کله د هغې ميرمنې له خلې د غويې او د ډګر من کيسه اوريده. خو ده ته به د پلار خبره رايادع شوه چې دوه کسان به د ډګر من د پوځ لپاره لاره هواره کړي. که هغې ښځې په جادو باور لرلو نو کيم به يې يو جادوګر ته وراستولې وې او چا به د کاغذونو په ليدو سمدلاسه کيم په غرونو کی جوړ د مسيحيانو ښوونځي

ته وراستولې وی. خو هغې میرمنې په جادو باور نه لرلو. کیم چې لږ لوې شو نو د مسیحي پادریانو په لیدو به یې ځان ترې پټ کړو. که یو انګریزچې افسر غونډې به ورته ښکاره شو، له ده د مور پلار یا د کورنۍ په اړه پوښتنې کولې نو سم ځواب به یې نه ورکوو.
د کیم د کولو لپاره ډېر څه و. هغه د لاهور ښار هره کوڅه پیژندله او په دی کی د ټولوخلکو د کاروبار نه خبر و. د ده ژوند د الف لیلا د افسانو نه هم په زړه پورې اوخونده ور و. په ښار کی کیم " د نړۍ وړوکې ملګرې" په نوم پیژندل کیدو. د ده کار به زیات وخت د شپې و، چې د خلکو د کورونو په بامونو په تیاره کی ده لکه د سیورې، د فیشني ځوانانو لپاره مندې ترړې وهلې. په داسی شیطاني کارونو خو کیم له هغه وخت راهیسي پوهیدو چې خبرې یې زده کړې وې. هغه ته دا لکه د یو لوبې ښکاریدل او ورته به یې خوند ورکوو. په تیارو کوڅو کی مندې، په دیوالونو د اوبو په نلونو بره ختل، د کورونو په بامونو د ناستو ښځو ژوند ته کتل، د دوي خبرې اوریدل او د اوړي په شپو د یو کور د بام نه بل ته وردانګل.
بیا د سیند پر غاړه ملنګان او فقیران و چې د ونو لاندې یا د خپلو خښتو د کوټنیو سره په ایرو کې یې ځانونه پټ کړي ناست یا ولاړو. کله چې دوي به له خیرات راتولولو وروسته روان و نو کیم به ورته ستړي مشي ویل او دا ټول یې پیژندل او کله چې به د چا پام ورته نه و نو د دوي سره به یې په یوه کاسه کی ډوډۍ هم خوړله. هغې میرمنې چې د ده ساتنه کوله، مینت زارۍ به یې ورته کولې چې د انګریزانو جامې دی په غاړه کړي. دا یو پتلون، کمیس او یوه زړه خولۍ وه. خو د کیم لپاره دا اسانه وه چې د خپل کار په مناسبت د هندو او یا د مسلمانانو جامې پر غاړه کړي.
یو ځوان سړي هغه ته د ټیټې طبقې د هندو هلک پورا جوړه ورکړې وه. کیم دا جوړه د "نیلا رام" د لرګو په ټال کی د یو لوې چارتراش لاندې پټ ایښې وه. کله چې کیم د شپې په پښو وګرځیدو، نو سهار به ستړې ستومانه د کور په دالان کی راښکاره شو. د ودونو د جنج (ورا) شا ته په زوره زروره چغې وهل یا د هندوانو په میله کی شور جوړول، دا د کیم هغه کارونه و چې ضروري به یې ګڼل. کله کله به یې په خپل کورکی ډوډۍ وموندله خوزیات وخت به پکې هیڅ هم نه و. په داسی وخت کی به هغه بیرته بهر ولاړو او د محلت ملګرو سره به یې ډوډۍ خوړله.

اوس کیم د زمزمه توپ په لوې نل داسې ناست و لکه چې یو باچا پر خپل اس ناست وي. ده به کله د وړوکي چهوټا لال او د حلوايي زوي د عبد الله سره د باچا وزیر لوبه کوله. د میوزیم په دروازه ولاړ پولیس ورته داړې چینگې کړې. د پولیسو کس کیم له پخوا پیژندلو چې دی څوک و، هم دغسی، مشکي، چې د اوبو د مشک نه به یې په سړک اوبه شیندلې. د میوزیم ترکاڼ جواهر سنګه هم د کیم له اصله خبر و. د ښار هر کس خبر و چې کیم څوک و خو هغه خلک چې د کلیو نه ښار ته راتلل خبر نه و. په دوي کی ځینې کسان به عجایب خانې (میوزیم) ته هم ورتلل چې هلته د خپلو سیمو جوړ شیان وګوري. په دی میوزیم کی د هندوستان هنري اونور شیان هم ایښي او هر هغه چا چې غوښتل یې ځان پوهه کړي، د میوزیم مشر نه به یې پوښتنې کولې شوې. عبد الله اوس د زمزمه په لویه پایه ورختلې و. په چیغه یې وویل،

عبد الله . پاڅه، اوس ما پریږده چې ورباندی کښینم.

کیم. ستا پلار پکوړې خرڅولې او مور به دی غوړي غلا کول، مسلمانان له زمزمه پخوا راپریوتي و.

چهوټا لال. ما پریږده چی زه پرې کښینم.

کیم . هندوان هم له زمزمه غورځیدلي و. دوي له مسلمانانو ماتې خوړلې وه. ستا پلار پکوړې خرڅولې. ستا مور...

د کیم خبره په خله کی پاته شوه. هغه په سړک یو داسې ننداره ولیده چې د ده ژبه یې بنده کړه. هغه د هند د هري سیمې خلک پیژندل، خو د موټرو او د ټانګو په شورکی ده یو داسې سړې ولیدو چې د هندوستان د هر توکم او سیمې نه یې توپیر لرلو. هغه سړې شپږ فټه لوړ و، لوې لوې څادرونه یې له ځانه تاو کړي و. کیم نه پوهیدو چې داسې جامې د کوم مسلک خلکو اغوستې. د ده د کمر بند سره د اوسپنې یو پرانستې قلمدان او د لرګي د مریو تسبیح ټالۍ وهلې. د هغه په سر یوه لویه درې ګوټیزه خولۍ وه . د ده مخ ژیړ او ګونځې و، سترګې وړې او له کونجونو بره ختلې وې.

کیم. دا څوک دې؟

عبد الله. سړې ښکاري.

کیم. بې شکه، خو ما په هند کی داسې سړې چرې پخوا نه و لیدلې.

چهوټا لال. ښاي، ملا وي، وګوره ، دی عجایب خانې ته روان دې.

سړي د میوزیم مخې ته ولاړ پولیسونه څه وپوښتل. خو پولیس د پنجاب و او د هغه په خبرو پوهه نشو. کیم ورته په چغه وویل،
کیم. دی خارجي دې... او غوییه، دی ستا په خبرو نه پوهیږي، دلته یې راواستوه. هغه له زمزمه ټوپ کړ. سپین ږیري اخوا دیخوا کتل او بیا ورو ورو د هلکانو په لوري نږدې شو. د ده د وړینو ځادرونو نه د غرونو خوشبوي راوالوتو. هغه په سوچا اردو ژبې وویل.
سپین ږیرې. اې وړو، دا لویه ودانۍ د څه شي ده؟
کیم. عجایب خانه...د عجایباتو نړۍ.
سپین ږیرې. آها عجایب خانه،،،هن...نودلته هر څوک ورتلې شي؟
کیم. په دروازه یې لیکلي دي چې هر څوک ورتلې شي.
سپین ږیرې. بې له پیسو ورکولو ورننوتې شي؟
کیم. زه خو ورته ځم راځم اوډېرې پیسې هم نلرم.
راهب. یا ربه، زه زوړ شوې یم، نه ووم خبرچې ...
کیم. اې بابا ..بابا ... د کوم وطن یې؟ زات دی څه دې ؟ له لیرې خو به نه یې راغلې.
سپین ږیرې. زه د " کوهلو " اوسیدونکې یم. د کیلاش له غرونو نه وراخوا. خو ته پرې څه خبر یې؟ له هغو غرونو یم چې هوا یې پاکه او اوبه یې تازه دي.
عبد الله(په ویاړ)، خطاي؟ چین...د چین اوسیدونکې یې؟
چهوټا لال. پهاړي" د غرونو اوسیدونکې یې؟
سپین ږیرې. او بچیه، له داسې غرونو چې ته به یې چرې وونه ویني. تا د " بهوټیال " نوم اوریدلې دې چې په تبت کی دې؟ زه خطاي نه یم، بلکه ، " بهوټا " یم. او که غواړې نو درته ویلې شم چې زه " لامه" یم. ستاسو په ژبه کی ورته " گورو" یا استاد واي.
کیم .(له ځانه سره) د تبت گورو! ما داسې کس چرې پخوا نه وولیدلې. نو په تبت کی هندوان اوسیږي؟
سپین ږیرې لامه. مونږ د منځني لارې منونکي او د امن غوښتونکي بوداي راهبان یو. د مرگ نه وړاندې زه باید د څلورو سپېڅلو ځایونو زیارت وکړم. تاسو ماشومان یئ او دومره علم نه لرئ چې زما په شان سپین ږیرې به یې ولري. تاسو ډوډۍ خوړلې ده؟ زه اوس اوږې نه یم.

خو دا راته ووايئ چې دا رښتيا دي چې د لاهور په عجايب خانه کيډېرى ځيرې ابښي دي؟
عبد الله. دا ريښتيا دي . دا ځاى د کافرانو له بوتانو ډک دى. ته هم د بوتانو منونکې يې؟
کيم. د ده خبره مه اوره. دا د حکومت اداره ده او دلته د بوتانو لمانځنه نه کيږي. هلته يو سپين ږيرې صاحب ناست وي . ما سره راځه چې درښکاره يې کړم.
چهوټا لال. (د شونډو لاندې) نااشنا درويشان، ماشومان خوري.
عبد الله. (په ورو غږ) ملا نااشناهم دى او بت پرست هم .
کيم (په خندا) دى نوى دى. خو تاسو ځغلئ، د خپلو ميندو په غيږ کى ځانونه پټ کړئ.
کيم د ميوزيم د اوسپنې ځرخي دروازې نه ورتير شو او لامه ورپسې و.
دننه د ميوزيم په لوى تالار کى لامه وازه خله ودريدو. هلته د يوناني بوديزم تمدن شاهکار مجسمي ايښې وې. د لرغونو پيړيو پخواني شيان چې جوړونکى يې هم له خلکو هير و. هلته په سوونو شيان و، په تيږه کى توږلي، د دروازو او د معبدونو ټوټې چې د هند د شمال نه راوړل شوي و .
په هر يوسره نښه (ليبل) لګيدلې وه او د ميوزيم لپاره دوياړ يوه خزانه و.
لامه کله يواو کل بل شي ته په خوښئ ځير و، بيا ولاړو او يو داسې انځور ته ودريدو چې پکى د بودا د تاج اغوستو پيښنه کښل شوې وه او دى د برسندې په يو ګل کى ناست و. د ده چاپيره باچاهان، زاړه او پخواني نور بودايان هم ولاړ و. د دى نه ښکته اوبه وې چې پکى ګلونه، مهيان او مارغان جوړ و. د ده د سر د پاسه دوو د لولکيو(پرپرکو) په ځير ديوانو د ګلونو اميل نيولې و او د هغې د پاسه دوو نورو وربانده چتر نيولې و.
لامه په خوشالى وويل، دا پخپله ساکيامني(بودا) دى او په سلګيو شو. په شونډو يې يوه مرموزه دعا زمزمه کوله او بيا په زوره يې وويل، هغه اوس دلته دى، تر ټولو ښه او سپيځلې خټه هم دلته ده. زما زيارت پهډېر ښه شګون پيل شو. دا څومره مهارت دې، بې شکه مهارت دې.
کيم د چا د راتلو غږ واوريدو نو د يوې المارئ شا ته پټ شو. يو سپين ږيرې انګريز را روان و او لامه ته يې کتل. لامه تاو شو او د هغه په ليدو يې ورته لاس په تندي کيښودو، په بل لاس يې له څادر يوه کتابګوټې او يوه

د کاغذ ټوټه راویستله. انګریز په کاغذ څو توري ولوستل او په موسکا یې وویل، " هو دا زما نوم دی"
لامه. زه د خپل ملګري سره څو زیارتونو ته تللی ووم، هغه اوس د "
لانګ چو" په خانقاه کی مشر راهب دی او دا کاغذ یې راته راکړی و.
هغه راته د دی ځای او دلته ایښي شیانو په اړه ډېرڅه ویلي و.
انګریز صاحب. د تبت لامه، هر کله راشه. ستا د علم د زیاتولو لپاره دا ټولی څیزي او زه حاضر یو. مهرباني وکړه او د څو شیبو له زما دفتر ته راشه.
هغه انګریز صاحب د خوشالۍ نه په جامو کی نه ځایدو. د ده دفتر د لرګي یوه وړه کوټنۍ (غرفه) وه چې د مجسمو ګیلري سره جوخته جوړه وه. کیم په دی وخت کی دکوټني د لرګین دیوال سره په زمکه سملاستو او غوږ یې یوسوري ته برابرکړو چې دننه د دواړو سړوخبرې واوري. د لامه او د صاحب خبرې د ده له پوهې لوړې وې. لامه د یوعبادت ځای نوم یادوو چې د څلورو میاشتو پلې مزل وروسته دی ورته رسیدلی و او هلته یوه رنګ شوې تیږه پرته وه. صاحب یوغټ کتاب راواخستو چې د هغه ځای عکسونه یې لرل. دا عبادت ځای د یوې لوړې غونډۍ پر سر جوړو. لامه د ښکر نه جوړ د نظر چیناي عینکې په سترګو کړې او وې ویل، دا هغه وړه سره دروازه ده چې د ژمي نه وړاندې مونږ. ترینه لرګي دننه وړل.
هغه چې اوس لوی راهب دی راته ویل چې انګریزان په هر څه خبر دي.
ما به پرې باور نه کوو. خو اوس مي ولیدل چې زمونږ. سپیڅلي څېړه دلته په احترام ساتل شوې ده او د ده له ژوند ټول خبریږي.
انګریز په دی خوشاله شو او لامه یې د نورو مجسمو او د تیږو د اثارو لیدو ته بوتلو. لامه لکه د ماشومانو خوشاله و او ځای ځای به یې د انځورونو او نقشو په اړه خپل معلومات ورزیاتول. کوم ځای چې ده ته به معلومات نه و، نو صاحب به ورته الماني او فرانسوي ژبوکتابونه راوړل.
په څو شیبو کی صاحب پوه شوې و چې د ده میلمه عادي فقیر نه و بلکه یو ولوستې، دیني عالم و. دوي په ځینو خبرو کی بیرته کتابونه وکتل، لامه به نسوار خلې ته کړل، خپلي عینکې به یې پاکی کړې او د اردو او تبتي ژبو په ګډون لکه د تیز اورګاډي خبرې وکړې. ده د چیناي راهبانو، خوان زانګ او د فاهیان نومونه یاد کړل او پوښتنه یې وکړه چې د دوي سفر نامې چا ژباړلي وې که نه. صاحب ورته هغه ژباړې راوویستې او لامه

حیرانه پاتې شو. بیا صاحب ورته هغه ژباړې په اردوکی واړولې او لامه په لومړي ځل خبر شو چې اروپایانو د دوي د دین او کلتور د معلومولو لپاره څومره هڅې کړي وې. بیا هغه ته یې یوه لویه نقشه ښکاره کړه چې ورباندې ژیړې نښې لګیدلې وي. د لامه ګوته د صاحب د پینسل پسې روانه وه او هغه ورته لرغوني ځایونه په نښه کول.
دواړو سپین ږیرو څو شیبې دی نقشې ته کتل او صاحب یو بل پایپ د څکلو لپاره بل کړو. په دی وخت کی کیم په فرش ویده شوی و او کله چې راویښ شو نو د دواړو سپین ږیرو خبرې لا روانې وې خو اوس هغه د دوي په خبرو پوهیدو.
لامه.. نو هوښیار صاحبه، بیا ما فیصله وکړه چې زه دی هغو زیارتونو ته ورشم چې زمونږ سپیڅلي (بودا) پرې ګام ایښي و. د هغه آباي ټاټوبي ته ولاړ شم، هغه ونه وګورم چې ده ورلاندې د ژوند حقیقت وموندلو، هغه معبد چې ده پکی عبادت کوو، او هغه ځاې پخپلو سترګو ووینم چې ده تری بلې دنیا ته سفر وکړو. زه یواځې راووتلم. تر څلویښتو کالو دا زما په زهن کی و، چې پخوانیو تعلیماتو څوک عمل نه کوي. تاسو خبر یئ چې خلکو دبوتانو لمانځنه، جادو او د شیطان لاره خپله کړې ده. بهریو ماشوم هم راته وویل چې بت پرستي کیږي.
صاحب ورته وویل، چې په ټولو مذهبونو کی هم داسی ده خو لامه وویل، زمونږ ملایان پخپلو کی په جنګ اخته دي. ستاسو عالمانو ډیر ښه کارونه کړي دي خو د دوي په پرتله زه د هیڅ نه خبر نه یم. زه ورځم چې خپل روح د مادي نړۍ دځرخ نه ازاد کړم او په یوې پرانیستی لاره ګام کیږدم. هغه وموسیدو او وې ویل، د یو زایر په حېث زه ثواب ګټل غواړم. کله چې زمونږ سپیڅلې بودا تنکې ځوان و نو د ده د پلار په دربار کی یو تن وویل چې ده ته واده مه کوه ځکه چې دی کمزورې دې. پلار یې درې وارې دې له ازموینو تیرکړو. دریم وارې یې ورته یو غشې او لینده ورکړل چې نښه وولي. کله چې ده غشې له لیندې ورخوشې کړو نو هغه د نورو ټولو له نښو وړاندې تېر او له سترګو پناه شو. اخر دا غشې چې په کوم ځاې پریوتو، هلته اوبه راووتلې. په هغه ځاې کی اوس یو سیند بهیږي. هر څوک چې د دې سیند په اوبو کی ولامبي نو له ګناهونو پاک شي. ته خبر یې چې هغه سیند کوم ځاې کی دې؟ هغه د پوهې چینه به کوم ځاې وي چې غشې پکی پریوتې و؟

انگريز صاحب ورته وويل، افسوس چې زه خبر نه يم. لامه ورته مينت زارئ وکړې چې زه اوس زوړ شوې يم او په خوب کی مي ليدلي دي چې هغه سيند بايد ولټوم او هم د دی لپاره دلته راغلې يم. صاحب وويل که دی خبر وې نو ورته به يې ښودلې وې او لامه ته د مينت زارئ اړتيا نه وه، خو افسوس چې معلومات نلري. لامه بيا هم خپله خبره کوله او ورته ټينګ شو چې انګريز له هر څه خبروي نو د دی سيند معلومات به هم ولري.
صاحب ورته بيا وويل چې دی ريښتيا واي او د سيند په اړه معلومات نه لري.
لامه راپاسيدو نو هغه ترې پوښتنه وکړه چې چرته ځې. ده ورته وويل، لومړې به په بنارس کی کاشي (زيارت) ته ورځم. هلته د جېن دين منونکي يو عالم سره وينم . هغه هم د رازونو سپړونکی دی او ښاي له هغه به يو څه زده کړم. کيديشي ما سره بوده ګيا ته ولاړ شي. له هغه ځايه شمال او بيا په لويديځ کی "کپل وستو" ته ورځم او هلته به د سيند لټه وکړم. خو ...نه...نه ...زه به د سيند لټون هر ځاې کووم. ځکه هيڅوک خبر نه دي چې هغه غشې کوم ځاې پريوتې و.
صاحب ترې پوښتنه وکړه چې دومره ليرې به څنګه ځې؟ نو ده وويل، په سړک او داورګاډي د لاری. دی د پېښان کوټ له غرونو په ټرين کی راغلي و. صاحب ورته جنوب ته تلونکو اورګاډو د ټايم ټيبل (محال ويش) خبره وکړه چې په کاغذ چاپ شوې و. کله چې د ډوډئ خواړو پوښتنه يې وکړه نو لامه وويل، د دی سفر لپاره زه به د خپل سپيڅلي په پل ورځم او د هغه په شان د خيرات کچکول هم لرم. کله چې له غرونو روان شوم نو زما يوه مريد راسره و او هغه به راته ټوک ډوډئ راپيدا کړه. خو په لاره هغه تبې ونيولو او مړ شو. اوس مريد نه لرم خو هر وختې چې اړتيا وه کچکول به پخپله ونيسم چې څوک خيرات راکړي.
صاحب خبر و چې په خانقاه کی اوسيدلې د دې لامه په شان عالمان خيرات نه غواړي. خودی د نورو په پرتله ورته هوډيالې ښکاره شو. هغه د نوي سپين کاغذ يوکتابګوټې او دوه درې پينسلونه راوويستل. دا يې لامه ته ورکړل اوله هغه يې د ده عينکې وغوښتې. د لامه د عينکو شيشې زړې وې او ورباندې دخراشکو ليکې جوړې شوې وې. انګريز صاحب دا عينکې په خپلو سترګوکړی نو د دې غټ والې ورته د خپلو عينکو په څير

ښکاره شو. هغه خپلې نوې عینکې لامه ته ورکړې چې ده په سترګوکړې نو سر یې یو خوا بل خوا تاو کړو او وې ویل، " لکه د وزرې سپکې دي" صاحب ورته وویل او دا د بلورو جوړې دي. خدای دی وکړي چې د سیند تر لېون درسره پاتې شي، دا عینکې ستا شوې. لامه ورته وویل چې عینکې او قلم کتاب به د دوو عالمانوتر منځ د ملګرتیا د نښې په توګه له ځانه سره واخلي.

بیا د خپل کمربند نه یې د اوسپنې قلمدان پرانستو او انګریز صاحب ته یې په میز کېښودو، دا ستا او زما د ملګرتیا د نښې په توګه دی تا سره وي. دا زوړ دې او ښای له ما هم زوړ وي. په قلمدان پخوانې نقشونه جوړ و او لرغونې معلومیدو. صاحب ورته انکار وکړو چې دا قدیمې شې دې او دی ترې نه شې اخستې. خو هر څومره چې ده انکار وکړو، لامه ورته ټینګ شو چې دا د ده له خوا یوه تحفه وه. بیا یې وویل، کله چې ما سیند وموندلو نو تا ته به په وریېنمو جوړ یوانځور راوړم. ما به په خانقاه کی د وریېنمو د پاسه په رنګ او برش داسی انځورونه جوړول. د صاحب وس نه رسیدو چې لامه یې په کوټه کی بند کړې وې ځکه په وریېنمو هغسې د بوداې دینې انځورونه جوړونکې اوس د ګوتو په شمیر پاتې و او دا هنر ورک شوې و. خو لامه بهر روان و، د ده سر لوړ و. یوې شیبې له د بودا یوې مجسمې ته یې وکتل چې په مراقبه کی ناست و او بیا له دروازې ووتلو.

پیر او مرید

کیم هغه لامه پسې لکه د سیورې روان و . هغه دننه په میوزیم کې د انګریز صاحب او د ده تر منځ‌ډېرې خبرې اوریدلې وې او زړه یې په ټوپونو و. ده په ژوند کی د داسې یوسړې سره نه وومخ شوې او په دی اړه یې نورې پلټنې غوښتې، هم هغسې لکه چې ده دیوې نوې ودانۍ یا د لاهور په ښار کی د نوې میلې جاج اخستو. سپین ږیرې لامه د زمزمه نومې توپې سره ودریدو او اخوا دیخوا یې کتل، چې سترګې یې په کیم ولګیدې. هغه سترې و خو پولیس والا ورته په غرور وویل، "د توپې لاندې مه کښېنه". کیم د هغه په خبره خان کوڼ واچوو او لامه ته یې وویل، "که ته غواړې نو د هغې توپې لاندې کښېنه" او پولیس ته یې یوه

ښکنځله وکړه. پولیس والا غلي شو. هغه خبر و چې که کیم چغې کړې نو ټول کوڅه ډب هلکان به پرې راټول شي. کیم د لامه سره د توپې لاندې کښېناستواو پوښتنې یې پیل کړې.
کیم. تا دننه د چا عبادت کوو.
لامه. ما د هیچا عبادت نه کوو، هلته مې خپل سپیڅلي پیغمبر ته سر ټیټ کړو.
کیم . ته څه کارکوې؟
لامه. زه خیرات راټولوم، خو اوس رایاد شو چې ما له ډېره وخته څه نه دي خوړلي. ته خبر یې چې په دی ښار کی د ډوډۍ لپاره خلک څنګه سوال کوي؟ د تبت د دود په شان یو ځاې خاموشه کښېنم او که نه په زوره غږ وکړم.؟
 کیم. هغه څوک چې په خاموشۍ سوال کوي، په خاموشۍ د نهرې د لاسه مړ شي.
لامه د پاڅیدو هڅه وکړه خو د یو سوړ اسوېلي سره بیا کښېناستواو په "کوهلو" کی خپل مړ شوي مرید یې په سلګیو کی یاد کړو. کیم خپل سر یوې خوا ته کوږ کړو، د هغه حالت یې څارلو او څه سوچ یې کوو. بیا یې د ده کچکول واخیستو او وې ویل، " ته آرام وکړه زه دلته خلک پیژنم."
هغه په منډه د موتي بازار یوې سابه خرڅوونکي ښځې هټۍ ته ولاړو چې دی یې پیژندلو. هغې د کیم په لیدوناره کړه،
ښځه.   ښه نواوس ته جوګي شوی چې دا کچکول په لاس ګرځوې!
کیم. په ښار کی یو نوې درویش راغلی دی او ما داسی کس چری پخوا نه ولیدلی.
 ښځه. (په قهر) زوړ درویش وي که نوې، زه له دوي ویزاره یم . لکه د مچانو زمونږ په خواړو پاي. زما د وړو پلار دلته لنګر نه دې پرانیستې چې هر څوک غواړي هغه له به مفته ډوډۍ ورکوو.
کیم. نه..نه ...هغه درویش نوې دې. په عجایب خانه کی انګریز صاحب ورسره داسی خبرې کولې لکه چې څوک خپل ورور سره کوي.   اې زما مورې...دا کچکول راته ډک کړه.
ښځه. هاي زما قسمته... سهار یوغواي له دکانه د پیازو ټوکرۍ راله تشه کړې وه. هاغه دی بیا را روان دی، شابه...شو شو..شو ځغله.

کیم (غویې په وهلو وهلو د دکان نه وشړلو) وګوره...ما چې څومره سابه درته له غویي وژغورل، په دی کاسه کی د هغې لسمه برخه هم نه ځایېږي.
اې مورې... اوس راته لږې وریژې، د پاسه پرې اوچ مهې او لږ اینګولې راکړه.
د دکان د شا نه د یو سړي د غوریدو غږ واوریدل شو چې ښځه یې ترټله.
ښځه. (په ټیټ غږ) ده رانه غواې شړلې دې.
بیا یې کچکول واخستو، دا یې له ګرمو وریژو ډک کړواو وې ویل، "غریبانو ته ورکول ښه وي". کیم په خپلو ګوتو په سپینو وریژو کی سورې جوړکړو.
کیم. زما جوګي غواې نه دې، لږ اینګولې هم راکړه او که د پاسه پرې یوه پراټه او ورسره لږه چټني هم وي نو هغه به خوشاله شي.
ښځه (د غاښونو په چیچلو) د خپل سر هومره سورې دی راته په وریژو کی جوړ کړو.
بیا یې د ترکارۍ اینګولې په کچکول کی واړولو. د پاسه پرې یوه پراټه او لږ ژیړ غوړي کینودل او د املي چټني یې یوې خوا ته پکی واچوله.
کیم. دا ښه وشول. اوس تر څو چې زه دی بازار کی یم نو غواې به ستا کورته نه راځي. زه به یې دومره ووهم.
ښځه.(په خندا) غواي ته بد مه وایه. هم تا خو راته ویلي و چې یوه ورځ سورغوې به له میدانه ستا ژغورلو له راځي. ګوره پام چې ډوډۍ چپه نکړې. هغه درویش ته وایه ما ته دی دعا وکړي او زما د لور د سترګوعلاج ترې وپوښته.
کیم تر دې وخته د ډوډۍ کچکول له خپل سر لوړ نیولې او د کوڅې د سپو او د اوږو ماشومانو نه یې په ساتلو، په منډو لامه ته ورسیدو. لامه سترګې وغړولې او په کچکول کی اینې شیانو ته یې وکتل. کیم هغه وخت یو مشکي (بهشتي) ته ناره کړه چې د میوزیم مخی ته یې اوبه شیندلې.
مشکي دوي ته نږدې راغې او د خپل مشک له خلې اوبو دارې یې ورته پریښودې. کیم پخپله لپه کی اوبه واخستې او وې څښلې. خو لامه د کمر بند نه یوه پیاله راوویسته او له اوبو یې ډکه کړه. بیا یې پخپله ژبه څو دعاګانې وویلې او په یو یوګوټ یې اوبه وڅښلې.
دواړو ښه په مړه ګیډه ډوډۍ وخوړه او کچکول یې تش کړو. لامه خپل نسوار وکړل، څو شیبې یې تسبیح اړولې او بیا په خواږه خوب ویده شو.

کیم د توپې د ګاډي لوې پل سره ډېره لګولې وه او سوچونه يې کول چې ناڅاپه ورته د نيلا رام د لرګيو ګودام راياد شو. د سترګو په رپ کی دی د ګودام لوري ته روان و.
ماځيګر په ماښام بدل شو او د سړک د څراغونو رڼا چې بله شوه نو لامه له خوبه راويښ شو. سترګې يې اخوا ديخوا واړولې او مخې ته يې يو هلک په خيرنو جامو وليدو چې د هندوانو پګړۍ يې په سر تړلې وه. ده ورته رډ رډ کتل چې هلک ترې وپوښتل، "ولې چا درنه غلا کړې ده؟ "
لامه (پريشانه غږ کی) زما نوې مريد رانه تللې دې او نه پوهيږم چې هغه به اوس چرته وي؟ پخوانې مريد می مړ شوې و او د هغې په بدل کی خداې راته يو نوې مريد راواستولو. ما ته يې د ژوند لاره سمه کړه او چې زه د ولوړې بې حاله ووم نو زما د ډوډۍ لپاره يې سوال وکړو، زه يې موړکړم. ناڅاپه راپيدا شوې و او اوس ناڅاپه رانه ورک دې. ما فکر کوو چې د بنارس په سفر کې به دی راسره مل شي او ما نه به څه زده کړه وکړي.
کيم حيرانه پاته شو څکه لامه ريښتيا ويل.
لامه.. خو زه اوس پوهيږم چې هغه د يو هدف لپاره راليږل شوې و او دومره خبر يم چې اوس به هغه سيند پيدا کړم.
کيم.. د غشي سيند .
لامه. (حيران) ما خو تراوسه د عجايب خانې د ساتونکي نه علاوه بل هيچا ته دا خبره نه ده کړې. ته څوک يې؟
کيم...ستا مريد. ما پخپل ژوند کی ستا په شان څوک ندي ليدلي او زه غواړم تر بنارس درسره ولاړ شم. ستا په شان سپين ږيرې يو مريد ته اړتيا لري.
لامه. خو د غشي د سيند خبره تا ته چا وکړه؟
کيم. او... هغه خو کله چې تا د انګريز سره خبرې کولې نو ما واوريدل. زه د دروازې سره ملاست ووم.
لامه. (سوړ اسويلې) ما فکر کوو چې ته زما لار ښود يې. خو زه د دی شيانو وړ نه يم. ته د سيند په اړه معلومات نه لرې؟
کيم. نه..نه.. زه معلومات نه لرم. زه د يو غواي په لټه يم، سور غويې چې په شين ميدان کی به ولاړ وي او ما سره به مرسته وکړي.
لامه. د څه لپاره ؟

کیم. خدای خبر شه؟ خو ما ته مې پلار ویلي و. ما په عجایب خانه کې ستا له خلې د نااشنا غرونو او د عجیبه ځایونو په حکله واوریدل. که ته په دی عمرکی د سیند په لټون راوتلې یې نو زه هم سفر کولې شم. که زمونږ په قسمت کی وه نو پخپل لټون کی به بریالي شو. ممکن زه باچا شم.
لامه... زه به تا ته له باچهۍ نه زیات ښه شیان ورزده کړم. راځه چې بنارس ته روان شو.
کیم . د شپې نه. اوس خوغله راوتلي دي، سبا سهار به روانیږو.
لامه. خو د شپې تیرولو لپاره ځاې نه لرو.
کیم. مونږ به په کشمیر سراې کی ښه ځاې پیدا کړو. زه هلته یو ملګرې پیژنم... راځه راسره.
دوي دواړه د ښار په ګڼه ګوڼه کی روان و. لامه په لومړي ځل د یو لوې ښار په سړک د شپې حال ولیدو او د موټرو له هارنونو به وویریدو. دوي اورګاډي سټیشن ته نږدې د کشمیر سراې په لویه دروازه کی ورننوتل چې د دې پراخ انګڼ چاپیره محرابي دروازې او شا ته یې کوټې جوړې وې. په انګڼ کی له اوښانو، اسونو او خچرو تجارتي سامانونه راښکته کیدل او باریدل. د هند د شمال او د مرکزي ایشیا د تجارانو ډلې دلته ایساریدې. یو شور ماشور پکی جوړ و. کیم په دی ګڼه کی لامه بدرګه کوو. دوي په یو څو پوړیو وختل او د محرابي برنډې بل سر ته ورغلل چې د اورګاډي سټیشن ته نږدې و. هلته به د اسونو سوداګر محبوب علي ایساریدو. دی د شمالي غرونو سړې و او کیم پخپل وړوکي ژوند کی اوپه تیرو کلونو کی د هغه لپاره څو کارونه کړې و.
محبوب علي یوغټ او دنګ سړې و، ږیره به یې په نکریزو رنګوله. ده کله کله یو یا بل کس چې د اسونو د تجارت سره یې هیڅ کار نه و، کیم ته په ګوته کړو چې په هغه دی نظر وساتي. کیم به ټوله ورځ هغه کس پسې ګرځیدو او ماښام به یې محبوب علي ته راپور ورکړو چې هغه کس چا سره ولیدل او چا سره یې خبرې وکړې. محبوب علي به د هغه خبرې واوریدې خو هیڅ به یې نه ویل. کیم احساس کوو چې دا د یوسازش برخه وه خو پوهیدو چې د محبوب علي نه پرته بل چا سره د دی خبروڅه ارزښت نه و.
هغه به کیم ته ښه خواړه اخستل او یو ځل خو یې ورته اته آنې (نیمه روپۍ) هم ورکړې وې. کیم یو اوښ په څپیړه ووهلو او لامه ته یې وویل،

"هغه دلته دې". دوي د يو تياره محراب شا ته وليدل چې محبوب علي، خپل د بخارا کمر بند پرانستې، د وريښمين قالينې جوړ د اس په زين ناست و او د يوې نقرۍ چلم له نيچې يې تمبکوڅکول. محبوب علي د قدمونو د ښکالو په اوريدو سترګې محراب ته واړولې او د بوداي راهب په ليدو يې يو سوړ اسويلې وکړو، "لامه، سور لامه ، ستاسو ځاې خو د لاهور نه ډېر ليرې دې، دلته څه د پاره راغلې؟" لامه لکه د مشين خپل کچکول ورته وړاندې کړو. خو محبوب علي په قهروويل، "په کافرانو دې لعنت وي، زه د تبت پړسمنو ته هيڅ خيرات نه ورکوم، ورشه هغه اوښانو شا ته د بلتتستان هلکانو نه يې وغواړه. دوي به ستا په قدر پوهيږي." بيا يې يو سايس ته ناره کړه، "وګوره ستا وطن دار راغلې دې ،که وږې وي نود ډوډۍ غم يې وخورئ." هغه بلتي هلک چې سر يې خريلې و او د اسونو سره مله و، يو څه نا څه بوداي دين منونکې و، راغلو او لامه ته يې پخپله ژبه کې وويل چې د سايسانوډېرې ته دې ورشي. کيم هغه ته ورو ټيله ورکړه او په ورو غږ يې وويل، " ورشه"
لامه ولاړو او کيم هم هلته پاته شو. محبوب علي خپل چيلم ته پام وکړو او وې ويل، " ته هم ورځه هندو هلکه، خداې دې ټول کافران خوارکړي. زه تبتته د هغو نه يې غواړه چې ستا د خپل دين وي". کيم له يې خوند ورکړو چې محبوب علي هغه نه و پيژندلې ورته يې وويل،
کيم.. مهاراج، زما پلار مړ دې، مور مې مړه ده او خيټه مې تشه ده.
محبوب علي.. ورشه د اسونو سره ملو خلکو کې د چا نه وغواړه. هلته به څوک هندو وي.
کيم . (په انګليسي ژبه) محبوب علي، ايا زه هندو يم.
محبوب علي(حيرانتيا)، داڅه دې، وړوکي ملګريه؟
کيم. هيڅ نه. زه اوس د هغه لامه مريد يم او دواړه زيارت ته روان يو، بنارس ته. هغه ليونې دې او زه د لاهور ښار نه ستړې شوې يم. زه اوس نوي هوا او نوې اوبه غواړم.
محبوب علي. خوته د چا لپاره کار کوې او ما ته څه له راغلې يې؟
کيم. زه به نور چا ته ولاړ شم؟ پيسې راسره نشته او بې له پيسو سفر ته تلل ښه کار نه دی. ته به په افسرانوډېراسونه خرڅ کړې. ما وليدل، دا نوي اسونه دې ډېر ښه دي. محبوب علي اوس ما ته يوه روپۍ راکړه او کله چې ما خپل مال تر لاسه کړو نو دا به بيرته درکړم.

محبوب علي. هن...تا راته پخوا چرې دروغ نه دي ویلي. هغه لامه راوغواړه او ته څو شیبې په تیاره کی ودریږه.
کیم. (خندا) زمونږ د دواړو خبرې به یو شان وي.
کله چې لامه د محبوب علي پوښتنی ځوابولی نو هم هغه خبري یې وکړې چې دی او هندو هلک دواړه بنارس ته روان دي او هغه هلک د ده مرید و. محبوب علي ترې د هلک نوم وپوښتلو نولامه سره هیڅ ځواب نه و. د هغه د کور، کلي، نژاد، مذهب، له دی تولو هیڅ خبر نه و او ده ته یې وویل چې د دی پوښتنو اړتیا نشته. د هغه لپاره مهمه دا وه چې د خپل مرید نه بغیردی یواځې هغه سپیڅلې سیند نشي موندلې او هیڅوک هغه مرید ترې نشي بیلولې. محبوب علي ورله ډاډ ورکړو چې داسی به نه کیږي. لامه چې بیرته ولاړو نو کیم محبوب علي ته وویل، "دی روغ لیونې دې. حاجې صیب زه به ولې تا ته دروغ وایم."
محبوب علي چلم کش کړو او وې ویل. "امباله د بنارس په لاره ده. تاسو باید لومړې هلته ولاړ شئ. ته به زما یو پیغام هم امبالې ته ووړې. دا د یو سپین اس په اړه دی چې تیر ځلې مې یو افسر ته پلورلې و." هغه کیم ته د اس او د افسر کړه وړه بیان کړل او وې ویل چې افسر ته دی ووایې، چې د سپین اس بچي په ښه حال دي. افسر به پوهه شي چې ته زما له خوا ورغلی یې. هغه به درنه پوښتنه کوي چې تا سره د دی خبرې څه ثبوت دې. نو ته به ورته وایې چې محبوب علي راته ثبوت راکړی دی. په دی وخت کی د محراب له دروازې یو سیورې رادننه شو. محبوب علي خپل غږ لوړکړو او وې ویل، "ښه نو ته په دی ښارکی ډوډۍ پسې گرځې او مور پلار دې مړه دي". د هغه سره څنگ کې ډوډۍ ایښې وه، له هغې یې یوه غوړه ډوډۍ راواخیسته او کیم ته یې په ورکولو کې وویل، " واخله زویه دا ډوډۍ، ورشه هلته یو لامه هم زما د سایس سره ناست دی، سبا به درته یوکار پیدا کړم."
کیم ډوډۍ په لاس کی واخسته او په خوړلو یې پیل وکړ، په ډوډۍ کی دننه درې نقرۍ روپۍ او ورسره په پریړکاغذ یوه نقشه تاو وو. کیم هغه روپۍ او پریړکاغذ پخپل غاړه کی ځوړند د څرمنې په تعویذ کی کیښودل او چې د سایس خوا ته ولاړو نو لامه د تودې ډوډۍ خوړلو نه وروسته بل اورته نږدې گونج مونج ویده و. کیم هم هغه سره نږدې سملاستو او وې خندل.
دی پوهیدو چې ده محبوب علي له خوا یو کار په غاړه اخستې و او د سپین

اس په کيسه يې هيڅ باور نه راتلو. خو کيم هيڅ شک نه لرلو چې محبوب علي د هند په لروبر کی د اسونو تر ټولو لوی، شته من او نامتو سوداګر و. البته هغه په دی نه و خبر چې دی د هند د سروې د شعبی په دوسيو کی د " سي ۲۵ الف با" په نوم رجسټر و. په کال کی دوه درې وارې هغه يوه کيسه دی شعبې ته وراستوله. د دی کيسو سپيناوې د " ر ۱۷" او " م ۴" له خوا هم کيدو او زيات وخت به ريښتا و. په دی کيسو کی د غرونو د هر ډول پيښو خبرونه و، چې د ټوپکو د تجارت او د ګاونډيانو د اړيکو سره يې تړاو لرلو.

په نږدې وختونو کی کيسه داسی وه چې پينځو وړو باچاهانو ته د شمال يو لوې سلطنت د جنګ ګواښ کړی و او دوي له ملکونونه پټ خبرونه هند ته رسيدلي و. نو د هغو باچاهانو وزيران په دی سخت خواشيني و چې دا خبرونه څنګه هند کی انګريزانو ته ورسيدل. دوي ټولو د اسونو په هغه سوداګر شک کوو چې ږيره يې رنګوله. هم دا وه چې سږ کال د ژمي په واورو کی د محبوب علي په قافله دوه وارې ډزې شوې وې. د ده په قافله کی د دريو نااشنا کسانو د مله کيدو سره هغه نور هم له احتياط کار اخستو او سږ کال په پيښور کی ايسار نشو او نيغ لاهور ته راغلی و. دی دوه ورځې وړاندې سراې ته را رسيدلې و او له هغه راهيسې بهر نه و وتلې. خو هغه يو ټيليګرام بمبئ ته وراستولی و چې هلته په يو بېنک کی ده خپلې پيسې ساتلې او بل يې ډيلي ته استولې و چې د ده د قام يو کس چې په کاروبار کی ورسره شريک و، په نوم و. دريم يې امبالې ته استولې و چې هلته يو افسر د سپين نسل د اس په انتظار و. خو د محبوب علي درې واړه ټيليګرام پيغامونه د پوسټ افس نه وړاندې په لاره کی ولوستل شوي و. په دوي کی د اسونو د راوړولو د څنډ او د پيسو د ورکولو خبره ليکلې وه. په دی وخت کی محبوب علي ته کيم او لامه ورمخامخ شول او اوس هغه اصل پيغام کيم ته ورکړې و چې امبالې ته يوسي.

له ډوډئ خوړلو وروسته محبوب علي، پټ له سراې بهر ووتلو خو خپله کوټه يې نه وه قلف کړې. کيم د هغه په خونه کی د چا د پښو ښکالو واوريده نو ورو غوندې ولاړو او وې ليدل چې يو سړي د محبوب علي د شيانو غوټې خلاصولې، داسی لکه چې څه يې لټول. هغه په يو چاقو د محبوب علي د پښو(پيزار) تلې هم وسپړدل خو هيڅ يې وونه موندل.

د سپيده چاودې پر وخت محبوب علي سراې ته راغلو نو د سايسدېره تشه وه. هلته نه کيم و او نه لامه. ده خپل يو سايس ته چې تر اوسه ويده و، لته ورکړه او پوښتنه يې وکړه چې دواړه څه شول. هغه د سترګو په موښلو ورته وويل چې لامه د چرګ بانګ نه هم وړاندې پاڅيدو او هلک يې ځان سره بوتلو. خو اصل خبره دا وه چې کله کيم د محبوب علي په خونه کې غل وليدو نو پوه شو چې هغه يو عادې غل نه و. عادې غل د پنو تلي په چاقو نه شکوي. لومړې خو کيم غوښتل چې ناره کړي " چور...چور(غل ...غل) " او ويده خلک راپاڅوي. خو بيا يې پخپلې غاړې کې په تعويذ لاس کيښودو او دې نتيجې ته ورسيدو چې دا به ارو مرو د هغه سپين اس خبره وي اوغله هغه څه لټول چې ده امبالې ته ووړل. ده سوچ وکړو،کوم خلک چې د پنو تلي څيرلې شي، هغوي د خلکو خيټې هم څيرلې شي. هغه د ويده سپين ږيري په غوږ کې وويل، بابا، بنارس ته د تلو وخت شوې دې. لامه د ده په غږ سمدلاسه راپاسيدو او دواړه لکه د سيورو له سراې ووتل.

د ريل ګاډي نړۍ

شپه پاې ته رسيدلې وه چې دوي دواړه د کلا په شان جوړ د اورګاډي ستيشن ته ورسيدل. د اورګاډي د پاټلۍ د پاسه په هوا کې ځړيدلې برقي تارونو نه وړانګې راوتلې چې په ليدو يې لامه هيښ شو او دا ورته د شيطان کار معلوميدو. دې د کيم سره په يو لوې تالار کې ولاړ و چې خلک پکې لکه د مړو پراته ښکاريدل. د دريمې درجې هغه مساپر چې د شپې يې ټکټونه اخستي و، د ګاډي په انتظار هم هلته ويده و. کيم لامه ته معلومات ورکول چې د اورګاډي تورانجن کوم ځاې ودريدو او د دې شا ته ترلې خونو کې خلک کښيناستل.
په دې تالار کې يوه لرګينه کوټګۍ (غرفه) هم وه چې مخ ته يې د شيشې يوه تخته وه او پکې لوې سورې جوړ و، د هغې شاته يو بابو د سفر لپاره ټکټونه خرڅول. کيم ويل، " ټکټ هغه کاغذ وي چې مونږ به تر امبالې رسوي." لامه ورته وويل، "مونږ خو بنارس ته روان يو". کيم ورسره بحث ونکړو او وې ويل،" ښه، ښه، بنارس ته ، پيسې مې پکار دي" لامه د اور ګاډو سره بلد نه و او کله چې پنځويشت مينټه د پاسه درې بجې جنوب

ته تلونکي ګاډې په غړمباري راښکاره شو نو وې لیدل چې ټول مړي ژوندي شو. د پکوړو او خوږو پلورونکو نارې، د پولیسو چغې، د ښځو شور ماشور چې د خپلو غوټو او ماشومانو په راټولولو، د خپلو سرو پسې یې منډې وهلې. لامه په دی وخت کی کیم ته د پیسو یوه کسوړه په لاس کیښوده اودی د هغه په ساده توب حیرانه شو. د ټکټ بابوسترګې تر اوسه خوبولی وې او کیم څو پیسې ورکړې نو هغه ورته د یو داسی ښار ټکټ ورکړو چې له دی ځایه شپږ میله لیرې و. کیم ټکټ ته وکتل او وې ویل،" زه د کلي بزګر نه یم خانه، د لاهور ښار اوسیدونکی یم، سم ټکټ راکړه د امبالې". بابوتندې تریو کړو اوبل ټکټ یې ورکړو. بیا کیم ورته نورې پیسې کینښودې چې اوس د امرتسر ټکټ راکړه. کیم خپل ځان لپاره ټکټ وانخستو ځکه د محبوب علي پیسې یې په دی نه لوریدې. د امبالې د ټکټ دهرې روپۍ په سر کیم د لامه نه یوه انه خپل کمیشن په توګه تری وساتل. لامه ته یې د پاتې پیسو کسوړه ورکړه اوپه ویاړ یې وویل، "داسې مرید به د چا وي؟"
لامه د اورګاډي د دریمې درجې د ډبې دروازې سره ولاړ و او دننه یې ولیدل چې ډبه له خلکو ډکه وه نو په کمزوري غږ یې کیم ته وویل، " ښه به وي چې مونږ پلي ولاړ شو" یو چاغ سیک چې مخ یې په ږیره پټ و، کیم ته وویل، " دی وېریږي؟ مه وېریږه، یو وخت زه هم د ټرین نه وېرېدم. راځۍ، را ځۍ... د حکومت کارونه هم دغسی دي.
لامه. دننه دوه کسان به ځاې شي؟
دکروندګر میرمنه (په چغه) دننه موږک هم نه ځایږي.
کروندګر. د وړو مورې، ځاې به ورته پیدا کړو. دا زوې دې پورته کړه، هغه محترم جوګي دی وګوره.
میرمنه. (په قهر) زما په غیږ کی اویا غوټې دي. په دوي څه وکړم؟ زما په زنګون یې ولې نه کښینوې، بې شرمه سړي هم داسی وي.
هغې چارچاپیره وکتل چې څوک د دی په خبرو د تاید سر وخوځوي. د امرتسر یوې نڅاګرې، چې کړکۍ سره ناسته وه د خپلې لوپټې لاندې پوزه کش کړه. یو هندو بنیا چې په ټوکر کی تاو خپله د حسابونو دوسیه، په ترخ کی وهلې و، ناره کړه.
بنیا. دننه شئ... دننه شئ... د بې وزلو سره مهرباني ښه کار دې.

ډوګره پوځي. او... او...مهرباني هم هغسې لکه چې خوسۍ زیږیدلي نه وي او اوو فیصده سود دې پرې اخستي وي (ټولو ناستو وخندل)
لامه. دا اورګاډې بنارس ته ځي؟
کیم. هو هو مونږ هسې چټې خو ورته نه یو راغلي، ور دننه شه که نه وروسته پاتې کیږو.
د امرتسر جینۍ. وګوره دا سړې پخوا چرې اورګاډي ته نه دې ختلې.
کروندګر خپل غټ لاس بهر کړو او لامه یې بره ګاډي ته کش کړو. یو چا ورته د لرګي په سیټ ځاې تش کړو، خو لامه وویل، دا زما د اصولوخلاف کار دې، زه به په زمکه کښینم. بله دا چې زه په کرسۍ کښینم نو ځان مې خوږیږي". کروندګر ورته وویل، په دی اورګاډو کی مونږ ټول اصول مات کړي دي. ته وګوره، د هر قام او د نژاد خلک د یو بل سره څنګ تر څنګ ناست یو". میرمنې یې وویل، هو او ځینې پکی هیڅ شرم نه لري". هغې د امرتسر جینۍ ولیده چې ځوان پوځي ته یې کتل. کروندګر وویل، ښه به نه وې چې د غویي په ګاډې تللې وی، څه پیسې به مو سپما کړې وی.
میرمنې یې وویل، " هو هغه پیسې به مو په ډوډۍ لګولې وی.
لامه. که مونږ خبرې ونکړو نو خداې به راباندې مهربانه شي.
کیم. او مورې، په هغې ښځې خو به خداې ډیر مهربانه شي چې یو اوړي ته ډوډۍ خیرات کی ورکړي.
سیک (خاندی) دا د ګدایانو خبره وي. او خورکۍ په ځان دی پخپله وکړل.
هغې ښځې د یو غوړ ډبې نه د کیک ټوټه کیم ته ورکړه او پوښتنه یې وکړه چې دې چرته روان و. کیم ورته د بنارس نوم واخستو. پوځي ورته وویل، " ته خو راته مداري معلومیږې. هره لوبه چې دې زده ده راوښایه او ستا ژیړ ملګرې ولې غلې ناست دې؟" کیم وویل، ځکه چې دی سپیڅلې دې او په هغو معاملو غورکوي چې له تا او ما پټ دي. سیک وویل، دا به سمه وي خو مونږ د لودیانې سیکان یو او په دی خبرو ماغزه نه خرابوو، مونږ جنګ کوو... جنګ. او زما د خور لیورزې په یوغونډ کی نایک دې. هلته ډوګره خلک هم دي. پوځي په دی خبره خوشاله شو ځکه دی ډوګره و. د امرتسر جینۍ وویل، ما ته خو ټول پوځیان یو رنګ ښکاري. د کروندګر ښځې هم په تاید کی سر وخوځوو نو جینۍ بیا وویل، دا ټول چې د سرکار ملازمان وي، یو بل ته د ورور په سترګه ګوري.

زمينداو وويل، " زما ورور د جتانو په غونډ کی دی، خو ډوګره هم ښه خلک وي. پوځي وويل، هو سيکان هم په دی نظر دي، دري مياشتي کيږي کله چي دوي د پيرزيی په کوتل کی اتو اپريدي ډلو راګيرکړي و، نو ډوګره پلټن ورسره کومک کړی و. بيا هغه د دی غرنی جنګ کيسه تيره کړه نو امرتسر جينی وموسيده. هغه پوهه وه چي پوځي دا کيسه د دی د خوښي لپاره کوله. د ډبي د بل سر نه د کروندګر ميرمني په اوريدو هاي افسوس وکړل چي پوځيانو د غرونو د خلکو کورونه وسيزل او ماشومان يي در په دره کړل. پوځي وويل چي هغوي هم زمونږ خلک وژلي و او کله چي مو روغه وکړه نو سرکار ورلهډيری پيسي ورکړي.
ګاډي اوس امرتسر ته رسيدلي و او د دی د څراغونو رڼا د شپي په ختميدو پيکه ښکاريده. د مساپرو د ټکټ جاج اخستونکي ګارډ راښکاره شو او کله چي هغه د کيم ټکټ وکتلو نو ورته يي وويل، ښکته شه. کيم احتجاج وکړو چي دی امبالي ته روان دي. ګارډ ورته وويل، زما له خوا دوزخ ته ولاړ شه خو ټکټ دی تر امرتسر دی. کيم په ژړا شو او په چغو چغو يي ويل چي سپين ږيري د ده پلارهم دی او مور هم. دی د هغه امسا په شان دي او که دی ورسره نه و نو هغه به مړ شي. په ډبه کی ناستو ټولو خلکو ګارډ ته زاری وکړي چي په ماشوم دی مهرباني وکړي. ښيا ورته تر ټولوډيری خبري وکړي خو ګارډ کيم د غوږ نه ونيولو او ښکته په پليټ فارم يي ودرولو.
لامه هک پک ورپسي ښکته شو او نه پوهيدو چي څه وکړي. کيم له کړکی بهر په واويلا و، "زه غريب يم، زما مور پلار مړه دي، که زه دلته پاتي شوم نو د دی غريب سپين ږيري ساتنه به څوک کوي".
لامه په دی وخت کی وويل، " دا څه حال دي؟ دی زما مريد دي او بنارس ته به راسره ځي، که د پيسو اړتيا وي نو"... کيم ژر په ورو غږ ورته وويل، " غلي شه بابا...مونږ خو څه راجګان نه يو چي پيسي دی دوړه کړو، د نړی خلکډير زړه سواندي دي". هغه له وخته د امرتسر جينی وليده چي په لاس کی يي پيسي نيولي وي او له ګاډي ښکته شوه. کيم پوهيدو چي د هغي په شان ښځيډيری سخي وي. هغي پيسي کيم ته ورکړي چي د امبالي ټکټ واخلي او له هغه يي وپوښتل، " ستا جوګي د شمال نه راغلي دي؟ کيم په زوره وويل، د شمال د بل سر نه، هلته د غرونو له مينځه.
جينی وويل، په شمال کی د زالغوزي وني شني وي او واوره کيږي. زما

مور هم دغرونو وه. خپل جوګي ته وايه چې دعا راته وکړي. کيم په زوره وويل، "په تا د خداې رحمت لس زره واري وي. مقدس جوګي يوې ميرمنې راباندې رحم وکړو چې زه تا سره سفر وکړې شم. دا ميرمنه د سرو زرو زړه لري". بيا په منډه ولاړو چې ځان ته ټکټ واخلي. جينۍ لامه ته وکتل چې لکه د مشين کيم پسې، ځوړند سر روان و او په تبتي ژبه يې څه ويل.

د کروندګر ميرمنې وويل، "دی جينۍ ننډېر ثواب ګټلې دې، دا جينۍ فرشته ده". يو بل وويل، په امرتسر ښارکی دغسی په زرګونو فرشتې اوسېږي". دريم وويل، شابه زرکوه جوګي صيب چې ګاډې درنه روان نشي. کيم په هغو پيسو نه يوازې دا چې ټکټ بلکه د خواړو لپاره هم شيان رااخستي و.

ده په ګاډي کې د لامه مخې ته هر څه کيښودل او وې ويل، "ډوډۍ وخوره... دا دی اوس سهار دې" ګاډې د پنجاب په ښيرازو زمکو کی په منډه و او ټولو مساپرو د خپلوخپلو ډوډيو غوټې پرانستې، څه نا څه خوړل. د ناشتې نه وروسته د کروند ګر ښځې او سيک پان خوړل، زميندار او پوځي په لاس د تمبکو اوکاغذ نه سيګرټ جوړ کړي او څکول يې. لامه نسوارکړي او تسبيح يې اړولې. کيم په سيټ دواړه پښې تاوکړې، پرلت وهلې ناست اوپه دی خوشاله و چې خيټه يې مړه وه.

لامه. تر بنارس به کومو سيندونو نه تيريږو.

ښيا. مونږ ګنګا لرو، نور...نورهم شته.

لامه. ما د يو خاص سيند پوښتنه کوله، هغه چې اوبه يې شفا لري.

ښيا. هم هغه ګنګا ده، په دی کی چې څوک ولامبي پاک شي. ما درې وارې په ګنګا کی لامبلي دي.

پوځي. آو، تا ته د دی اړتياډېره وه. (ټولو وخاندل)

لامه . دا ګنګا چا جوړه کړې ده.

ښيا. (په کرکه) ګنګا خدايانو جوړه کړې ده خو ته د کوم مذهب منونکی يې؟

لامه. زه د تر ټولو ښه دين منونکی يم. ښه نو ګنګا ستا خدايانو جوړه کړه. نو ستا خدايان څه ډول دي؟

ښيا. نو ستا خداې څوک دې؟

لامه. واورئ...زه به اوس تاسو ته د هغه چاخبره وکړم... واورئ اې د هند اوسيدونکو واورئ...

بیا هغه په اردو ژبه کی د بودا د ژوند کیسه پیل کړه، خو زر د تبت په اړه یې خبرې وکړې او ورپسې د هغو صحیفو په اړه لګیا شو چې په چیناي ژبې لیکل شوي و. ټولو په صبر د ده خبرې اوریدې. په ټول هند کی دغسی جوګیان، سادهوان او پیران ځاې ځاې خلکو ته د خپل دین تبلیغ کوو. کله چې لامه ستړې او خاموشه شو نو پوځي خبری پیل کړې.

پوځي. په پیر زیی کوتل کی مونږ سره د مسلمانانو یوکنډک هم و. د دوي یو ملا، فکر کووم د پوځ نایک و. په هغه چې به چپه راغله نو وړاندوینې(پیشګوي) به یې کولې. خو ټول لیوني د خداې په امان کی دي. د هغه افسرانو به ترې سترګې پټولې.

لامه. واورئ زما د پیغمبر د غشي کیسه واورئ.

دا د هغوي په طبع برابره کیسه وه نو ټولو ورته غوږ ونیولو. د کیسې په پاې کی هغه د سیند پوښتنه وکړه خو ټولوهم دا ویل چې دا سیند ګنګا دې.

کروندګرښځه. مونږ په جالندهر کی ښه خدایان لرو، وګوره څومره ښه فصلونه یې راکړي دي.

کروند ګر. په پنجاب کی د سپیڅلې سیند لټهډېر ګران کار دی. زه خو ښه سیند هغه ته وایم چې هرکال نوي خاوره پر زمکه راته اچوي .

او زمونږ د کروندګرو خداې "بهومیا" نومیږي. زه تل د هغه شکر وباسم چې داسی ښی زمکی یې راکړي دي.

لامه. (کیم ته) زما مریده... ته څه فکر کوی چې زمونږ پیغمبر به د هند تر شمال راغلي وي؟

کیم .هو، امکان شته چې راغلي وي.

سیک. په وروستي ځل چې کوم لوې سړې دلته راغلې و، هغه سکندر زوالقرنین و چې خلک ورته سکندر اعظم واي. هم هغه د جالندهرکوځې پخې کړې او په امباله کی یې د اوبو لویه باولۍ جوړه کړه. دا دواړه اوس هم شته. خو ما ستا د پیغمبر په اړه څه نه دي اوریدلي.

پوځي. (په ملنډو) ویښته اوږده پریږده او پنجابي ژبه ووایه. د سیک کیدو لپاره به دې بس وي.

لامه یو سوړ اسویلې وکړو او پخپل ځان کی راتاو شو. دی هغه وخت د یوې غوټې په شان ښکاریدو چې تری په تبتي ژبه د دعاګانو او د تسبیح غږ راتلو. بیا یې سر راپورته کړو او کیم ته یې وویل، "دا د ګاډي غږ په ما بد لګي، داسی ښکاري چې مونږ له سینده تیر شوي یو". هغه ورته

وویل، " صبر وکړه صبر. ستا سیند خو د بنارس سره نږدې دی. تر اوسه مونږ له هغه ډېر لیرې یو". لامه وویل، خو زمونږ پیغمبر شمال ته هم راغلې و او دا واړه واړه سیندونه چې مونږ ترې تیریږو، هسې نه په دوي کی یو سیند هم هغه وي چې زه یې لټوم". کیم ځان پرې ناغرضه کړو نولامه بیا وویل، "ته ما ته رالیږل شوې یې، داسی ده که نه؟ زما د عبادت په بدل کی ته ما ته راولیږل شوې، د هغه توپې سره نږدې، هم ته وې چې یو ځلې په یو صورت او بیا په بل صورت راته راغلی" کیم ورته ورو وویل، "دا خبرې دلته د کولو نه دي. هغه هم زه ووم ، بیا سوچ وکړه د توپې سره هغه هندو هلک هم زه ووم". لامه وویل، "خو هلته یو انګریز سپین ږیرې هم و چې د سیند په اړه یې راته باور راکړی و". کیم د عجایب خانې خبره وکړه. بیا یې ورته ډاډ ورکړو چې یو وارې دوي امبالې ته ورسیدل نو پلې به د سیند لټه وکړي.
لامه په دی خوشاله شواو نیغ کښیناستو. بیا یې وویل،" ته هم د څه شي په لټون راوتلې یې؟ کیم ورته د سره غویي او د شین میدان خبره وکړه خو ورسره یې زیاته یې کړه چې دا یوه افسانه ده. د کروند ګر ښځې د دوي خبرو ته غوږ ایښې و او په خبرو کی راولویده چې د دوي په کلي کی یو سورغوایې شته چې په شین میدان کی ګرځي او هیڅوک ورته څه نه واي. ښاي هم هغه ستا غواې وي. سیک وویل،" ښځو له یوه خبره په لاس ورکړئ نوسلګونو نوي کیسې ترې جوړوي. ټول جوګیان خوبونه ویني اود دوي مریدان هم." لامه وویل،" ښه نو شین میدان او بیا سورغوایې به مونږ ته انعام راکوي؟ کیم وویل، "نه نه، دا خو یوه کیسه چا راته وکړه . زه غواړم چې په امباله کی دا غواې ولټوم. خو ته د ګاډي په شور کی د سیند لټون نشې کولې. کیدیشي چې غواې ددی لپاره رالیږل شوي وي چې مونږ دواړو ته لاره ووښاي"
لامه ټولو مساپرو ته وکتل او کیم ته یې لاس ونیولو، "دی پرون ما ته رالیږل شوې دې او د دی مادي نړی بنده راته نه ښکاري". د کروندګر ښځې وویل، "ماډېر فقیران او جوګیان لیدلي دي خو داسی جوګي او داسی مرید مې نن ولیدل". د هغې میړه خپله ګوته سر ته یوړه او اشاره یې وکړه چې دوي دواړه لیوني دي.

وړوکې مداري

اورګاډې امبالې ته ورسيدو او ټولو هغو مساپرو چې هلته ښکته کيدل، خپل شيان راټول کړل. د کروند ګر ښځې کيم ته وويل، "مونږ دلته د يوې قانوني معاملې لپاره راغلي يو او شپه به مو زما د ميره د ماما کشر زوې کره وي. د هغوي د کور په غولي کی به ستا او د جوګي لپاره د ايساريدوځاې ووشي" بيا يې ميره ته مخ واړوو او وې ويل، "دوي به راته دعا وکړي" کيم په زوره وويل، "اې پيره، يوه ميرمنه چې د سرو زرو زړه لري، د شپې لپاره راته ځاې راکوي. دا د مهربانه خلکو وطن دې، د جنوب د مهربانه خلکو... وګوره له سهاره مونږ سره څومره خلکو مرسته وکړه". لامه په درناوي سرورټيټ کړو. خو کروندګر خپل کالي کونډي په راخستلو ښځې ته په قهر وويل، "زما د ماما د کشر زوي کور د کوڅه ډبو خلکو لپاره نه دې". ښځې هم په قهر وويل، "ستا د ماما کشر زوې زما د پلار د کاکا زوې د لورپه واده کی ورله هيڅ نه و ورکړي. هغه ډوډۍ اوس د دوي په حساب کی واچوه. جوګي خيرات درنه نه غواړي". کيم اوس ناارامه و چې زر تر زره لامه ته سر پناه پيدا کړي او د کروندګر په خبرو په تلوسه شو. خو هغه ميرمنې ورته د راتلو وويل. دی پخپله د محبوب علي پيغام هغه انګريز افسر ته د رسولو لپاره هم ليواله و.
کله چې دوي د چاونۍ شا ته د هندوانو يو کور ته ورسيدل نوکيم وويل، "زه ورځم چې د ډوډۍ غم وخورم". لامه وار خطا د ده لاس ونيولو، "ته به بيرته راځې کنه؟ لوز وکړه چې ته به هم په دی صورت کی راځې، اوس که ناوخته نه وي نو د سيند لټه به وکړو". کيم ورته وويل،" هواوس ډير ناوخته دې او تياره شوي ده. ګوره مونږ د لاهور نه څومره ليرې راغلو، سل ميله خو به وي". لامه وويل، "زه د خپل خانقاه نه نورهم ليرې شوم او دا نړۍ څومره لويه اوبده ده"
کيم په تياره کی ورک شو. محبوب علي چې هغه ته د کوم انګريز د کور پته ورکړې وه، دی د هغې دروازې ته ورسيدو او د برنډې د ديوال سره په شنو بوټو او واښو کی پټ کښيناستو. په کورکی ځراغونه بل و او نوکرانو په سپينو جامو کی د ډوډۍ د ميز د پاسه لوښي ايښودل. يو انګريز په تورو او سپينو جامو کی برنډې ته راووتلو چې يوه سندره يې زمزمه کوله. کيم په تياره کی د هغه مخ نشو ليدلې. ده د هند د يو عادي فقير په شان غږ را

وويستوچې " د غريبانوساتونکيه، تاسو ته دی خير وي...محبوب علي واي..." انگريز د ده د غږ په لوري ونه کتل او نه پری هيښ شو. هم هغسې ولاړ يې وويل، "څه واي محبوب علي؟" "دا چې د سپين اس د نسل بچي ځاې پرځاې دي". کيم وويل. "د دی ثبوت څه دې"؟ انگريز د گلابو بوټي ته ورنږدې شو. کيم هغه پرير تاو شوې کاغذ د انگريز پښو ته واچوو او وې ويل، "محبوب علي دا ثبوت راکړې دې" سړي زر د کاغذ د پاسه خپله پښه کيښوده ځکه هغه وخت يو باغبان د برنډی سر ته راغلی و او ده نه غوښتل چې هغه کاغذ ويني.

کله چې باغبان بيرته ولاړو نو انگريز کاغذ د زمکې نه راواخستو او د هغې پرځاې يې يوه روپۍ وغورځوله. کيم د روپۍ شړنگ واوريدو . انگريز په گړندي گامونو کورته ولاړو نو کيم وروړاندی شو اوچټک هغه روپۍ يې جيب ته کړه. خو هغه د روپۍ پرواه نه ساتله. ده د خپل پيغام اغيزې په هغه سړي ليدل غوښته. له هغه ځايه د وتلو پر ځاې دې ورو ورو لکه د مار په زمکه تاو راتاو کور ته نور هم نږدې شو. دی خبر و چې د هند انگريزي بنگلې چار چاپيره خلاصې وي. انگريز يو وړوکي کوټې ته ورغلی و چې د برنډې په يو سر کی لکه د دفتر ښکاريدو. هلته د کاغذونو او دوسيو پنډونه ايښې و او انگريز اوس په يوې کرسۍ ناست د محبوب علي له خوا راليږل شوي کاغذ ته کتل. د سړي مخ د ځراغ په رڼا کی واضح ښکاريدو او د کاغذ په ولوستو د ده رنگ واوختو.

په دی وخت کی د يوې ښځې غږ واوريدل شو چې " ويل يې..."گرانه چيرته يې؟ ژر د ناستي کوټې ته راشه چې ميلمانه راتلونکي دي" سړي اوس هم د کاغذ مطالعه کوله. ښځې څو شيبې وروسته بيا چيغه کړه، "ميلمه راغلو، زه په دروازه کی د پوځيانو غږ اورم" سړي ورمنډه کړه او هم هغه وخت يو لوې موټر چې شا ته څلورو پوځيانو بدرگه کوو، په دروازه راننوتو. پوځيانو پښې ودربولې او سلامي ودريدل. له موټر يو لوړ دنگ سړې چې ويښته يې تور و، را ووتلواو يو بل ځوان ورسره مله و.

کيم د موټر پاې سره نږدې پر زمکه پروت و، سړو په خندا خبرې کولې. د تورو ويښتو سړي د کيم د سړي نه څه پوښتنه وکړه نو هغه په ځواب کی وويل، " بې شکه، محترم، د اس په اړه يو خبردی" بيا بل سړي ته يې وويل،" مونږ به څو شيبو کی بيرته راشو، تر هغې ټول مشغول ووساته".

پوځيانو ته يې د انتظار وويل او دواړه هغه وړوکي دفتر ته ولاړل. موټر بهر ووتلو او کيم وليدل چې دواړو سړو د محبوب علي له خوا راليږلي کاغذ ته کتل. دوي په ورو غږ خبرې کولې خو بيا هم کيم اوريدې شوې.
لوړ سړی. اوس د اوونيو خبره نه ده، د ورځو معامله ده، بلکه د څو ساعتونو. ما د څو ورځو نه د دی خبرې توقع لرله خو دی...دی معلوماتو ورباندې يو ميخ ټک وهلو. نن دی "ګروګن" دلته ډوډۍ ته رابللی دی؟
ځوان سړی. هو محترم او مېکلين هم راځي.
لوړ سړی... ډېره ښه ده، زه به دوي سره پخپله خبری وکړم. دا هم ضرور ده چې معامله دی کونسل ته وړاندې شي، خو په داسی کارونو کی سمدلاسه عمل پکار وي او مونږ د دې لپاره جواز لرو. د پنډۍ او پيښور کنډکونو ته خبردارې ورکړئ . په دی به د اوړي کومکونه اغيز من شي خو بله لاره نه لرو. که په لومړي ځل مو دوي ته سم ګوزار ورکړې وې نو اوس به دا حال نه وی. اته زره به بس وي.
ځوان سړې. د توپخانې په اړه څه وايئ؟
لوړسړی. په دی بايد د ميکلين سره خبرې وکړم.
ځوان سړی. محترم دا د جنګ مانا ورکوي؟
لوړسړی.نه...دا د سزا مانا ورکوي. لکه چې يوسړی د خپلو مشرانو د عمل په بدل کی تاوان ورکوي.
ځوان. خو کيديشي . سي ۲۵ دروغ ويلي وي.
لوړ سړی. د ده معلومات د نورو د معلوماتو تايد دې. په عمل کی مونږ شپږ مياشتې د مخه خبر شوي و. دوي سره د روغې يو چانس و، خو پرځاې يې دوي په دی موده کی ځانونه نور هم قوي کړل. هغه څو ټيليګرام پيغامونه سمدلاسه وروليږه. خو د نوي خفيه شفر سره. زما او د وارټن د شفر سره. زما په فکر ميرمنو ته به نور د انتظار زحمت نه ورکوو. نورې خبرې به د سيګرټو پرڅکولو وکړو. زه خبر وم چې همدغسې به کيږي، دا سزا ده، جنګ نه دی.
کله چې د موټر بدرګه پوځيان له لوی دروازی ووتل نو کيم لکه د چينجي د ديوال سره سره وښکيدو او د کور شا ته ولاړو. د خپلې تجربې پر اساس دی خبر و چې هلته به ډوډۍ پخيږي. په پخلنځي کی هر ډول خلک په کاراخته و او ده هم پکی ځان ورګډ کړو، خو يو کس دی وشړلو. کيم په ژړا وويل، "ما غوښتل چې لوښي درته ووينځم او يو ټوک ډوډۍ وخورم".

هغه کس ورته وویل، "زه زه، د امبالي ټول خلک هم په دی کار پسې راوتلي دي. ځه تښته"، دوي اوس د ښوروا قابونه دننه وړل، "ته فکرکوې چې کرایتن صیب د میلمستیا د کارونو لپاره ستا په شان کوڅه ډب غواړي؟" کیم د لوړ پوځي په اړه ځان خبرول غوښته. هغه لویو قابونو ته وکتل او وې ویل، "ډیره لویه میلمستیا ده" . یو چا وویل، " د حیرانتیا خبره خو نه ده چې مشر میلمه جنګ لاټ صیب دې. سپه سالار"
د کیم لپاره دا معلومات بس و او د سترګو په رپ کی دی ورک و. کله چې دې له هغه کوره ووتلو نو سوچ یې کوو، آیا دا هر څه د یو اس د نسل لپاره کیږي؟ محبوب علي ته پکار و چې ما سره راغلې وې او کتلې یې وې چې دروغ څنګه ویل کیږي. د دی نه وړاندې د محبوب علي ټول پیغامونه چې کیم ورته اوړل د ښځو په اړه و. اوس د سړو خبرې وې.
لوړ سړي ویل چې دوي به یو ځای چا ته د سزا ورکولو لپاره پوځ لیږي، دا خبر به پنډۍ او پیښور ته ځي، توپې هم پکی دي. هغه په لاره روان و او چرت یې وهلو چې که زه لږ نور دوي ته ور نږدې شم نو ډېر لوې خبر به پیدا کړم.
دی چې د کروندګر د ماما کشر زوي کور ته ورسیدو نو د یو قانوني معاملې په اړه بحث کیدو او لامه خوبولې و. د شپې د ډوډۍ نه وروسته یو چا چلم راوړو نو کیم هم ترې کش وکړو. هغه ته خپل ځان نن د یوسړې په شان ښکاریدو. ناستو کسانو د ده سره ډېر په ادب خبرې کولې ځکه د کروندګر میرمنې ټولو ته د سره غویي او د ده له بلې نړۍ نه د راتلو خبره کړې وه. د دی کورنۍ برهمن ملا چې راغلو نو د لامه سره یې په دیني معاملو خبرې پیل کړې. د ادعیانو نه خبره نجوم ته لاړه او دواړو ملایانو د ستوروواو د کایناتو خبرې راواخستې. شپه ناوخته د کروندګر میرمنې د خپل برهمن نه د لامه په اړه وپوښتل نو ده وویل، "هغه بې شکه پوهه سړی دی، که څه هم زمونږ خدایان نه مني خو دی د حق په لاره روان دې".
کیم له برهمن نه د سره غواي په اړه معلومات وغوښتل نو هغه د ده د زیږیدوورځ، نیټه او شیبه ترینه پوښتل. کیم وویل، "په کومه شپه چې په سري نګرکی لویه زلزله راغلې وه، د مې لومړۍ نیټه وه. د لومړي چرګ بانګ او د دویم چرګ بانګ په مینځ شیبو کی زه وزیږیدم". کیم ته دا هر څه هغې ښځې ویلي و چې د ده پالنه یې کړې وه. په دی خبره یوې

میرمنې ټولو ته وویل،" وګورئ دا د دی خبرې ثبوت دې چې مرید غیر عادي قوت لري". برهمن د غولي په خاوره کی د ستورو نقشې جوړې کړې اود سره غواي د اصل په اړه یې وپوښتل.
کیم په جوش ورته ټوله کیسه تیره کړه چې په شین میدان کی د سره غویي له لیدو وړاندې، دوه کسان به لاره هواروي او بیا به د ده قسمت ورسره بدل شي. برهمن د ستورو او د سپوږمۍ او د لمر خبرې کولې، بیا ده ته یې د یو وړوکي لرګي د راوړو امر وکړو. تر نیم ساعت پر زمکه کله یوې خوا ته به یې لیکه راښکله او کله بل، اخر هغه وړوکې لرګي یې د دم په ویلوویلو په نقشه واچوو او وې ویل، " ستوري واي چې په راتلونکو دریو ورځو کی دوه سړي به هر څه تیارکړي. له هغوي وروسته به سره غواې ښکاري خو د دی هر څه سره د جنګ او د وسله والو کسانو نښي هم ښکاري".
د کروندګر میرمنې وویل،" مونږ سره د اورګاډي په ډبه کی یو سیک پوځي ناست و کنه". برهمن سر وخوځوو،" زه د وسله والو پوځیانوخبره کووم، په سوونو کی، ستا د جنګ سره څه سروکار دی؟ ستا ستوری تاوده او قهر ژن دی، چې ډېر ژر د جنګ الامه ښاي". لامه په تلوسه وویل، "هچرې نه... مونږ یواځې د صلح غوښتونکي او د سیند په لټون یو". کیم وموسیدو، ځکه د پیرنګي په کور کی وړاندې یې چې څه اوریدلي و هغه ورته په زړه شول.
برهمن په خاوره کی کښلي نقشونه په خپله پښه ورانول او ویل، " له دی زیات زه په راتلونکو دریو ورځوکی څه نه وینم هلکه، په دریو ورځو کی سورغواې به درته ښکاره شي". لامه په تلوسه وویل، " او زما سیند، زما سیند به څنګه شي؟ " برهمن ورته په افسوس وویل، " وروره دا عادي خبره نه ده"
په بل سهار ټولو په دوي تینګار وکړو چې ایسار شي، خو لامه نه منل. کوربانو کیم ته د ښې ډوډۍ یوه لویه غوټه برابره کړه او درې انې هم د لارې د خرڅ لپاره ورته ورکړې. بیا ټولو دواړو ته په مخه ښه وویل او دوي د جنوب لوري ته پلي روان شول. لامه په افسوس وویل، "داسی خلک به د خپلو غمونو نه چرې ازاد نشي". کیم د ډوډۍ پنډ په سراخستې، وویل، "که دوي ازاد شول، نو په نړۍ کی به یواځې بد خلک پاتې شي او بیا زمونږ په شان خلکو ته به ډوډۍ او سرپناه څوک ورکوي؟" لامه یوه

ويالە ولیدە نو ورتە یې وویل، راځه وګورو، هسې نه زمونږ سیند هم دا وي. دوي په پټیو کی روان و او د کلي ټول سپي ورپسې و. کیم او بوداي لامه له سابو د پټیو نه تیریدل چې یو بزګر د خپل ډانګ سره په قهر او په ښکنځلو د دوي لوري ته په منډه شو. ده د امبالې په بازارکی ترکاري او ګلونه خرڅول او کیم د ده د ژبې نه اندازه لګوله چې دی به د کومی سیمی وي. لامه د سپو هیڅ پرواه ونکړه او کیم ته یې وویل، "دا سړې څومره بده خله لري او خبر نه دی چې مساپرو سره خلک مهرباني کوي، مریده، خبردار ووسه چې دا سړې د ښې طبقې راته نه ښکاري". سړې ورته رانږدې شو،

سړې. هوهو... ګدایانو، ووځئ له دی پټیو.

لامه.(په صبر) مونږ ستا د بی برکته پټیو نه په وتلو یو.

کیم. (په چیغه)، که بل فصل دی وونشو نو دا به ستا د ژبې ګناه وي.

هغه سړې لږ ناارامه شو او لهجه یې نرمه کړه.

سړی. دا نړی له خیرات خورو ډکه ده.

کیم. او باغبانه، ته څنګه پوه شوې چې مونږ له تا خیرات غواړو؟ مونږ خو د دی پټیو په سر کی هغه سیند کتل غواړو.

سړی.(ناخواله خندا)، سیند...تاسو د کوم ښار اوسیدونکي یئ، چې کنال نه مو سیند جوړکړو. وګورئ دا نیغ جوړ شوې دې، سیمټي مورګې لري او د دی اوبه زه د سپینو زرو په بیه اخلم. البته د دی نه ور اخوا د سیند یوه څانګه شته، خو که ستاسو اوبه پکارې وي نو زه به یې درکړم، او که پی مو ...

لامه. (په تګ) نه نه... مونږ به سیند ته ورشو...

سړی.(په وارخطاي) پی او ډوډۍ...اې ....ګورې ،ما ته یا زما پټو ته ښیرې مه کوئ . تاسو خو خبر یئ چې په دی ګرانه ګرانی کی اوس دومره سوالګر پیدا شوي دي چې...

لامه.(کیم ته) وو دی لیدل، اول د قهر په سرو خاوروکی پټ، ده څومره سخته ژبه کاروله. اوس یې هغه دوړه له سترګو لرې شوه، نو هم یې زړه نرم شو او هم یې ژبه. خدایه...د ده پټي دی تل شنه وي. اې بزګره...پام کوه چې د انسانانو قضاوت په تادۍ کی مه کوه.

کیم.ما داسی جوګیان لیدلي دي چې خلکو ته یې د انغري نه واخلې، ترغوجلې پورې ښیره کړې وه. څه فکر کوې، دی سپیڅلې او هوښیار دې او که نه؟ زه د داسې کس مرید یم.

لامه.غرور ښه شي نه دې...هغه څوک چې د توازن په لاره روان وي، غرور نه ډېره کوي.

کیم. خو تا وویل چې دا سړې د ټیټې طبقی دې او خرابه خله لري.

لامه. د ټیټې طبقې...ما خو داسی نه دی ویلي. دا څنګه کیدېشي؟ زه انسانان په طبقوکی نه وېشم. ټول د خداې مخلوق یو. په سر کی د ده چلن ښه نه و خو وروسته مودب شو نو ما د ده ګناه هیره کړه. بله دا چې دی هم زمونږ په شان دې، د مادي نړۍ په څرخ تړلې دی، خو زمونږ نه په دی توپیرلري چې دی د خلاصون په لاره نه ورځي.

دوي دواړه د کنال غاړی ته ودریدل چې د اسونو او د نوروڅاروو د پښو نښی پری جوړی وې. لامه یو څو شیبې اوبو ته کتل، هلته د ګنې فصل هم شین و. کیم د څو ګنو د سیوري لاندی کښیناستو او ترې پوښتنه وکړه چې دی به سپیڅلې سیند څنګه پیژني نو لامه ویل،" د دی په موندلو ، ما ته به هر څه رڼا شي. خو دا هغه سیند نه دی، کاشکه په دی اوبو کی اوسیدونکو وړو چینجو راته ویلي شول چې زما سیند چرته دی."

کیم هغه وخت یوه لوې ښامار ولیدو نو لامه یې شا ته راښکلو او دواړه ساه نیولي ودریدل. ښامار چې ژیړ او نسواري لیکې یې لرلې، غاړه ښکته کړه او د کنال اوبه یې وڅښلې. بیا هم دغسې په زمکه پروت و. کیم اخوا دیخوا کتل او ځان سره لګیا و چې یوه کوتک راسره وې نو د دی ښامار مرۍ به مې ماته کړی وې. لامه ورته وویل، ولې؟ دی هم زمونږ په شان د ژوند په څرخ سپور دې. کیم وویل چې د ده له هر ډول مارانو نه کرکه

کيږي. خو لامه ايسارکړو، "پرېږده چې دی هم ژوند وکړي". په دی کی ښامار په يوشرنگيدلي غږ خپل سر پرانستو او چمچمار تری جوړ شو.
لامه هم هغسې ورسره خبرې کولې، چې " وروره، که زما د سيند په اړه دی څه معلومات وکړل نو بيا راشه". کيم ورته په غلي غږ وويل ،"ستا په شان سړی ما تر اوسه نه و ليدلې، څنگه، دا ښامار هم ستا په خبره پوهيږي؟ "ځوک څه خبر دي لامه ووېل او د ښامار څنگ ته ورو غونډې تير شو چې په خاوره کی تاو راتاو پروت و.

هغه کيم ته اشاره وکړه، خو دی په ويره و، "زه د بلې غاړې نه درځم."
لامه ورته ډاډ ورکړو، "راځه هيڅ درته نه واي." کيم زړه نا زړه و خو لامه ورته لاس اوږد کړو او په چيناي ژبه يې څه ووېل. کيم فکر وکړو چې هغه څه "دم "ويلو. دی ورور ورو د ښامار څنگ نه تير شو خو هغه سر هم راپورته نکړو. کيم له خپلې تندي خوله پاکه کړه او وې ويل، "ښه نو اوس کومې خوا ته ځو؟" لامه ووېل، "دا ستا کار دې چې فيصله وکړی، زه زوړ يم او دا سيمه نه پيژنم. راځه چې يو بل سيند ولټوو."

د سيند لټون

د پنجاب په دی ښيرازه زمکه په يو وخت درې فصلونه کيدل، گنا، تمبکو، او نوره سبزي، لکه مولۍ او ټيپر. دوي ټوله ورځ گرځيدل او هر ځاې چې اوبه يې وليدې نو ورته به ولاړل. کله به سپي ورپسې شول او کله د غرمې په خوب ويده کلي وال يې راويښ کړل. په هر ځاې لامه د خلکو پوښتنې ځوابولې او بيا به هغوي ورته د يو سيند درک ورکړو. کله کله به چا وربانډی وخاندل خو زياتو خلکو ورته د دمې ووېل، اوبه يا شوملې يا پۍ به يې ورله راوړل، ډوډۍ به يې ورله ورکړه. ښځې به زياتې مهربانه وې. ماشومان به په پيل کی شرميدل او وروسته به ورسره مله شول.
ماښام دوي په يوکلي کی د ختو د يوې جونگړې څنگ کی د لوې ونې لاندی کښيناستل.

د کلي سپين ږيري مشر ورته راغلو اود دوي کيسه يې واوريده. د لامه د کښيناستو لپاره يې يوکټ واچوو او ګرمه ډوډۍ يې راوغوښته. بيا يې چيلم ورته تازه کړو او د کلي پنډت يې راوبللو. کيم يو څو هلکانو ته د لاهور د ښايست، د اورګاډي د سفر او د ښار د ژوند کيسې کولې. سړي پخپلو کی لګيا و. اخر د کلي پنډت وويل چې دی د سيند په اړه څه نه شي ويلې خو لامه د حق په لټون راوتلی دی او د ده په شان يو بل جوګي هم تيره مياشت راغلې و. ناستو ولاړو خلکوته يې وويل، "په ياد مو دي، د شمشتۍ (کيشپ) جوګي. ټولو سر وخوځوو. هغه جوګي ته کرشنا په خوب کی ويلي و چې که دی پخپله پرياګ ته ولاړو نو بې له سوځيدو به جنت ته ځي. پنډت اعلان وکړو، " دا جوګي په هغو خدايانو باور نه لري چې زه يې پيژنم. خو صبر وکړئ ...دی زوړدی او له لرې راغلی دې او بله دا چې ليوني دې. بيا يې لامه ته وويل، "له دی ځايه شپږ ميله لويديځ ته جرنيلي سړک کلکتې ته ځي". لامه په تلوسه وويل، "خو زه بنارس ته روان يم"، پنډت وويل، "هو هغه سړک بنارس ته هم ځي او د شمالي هند د ټولو سيندونو نه تيريږي. خو اوس به ښه دا وي چې تاسو شپه په دی کلي کی وکړئ، سهار به سړک ته ووځئ او په لاره چې هر سيند نه تيريږئ، درته به معلوم شي".

لامه دا خبره خوښه کړه. هغه څو دعاګانې وکړې چې وروستۍ يې په چيناي ژبې کی و. بيا يې کيم نه پوښتنه وکړه "په هر څه پوهه شوې؟" کيم ورته په ادب وويل،" هو" د کلي مشر کيم ته وکتل چې د يوې جينۍ سره يې خبرې کولې. لامه د کيم د لټون او د ده د مريد کيدو کيسه ټولو ته تيره کړه او دا چې هغه د خداې له اړخه له بلې دنيا نه ده ته راليږل شوې دې. پنډت موسکې شو او کيم ته يې په چغه وويل، "ته څوک يې؟" هغه د بل سر نه په زوره وويل "د سپيڅلي لامه مريد" پنډت وويل، "ستا جوګي واي چې ته پيرې يا روح يې." کيم وويل، "نو پيرې ډوډۍ خوړې شي؟ زه خو اوږې يم." لامه په زوره وويل، "دا د ټوکو خبره نه ده. په هغه بل کلي کی، چې ما نه يې نوم هير شو، نجومي دا خبره کړې وه." کيم د لامه په غوږ کی وويل، "هغه د امبالې ښار و چې بيګا شپه مو پکی وکړه. " د لامه راياد شول، "هو امباله نوميدو، هلته نجومي پخپل علم څرګنده کړه چې زما مريد به په دوو ورځو کی خپل مراد ته ورسيږي. خو هغه ستا د

ستورو په اړه څه ویلي و؟" کیم غاړه تازه کړه او د کلي ټولو سپین ږیرو ته یې وکتل. "زما د ستوری مانا جنګ دې." یو کس وخندل. خو بل وویل، "دا وړاند ویېنه خو نه ده، په سرحدونو هر وختې جنګ کیږي". خو په سپین ږیرو کی یو پخوانې پوځي هم ناست و چې په غدر کی د ده په میړانه انګریزانو ورته انعامونه ورکړی و او اوس هم انګریز چار واکي او کمشنر د ده لیدو ته راتلل. د ده زامن هم په پوځ کی و. هغه په زوره وویل،

پوځي... د هلک خبره وړاند ویېنه ده.

کیم (په چغه)، دا به یو لوې جنګ وي، د اتو زروپوځیانو...

پوځي. لښکربه د سرو کوټونو وي که د هند کنډک؟

کیم .(په تلوسه) سره کوټونه به وي، د ګوراګانو لښکر او توپې به هم وي.

لامه. (وارخطا) نجومي خو راته دا خبره نه وه کړی.

کیم (په جوش) دا خبر یواځی ما ته راغلی دې چې اته زره پوځیان به د پنډۍ او پیښور نه د جنګ لپاره ځي.

برهمن. ده ارو مرو دا خبره په بازار کی اوریدلی ده.

لامه. خو دی ټول وخت له ما سره و. څنګه خبرشو.

پنډت. چې سپین ږیرې مړ شو نو دی هلک نه بهډېر ښه مداري جوړ شي. دا څه نوې لوبه ده؟

پوځي. یوه نښه راوښایه. که د جنګ خبره وي نو زما زامنو به له وخته ما ته ویلې وې.

کیم. کله چې هر څه فیصله شول نو ستا زامن به هم خبر شي. خو هغه کس چې دا اختیار یې په لاس کی دې، ستا له زامنوډېر لوړ ناست دی.

بابا، ته راته ووایه. آیا د اتو زرو پوځیانو د توپونو په بدرگه د تگ خبره به ټیټو خلکو کړی وي؟

پوځي.. نه

کیم.. نو ته خبر یې چې د دی پوځ امر به چا ورکړی وي؟

پوځي. هو ،ما هغه لیدلې دې.

کیم. څوک دی؟

پوځي. زه یې له هغه وخته پیژنم چې دی د توپخانې افسر و.

کیم.. لوړ دنگ سړی، تور ویښته او داسی قدم اخلي.

کیم د پوځیانو په شان ایغ نیغ وگرځیدو. یوکس وویل چې هر پوځي همدغسی گرځي. خو کیم ورته وویل، نه په دی کی توپیر دی، هغه لوړ رتبه کس داسی گرځي او داسی سوچ کوي. دا یې وویل او خپله گوته یې په تندي کیښوده او ورو ورو یې ښکته جامنې ته برابره کړه. بیا خپله خولۍ یې په ترخ کی ووهله او د زانې په شان ودریدو. ټول خلک دی ننداری ته ځیر و. پوځي پوښتنه وکړه،" دا افسر د امرکولو پر وخت څنگه چلن کوي؟ کیم وویل، "دې خپل څټ گروي، بیا یوه گوته پر میز وهي او پوزه راکاږي. بیا امر کوي، چې فلانی فلانی کنډک راواستوئ، فلانی توپې وروليږئ." هغه خپل لاس یو موټې کړو او په زوره یې وویل، "دا جنگ نه دی، دا سزا ده سزا"

پوځي اوس قانع شو او وې ویل، "بس بس، زه پوهه شوم چې دی څوک دې. ما د جنگ د میدان په لوگو کی د ده غږ اوریدلې دې." د کیم غږ واوښتو او وې ویل،" ما خو لوگې و نه لیدو، دا هر څه می په تیاره کی لیدل چې یو سړي ورته لاره پاکه کړه، بیا په اس سپور یو تن راغې، بیا دی پخپله راغلو. بابا، ما ریښتیا ویلي دي که دروغ؟ " پوځي وویل، "بې شکه، دا هم هغه افسر دی." لامه په ویاړ ټولو ته وویل، "ما تاسو ته نه وویلي چې دې له بلې دنیا راغلی دې. دی د ستورو ملگری دی." یو سپین

ږيري وويل، "خير په مونږ څه اړه لري؟ اې، که ته د غيب خبر ورکولې شې نو ما سره يوه غوا ده چې سره ټاکي لري. ښاي ستا د غواي خور وي." کيم وويل، زما ستوري ستا په څاروو پورې نه دي تړلي." يوی ښځې وويل،"هغه غوا ناروغه ده ، دی زما ميړه دی او د خبرو چل ورله نه ورځي. ته راته ووايه چې هغه به جوړه شي که نه؟"

کيم که يو عادي چلباز کس وې نو دا لوبه به يې غځولې وې، خو دی په لاهور کی لوې شوې او ديارلس کاله يې د فقيرانو او د عامو خلکو چلن کتلې و. د کلي پنډت هغه ته په کينه کتل. کيم وويل، "زما په فکر تاسو يو ډېر ښه پنډت لرئ چې دا اوس مې وليدو." ښځی ته يې وويل، "ته او ستا ميړه فکرکوئ چې ستاسو غوا به په تشو خبرو جوړه شي. د عبادت کوونکو سره درغلي مه کوئ. يو خوسکی خپل پنډت ته ورکړئ او که خدای درته ډېر په قهر نه و نو غوا به مو په يوه مياشت کی بيا پئ ورکوي." پنډت د ځان سره وويل،" پورا استاد دی، ما په څلويښتو کالو کی دا کارونشو کړې". کيم ور زياته کړه، "لږ اوړه، لږ کوچ او يو څو دانې لاچي، په دی څوک شته من کيږي؟"

پوځي ودريدو او کيم ته يې ست وکړو چې که دوي دواړه شپه له هغه سره تيرول غواړي. پنډت د دی تايد وکړو خو وې ويل چې د لامه خدمت د دوي د دهرم شاله (عبادت ځاې) دنده وه. ټول د دوي د ځواب په انتظار و. کيم ورو غوندې د لامه څنګ کی ودريدو او ورته يې وويل، " پيسې چرته دي؟ هغه ورته وويل، "زما ملا سره تړلي کسوړه کی." کيم ورته وويل،" شابه زر دا کسوړه ما ته راکړه خو چې څوک پری پوهه نشي. " لامه ويل، "ولې، اوس خو مونږ ټکټ نه اخلو." کيم ورته وويل، "زه ستا مريد يم که نه؟ ما تر اوسه ستا ساتنه کړی ده که نه؟ پيسې راکړه او سهار رانه بيرته واخله." هغه د لامه په کمر بند لاس ووهلو او د پيسو کسوړه يې په تياره کی راوويسته. لامه سر وخوځوو. "زه هم داسی دی وي. دا بده نړئ ده، زه خبر نه ووم چې پکی دومره خلک اوسيږي."

په بل سهار د کلي پنډت سخت په قهرښکاريدو خو لامه خوشاله و او کيم د زوړ پوځي په کور کی دومره کيسې اوريدلی وی چې وربانديې سم موړ شو. پوځي ورته په عمل کی وښودله چې کله به هغه په اس سپور شو نو

خپله توره به يې ځنگه په زنگانه ايښي وه. لامه د کيم په ليدو ورته وويل، " د دی کلي هوا ډېره ښه ده، نور کله زما خوب کچه وي خو بيگا مې اړخ هم نه دی بدلولې، اوس مې هم سر لږ دروند دی." کيم پوهه شو چې پنډت به لامه ته د شپې ښه ډېر اپيم ورکړی وي چې وې شوکوي. ورته يې وويل، "يوگوټ گرم پې وځښه." کيم د اپيميانو لپاره يو څو کورنيو نسخو نه خبر و.

دوي د سفر لپاره تيار شول نو لامه پوښتنه وکړه چې د کلي والو د خدمت په بدل کی څه وکړي. هغه د پنډت نه خوشاله معلوميدو او کيم ته يې وويل چې کولې شي، هغه دهرم شاله ته يوه روپۍ ډالۍ کړي. کيم ورته وويل،" محترم، تا کله په سړک يواځی سفرکړې دې؟"   هغه وويل ،خود نو...په کوهلو کی زما مريد چې مړ شو نو تر پټهانکوټ پوری يواځی ووم. په لاره هر چا چې راسره ښه وکړل نو هغه ته به مې يو څه نذر ورکول." کيم په سخته لهجه وويل، "اوس ته په هند کی يې، د دوي اسطورهډېر لاسونه لري. دوي پخپل حال پرېږده."

زوړ پوځي دوي ته په مخه ښه ويلو لپاره پخپلې کچرې (يابو) سپور راغلو، يوې ډډې ته يې توره هم ځړيده. د کلي خلک خفه ښکاريدل او پنډت خو ورتهډېر بد بد کتل. هغه د شپې خپل ښه اپيم لامه ته ورکړي و خو هيڅ پيسې يې ورسره و نه موندلې. پوځي ورته په کچرې د سپريدو اشاره وکړه، خوکيم ويل " زه د خپل جوگي غلام يم." پوځي ورته وويل، "ته چې پخپله د جنگ ستورې لرې نو ولې دی ژيړ جوگي پسې روان يې؟" کيم ورته وويل، "دی له نوروډېرو جوگيانو توپير لري. دی يو ريښتونې جوگي دې. مونږ نه نجوميان يو، نه مداريان او نه گداي گر." پوځي وويل، "هغه خو ما پخپله وليدل خو زه دا سړې نه پيژنم."

د سهار په تازه هوا کی لامه د اوښ په شان لوې لوې گامونه اخيستل. خپلې دعاگانې يې ويلې او تسبيح يې اړولې. دوي د امونو د باغ نه تيرشول چې د هغې نه اخوا په پټيو کی ټول خلک په کار اخته و. په ختيځ کی د هماليه د غرونو تت انځور ښکاريدو. لامه د خپلې تسبيح يو اتيايمه دانه واړوله نو کيم ته يې وويل، زما ارمان په زړه کی پاته شو چې هغه دهرم

شاله ته مي يوه روپۍ ورنکړه. پوځي ټوخي وکړو نو لامه د هغه د شته والي نه خبر شو. مخ يې واړووو او ورسره خبرې پيل کړې،

لامه. ته هم د سيند په لټون راوتلې يې؟

پوځي. دانوې ورځ ده. د سيند د اوبو اړتيا د لمر ډوبيدو نه وړاندې وي. زه راغلم چې تاسو ته لوې سړک ته ورتلونکې لنډه لاره در وښيم.

لامه. نودا توره دی ولې راوړې ده؟

پوځي. زه خبر يم چې په ټول هند کی د پوليسو په امر څوک وسله نشي گرځولی. خو د دی ځای حوالدار ما پيژني. زما يو ارمان دې چې د اړتيا پر وخت له دی تورې کار واخلم.

لامه (په افسوس) د يو سړي وژنه به درته څه گټه وکړي؟

پوځي. هيڅ هم نه، خو کله کله بد انسانان که وونه وژل شي نو نړۍ به د زما په شان ارماني کسانو لپاره تنگ شي. ما د ډېلي نه تر جنوب پوری زمکه په وينو سره ليدلی ده. څه ليونتوب و.

لامه. هغه خدايان به خبر وي چې دا وبا يې راليږلې وه.

پوځي. د هند په پوځ کی ليونتوب ورگډ شو او عسکرو خپلو افسرانو ته د ټوپکو شپيلۍ واړولې. دا ليونتوب که هلته ودريدلی وې نو ښه به وې، خو دوي د افسرانو ميرمنې او ماشومان هم ووژل. بيا له اوو سمندرونو نه اخوا نورکسان راغلل او هغوي لا ظلمونه وکړل.

لامه. داسی گنگوسی ډېر پخوا ما ته هم رارسيدلې وې. زما يادیږي، هغه کال يې د " تور کال " په نوم يادوو.

پوځي. نه پوهيږم، تا څنگه ژوند تيرکړی دی؟ گنگوسی؟...هن...ټوله نړۍ له دی پيښې په لړزان وه.

لامه. زمونږ نړۍ تراوسه یو واری خوزیدلی ده، کله چې زمونږ سپیڅلې بودا رڼا تر لاسه کړه.

پوځي (په سخته لهجه) زه خبر یم چې ډېلي په لړزان وه او ډېلي د نړۍ "کولمه" ګڼلې شي.

لامه. ښه نو دوي ښځې او ماشومان ووژل، دا ډېر بد کار واو باید سزا یې موندلې وې.

پوځي. ډېرو خلکو دا کار وکړو خو هیڅ ګټه یې نه وه. زه هغه وخت د سپارو په یوغونډ کی ووم. په دی کی شپږ سوه او اتیا تکړه ځوانان و. ته باور وکړه چې درې تری ژوندي پاتې شول. یو پکی زه وم. ما پخپل اس یو انګریز میم صاحب او د هغې ماشوم سپاره کړل او اویا میله لرې یو خوندي ځاې ته مې بوتلل. خو ما نولسو سختو جګړو کی برخه اخستې وه، د اسونو شپږ څلویښت جګړې مې وکړې. د وړو جنګونو خو حساب نشته. په وجود می نهه ټپونه خوړلي دي. څومره میډالونه مې وګټل او دا د کلي زمکه یې هم راکړی ده. درې زامن لرم چې زما په غیاب کی راپسی ملنډی وهي.

لامه. اوس په دی زاړه عمر کی ته د څه شي ارمان لری؟

پوځي. نیغه ملا، نرم هډونه ، چابک لاس او تیز نظر . زه هغه طاقت بیا غواړم.

لامه. طاقت کمزوري وي.

دوي څو شیبې د ونې لاندی دمه وکړه. کیم د یو مرږ سره لوبی پیل کړی. د کلي یو چاغ ماشوم چې په لاره روان و، د لامه په لیدو نږدې راغی او هغه ته په ادب ټیټ شو، خو د ټیټیدو پر وخت بی تولې شو او راپریوتو. کیم په زوره وخندل نو ماشوم په ژړا شو. پوځي زر ورنږدې شو او دی یې دلاسه کړو. "مه ژاړه، شهزاده خیردی ، خوږ شوې نه یې." لامه چې څو شیبو له یې سترګې ورغلې وې راویښ او تسبیح یې اړولې. ماشوم په

ژړا تسبيح ته لاس کړو چې زه دا غواړم. لامه د هغه سترګو ته وکتل ، تسبيح يې په واښو لګه د مار کيښودي او يوه سندره يې وويله،

يو موتې لاچي...يوځمڅی غوړي

وريژې دال او مالګه...ستا زما ډوډی

ماشوم له سندرې خوند ورکړو او په خندا شو. پوځي ترې پوښتنه وکړه،َ دا سندره دی له کومه وخته ياده ساتلي ده؟ لامه وويل، "دا مي په پټان کوټ کی زده کړی وه. ماشومانو سره مهرباني کول ښکار دي." پوځي ماشوم ته يوه پيسه ورکړه چې ځان ته د کلي په هټۍ خواږه واخلي. له دمي وروسته دوي لږ مزل وکړو نو لوې سړک ته راووتل.

جرنيلي سړک

د دی لوې سړک چې انګريزانو ورته جي- ټي- روډ ويل، منځ برخه پخه (قيرشوی) وه او د لويو موټرو او لاريو لپاره وه. د دې دواړو غاړو ته د اس او خرګاډو لپاره بيله کچه لاره وه. پوځي ورته وويل، " د اورګاډي د راتلو نه وړاندې په دی سړک به هر وختې د انګريزانو موټری تلی راتلی خو اوس پرې څوک نه تلل. دا خوندي سړک و، ځکه په هر څو ميله کی وربانديې د پوليسو څوکی وه. خو پوليس پخپله غله دي او خلکو نه په زوره شيان اخلي".

په دی سړک پلي خلک روان و او پوځي وويل، " وګوره داسی ښکاري چې د خلکو يو سيند بهيږي" . دا جرنيلي سړک په دې زړه پوری و، چې تر پينځلسو سوو ميلو نيغ جوړ شوي و او د هر نسل خلکو وربانډی سفر کوو. د دی په هر فرلانګ دواړو غاړو ته سپيني تيرې او وربانډې د فاصلو نښې ليکلي وې. دوي په سړک روان و چې د پوليسو څوکۍ ته نږدې شول. هلته يو چار واکي د پوځي سره د تورې په ليدو وويل،"څوک دي چې د قانون پر ضد وسله يې راالخستی ده. آيا پوليس د ژغورنې لپاره بس نه دې؟"   بيا يې وخندل. پوځي وويل، "د پوليسو نه د ژغورنی لپاره

مې دا توره اخستې ده، په هند کی هر څه ټيک ټاک دي؟" د پوليسو کس داړې چينګې کړې، " رسالدار صاحب هر څه ټيک دي. زه خو لکه د شمشتۍ سر رابهر کړم او بيا وردننه کړم. هو دا د هندوستان سړک دی او ټوله دنيا ورباندې روانه ده."

ناڅاپه څوګامه وړاندې په باديدونکي دوړه کې د چا له خلې ښکنځلې راووتلې، "د سپي زويه، د سړک نرمه برخه ستا د ملا ګرولو لپاره جوړه ده؟ د حيوان اولاده، کم عقل، سرکوزيه، د خره لکۍ تا ته چا ويلي و چې د سړک منځ ته راوخيژه؟ اوس دا مات پل دې او خپل مات سر دواړه يو ځای کړه." کيم وليدل چې پنځوس ګزه اخوا، يو ګاډې د سړک په منځ کی مات پروت و او يوه اسپه چې سترګې او پوزه يې له وينو سره و، د راپورته کيدو لپاره زور لګوو او بيا به راپريوته. هغه پوليس چې ښکنځلې يې کولې، په اس سپور او چابک په لاس د اسپې د وهلو هڅه کوله او د ګاډي خاوند ورته مخې مخې ته کيدو چې اسپه وونه وهي. هغه د انصاف لپاره زاری کولې. خو پوليس اوس د ده په وهلو لاس پوری کړ. ګاډي وال په چغه وويل، "دا بی زبان مال دی." پوځي له خپل کچرې راښکته شو نو هم هغه وخت د پوليسو هغه کس هم د خپل اس نه را کوز شو چې ښکنځلی يې کولې. بيا دوي دواړه د يو بل سره داسی تر غاړه شول لکه چې په هند کی پلار او زوې يو بل ته غاړه ورکوي. هغه پوليس د دې پوځي زوې و.

دوي دجرنيلي سړک پر غاړه د يوې ونې لاندی کښيناستل. کيم سترې و خو لامه د سپيځلي سيند په لټون وړاندی تګ غوښتو. کيم ورته وويل چې لږ صبر وکړه. پوځي وويل، "دا هلک د ستورو ملګرې دی، پرون يې راته د هغه چا خبر راکړو چې د جنګ امر ورکوي." د هغه زوې وويل، "دا هر څه به يې په بازار کی اوريدلي وي." پوځي وخندل، "هر څه چې وي، دا خو يې نه دی کړي چې په اس سپور راشي او پيسې رانه وغواړي." زوې ورته وويل، "پلاره دا د دې خبرو ځای نه دی، راځه زما کور ته به ولاړ شو." پوځي وويل، "دومره خو کولی شې چې دې هلک ته څه پيسې ورکړې، ده زما لپاره ښه خبر راوړی دی. د جنګ د امکان خبر." کيم وويل، "امکان نه...د حتمي جنګ خبر."

د پوځي زوې يوه سکه ورته وغورځوله او ځان سره د ګدايانو او د مداريانو په اړه يې څه وويل. دا سکه څلور انيز (د روپۍ څلورمه برخه) و او دوي پرې ترډېرو ورځو ډوډۍ خوړې شوه. لامه د سکې په ليدو ورته يوه دعا وکړه. پوځي پخپلې کچرې لاس راښکلو او دوي ته يې وويل، "ورځئ، په مخه مو ښه شه، ما په ژوند کی په لومړي ځل يو ريښتوني پېغمبر وليدو چې پوځي نه و. پلار پخپلې کچرې او زوې په اس په يو وار سپاره شول او پخپله مخه ولاړل. کله چې کيم او لامه د پوليسوڅوکۍ نه ورتيريدل نو يو پوليس چې وړاندې يې د کيم څلورآنيز ليدلي و، وويل،

پوليس. په دی څوکۍ کی له هغې غاړی راتلونکي د هرسړي په سر دوه انې ټيکس (ماليه) دې. تاسو به څلورآنې راکړئ. دا د سرکار امر دی او دا پيسې د سړک پر غاړه د ونو لګولو او د سړک د ښکلی کولو لپاره کاريږي.

کيم. او د پوليسو د خيټې د ډکولو لپاره هم کاريږي. ته څه ګڼې چې زمونږ سرونه د خټو جوړ دي؟ يا مونږ د ډنډ چيندخان يو؟ خسر بابا، ته د خپل وررونه خبر يې، چې څوک و؟

د پوليسو مشر.(له برنډې) پريږده دا هلک. اې تا ته وايم ...څوک و د ده ورور ؟

کيم. هغه د يو ولايتي بوتل نه کاغذ ليرې کړې و او په پله يې نښلولې و. هر څوک چې به له پله تيريدل له هغوي به يې پيسې اخستې چې دا د سرکار امر دی. بيا يوه ورځ ورباندی انګريز راغی او د ده سر يې مات کړو. اې وروره، زه د ښار کارغه يم، د کلي نه.

پوليس وارخطا شو او دوي يې پريښودل. خو کيم ترډېره وخته شا ته به ګڼت واړوو او د پوليسو هغه کس ته له خلې شپيلۍ غږوله چې بد بد يې ورته کتل. هغه لامه ته وويل، "داسی مريد لکه زما به بل نه وي. که ته يواځې راوتلی وې او زه درسره نه وې نواوس به يې د لاهور نه لس ميله ليرې ستا هډوکي راټولول." لامه وموسيدو او په وروغږ يې وويل،" زه

پخپله هم چرت وهم چې ته پيرې يې او که وړوکى شيطان؟" کيم وويل، زه ستا مريد يم.

دوي دواړه تر ډېره وخته په خاموشۍ روان و او تش د لامه د تسبيح د دانو غږ راتلو چې پخپلو دعاگانو کې ډوب و خو کيم چارچاپيره نړۍ ته سترگې وازې نيولې وې. دى خوشاله وچې د لاهور د گڼې گوڼې پر ځاې اوس پراخو، شنوميدانونو ته يې کتل. خو له هغې هم خونده ورته خلک و. تر اوسه يې په دې لاره ځومره نوي ځيرې، نوي جامې او د کړو وړو عجيبه خلک ليدلي و. اوس يې هم په سړک يوه لويه ډله د سنياسي درويشانو وليده چې لوېي لوې څڼې يې وې او پخپلو ټوکريو کې يې د ځمځرک په شان ځناوراوړل. بيا يوتکړه کس يې وليدو چې پاکې جامې يې اغوستې وې خو په پښو کې يې د بيړۍ ښوځرگندول چې اوس اوس له بنده خوشې شوى و. يو اکالي سيک يې هم وليدو چې د خپلې عقيدې نيلا لباس يې په ځان کې و. ده لوى څڼې او سرې سترگې لرلې. د پگړۍ د پاسه يې هغه تيره د چاقو په ځير د اوسپنې حلقه وه چې د دوي وسلې کار يې ورکوو.

کله کله به يې د يوکلي ټول خلک وليدل چې په رنگا رنگو جامو کې د کومې ميلې لپاره راوتلي و. ښځو به ماشومان په ډوډه اخستي، خپل بنگړي يو بل ته ښودل، ماشومانو به گڼي ژوول. د يو پله د لاندى يې موسليان وليدل چې د ډول او باجې په ساز سندرې يې ويلې. بل ځاې د چا ناوې ډولۍ روانه وه. د لامه سترگى پټې وې خو کيم هر څه ليدل. اخر يې سکوت مات کړو.

کيم.   دا د جنوب سيمه ډېره ښه ده. اوبه او هوا يې ښه دي.

لامه. هو خو ټول د ژوند د پل سره تړلي دي.

کيم. اوس مو ډېرمزل وکړو، لمر هم په ډوبيدو دې، يوه دمه به وکړو.

لامه. نن به مو ځوک کوربه وي؟

کيم.   دا ملک د ښو خلکو ډک دى، (په ورو غږ) او مونږ پيسې هم لرو.

کله چې دوي د دمی یو ځای ته نږدی شول نو د خلکو ګڼه هم زیاته شوه. هلته په یو قطار کی د توکو پلورونکي ګاډي ولاړ و چې تمبکو، پان او ارزان خواړه پکی بار و. د لرګو یو ټال او د پولیسو یوه تاڼه هم وه. یو کوهې، ورته نږدې څو ونې او د ونو لاندی د پخوانیو بل شویو اورونو نښې وې چې ښودله یې، په جرنیلي سړک دا د کاروانونو د پړاو ځای و. بره په اسمان په سوونو د کارغانو، کفترو او د طوطیانو جوپې خپلو زالو ته روانې وې. په تنورونو د ګرمې ډوډۍ او د کبابونو او د پکوړو خوشبوي هرې خوا ته خپور و. کیم ته دا هر څه د کشمیر سراې په شان ښکاره شو خو البته دا ځای تریډیر لوې و.

د دوي دواړو اړتیاوېډېرې نه وې. لامه د ډوډۍ په اړه څه خاص بندیز نه لرلو او کیم د هری غرفې نه په خیرات کې د خواړو څه نا څه اخستې شول. هغه د اورد بلولو لپاره یو څو لرګي په بیه واخستل. خلک د ډوډۍ او د خواړو لپاره اخوا دیخوا تلل راتلل، خو دوي دواړه د کوهي پر غاړه ناست و. مخامخ د اس یوګاډې ولاړ و چې اسونه تری بیل شوي او دوي په واښو شوندې وهلې او یا اوبو ته یې خله ټیټه وه. په څو ګاډو کی د ناستو ښځو غږونه اوریدل کیده. په هند کې اوس که څه همډېرو خلکو خپلې میرمنې په اورګاډو(ریل) کی بوتلې چې زرخپل منزل ته ورسیږي خو ځینو خلکو اوس هم په پخواني ډول په اس ګاډي یا د غوایي په ګاډي کی د کور ښځې ورلیږلې. په دی ګاډو به پردې تړلې وې چې بیګانه سړي یې وونه ګوري.

کیم د غواي یو ګاډې په نښه کړو چې ډېر ښکلې کړې شوې و او ورباندې دوه ګومبدي خیمې لګیدلی وی. دا ګاډې لږه شیبه وړاندې د پړاو ځای ته راغلی و او ورسره اته سړي بدرګه و چې د دوو کسانو سره زنګ وهلې تورې هم وې. له ورایه ښکاریدل چې دا د یو مهم کس کورنۍ وه ځکه د هند عام اولس وسله نه ګرځوله. د ګاډي د پردې شا نه یوی میرمنې د بیلا بیلو کارونو لپاره حکمونه کول چې ښکاریده هغی به تل دا کار کړې وي. کیم د ګاډي سره د بدرګه کسانو جاج واخستو چې نیم نه زیات پکې نري نروچکي د جنوبي سیمو سپین ږیري و. نیم نور د شمال تکړه غرني و چې وړینې خولۍ او هم هغسې جامې یې اغوستې و.

کیم اندازه ولګوله چې میرمنه د پاخه عمراو شته منه وه او جنوب کی د خپلو خپلوانوکره روانه وه. ښاي لورکره تله او زوم ورپسې د بدرګې لپاره خپل کسان وراستولي و. غرنې کسان به ورسره د کوهلو یا کانګړې نه راغلي و. دا هم څرګنده وه چې د میرمنې لور په دی ګاډي کی نه وه، که نه هلته به سخته پرده کیده او ساتندویانو به هیڅوک ورته نږدې نه پریښودلې. کیم سوچ وکړو، دا میرمنه خوشاله ښکاري او هغی سره لیدل پکاردي. دی خبر و چې لامه به دا خبره وونه مني، خو د مرید په توګه هغه دا خپل فرض ګڼلو چې د دواړو لپاره تری خیرات وغواړي. هغه چې څومره یې امکان کیدې شو، هغه ښکلي ګاډي ته نږدی اور بل کړو چې په ساتندویانو کی یې څوک وشړي. لامه اوس پر زمکه ناست و او تسبیح یې اړولې. یو غرني ورته په ماته ګوډه هندوستاني ژبه کی وویل، " او...ګدایانو، له دی ځایه لیرې لاړ شئ. کیم په غرور وویل، " ده ته ګوره! دا د غرونو خره کله نه د هندوستان د زمکې خاوندان شول؟ هغه یو لرګې په اور کیښودو او ورو یې وویل، "مونږ دی ته د مینې خبری وایو." له پردی شاته نه میرمنې هغه غرني ته څه امر ووکړو نو کیم په زوره وویل، " وروره،ډېر تیز مه غږیږه، دا نه وي چې ښیرې درته وکړو. زمونږه ژبه توره ده." سپین ږیرو ساتندویانو وخندل او یوغرنې په ګواښنو سترګو ورته رانږدی شو.

لامه سر راپورته کړو او وی ویل، څه چل دی؟ غرنې پخپل ځاې ودریدو او ژبه یې چاړه شوه، نو په ماتو ټکو یې وویل، " شکر خدایه چې د یو ګناه نه دی وژغورم" په سپین ږیروکی یو دی بل ته په غوږ کی وویل، "خارجیانو اخرخپل ملا پیدا کړو" د پردی شا ته نه میرمنې په چغه وویل، " تاسو دا ګداي ګر هلک تر اوسه ولې نه دی وهلې؟ " غرنې، پردی ته نږدی شو او په ورو غږ یې ورته څه وویل. هلته یوه شیبه خاموشي وه، بیا د میرمنې غږ اوریدل کیدو خو څوک پرې نه پوهیدل چې څه یې ویل. کیم ځان داسی ناغرضه ښکاره کړو لکه چې هیڅ نه ویني. هغه غرنې کیم ته نږدې شو او په غوږ کی یې ورته وویل، "کله چې ستا ملا ډوډۍ وخوړه نو د بیګم صاحبې خواست دی چې له هغې سره ووینې." کیم په بی پرواي وویل، "دی چې ډوډۍ وخوري نو ویدیږي." خو بیا یې په لوړ غږ وویل،" زه به اوس سپیڅلي ته ډوډۍ ورکړم او د خپلو خلکو نه اجازه هم واخلم."

بیا یې لامه ته وویل، "حضور اجازه درکړې شوه، دا خلک به راته ډوډۍ راکوي." لامه په خوبولي غږ وویل، "د جنوب خلکډېر ښه دي " او هم هلته ویده شو. کیم بیا په زوره وویل، "پرېږده چې دی لږ ارام وکړي، خو کله چې سپېڅلې صیب راویښ شو نو ښه ډوډۍ ورته راوړئ." په سپین ږیروکی یو چا سنګ زنه خبره وکړه نو کیم په قهر وویل. " دی خیرات خور نه دی، د باندې ګداګر هم نه دی، دی تر ټولو سپېڅلې جوګي دې، تر ټولو طبقو لوړجوګي او زه د ده مرید یم. "

د ګاډي له پردې شا ته نه په یونرم غږ کی بیګم صاحبې هغه ته د راتلو وویل. کیم پردی ته ورنږدی شو او پوهیدو چې د دی شا ته نه دوه سترګي ورته ګوري. په تخته یوه لاس چې په ګوتو کی یې غټې انګشترې وې، ایښې و.

میرمن. دی څوک دی؟

کیم. یوه لوړه سپېڅلې څټه چې له ډېره لری راغلې، دی د تبت دې.

میرمن. تبت چرته دی؟

کیم. هغه د واورو نه اخواډېر لری دی. دی د ستورونه خبر دی او زایچې جوړوي. خو دی دا هر څه د پیسو لپاره نه کوي. د مهربانۍ له کبله یې کوي. زه د ده مرید یم او ماته هم د ستورو ملګرې وایي.

میرمن. ته خو غرنې نه یې؟

کیم. له هغه پوښتنه وکړه، زه ورته له ستورو رالیږل شوی یم چې د ده د سپېڅلي سفر تر پایې به ورسره پاتې کیږم.

میرمن. هلکه. ګوره ښه، زه سپین سری یم او بی عقله نه یم. زه خبره یم چې لامه څوک وي او ورته درناوې کووم. خو ته د ده قانوني مرید نه یې ، هم هغسې لکه چې زما ګوته د دی ګاډي ډنډه نشي کیدې. ته یو بې طبقې هندو یې، یو بی شرمه ګداي ګر، چې ځان یې د خپلی ګټې لپاره دې لامه پوری تړلې دې.

کیم. (په ورو غږ) نو مونږ ټول د خپلو ګټو لپاره نه یو لګیا؟ ما اوریدلي دي...ما اوریدلي دي چې...

میرمن. څه دی اوریدلي دي؟

کیم. هر څه خو راته یاد نه دي خو په بازار کی چا ویل، خو کیدیشي چې دروغ وي، داسی یې ویل چې راجه ګان ...هغه چې د ښه لوړې کورنۍ او د پاکی وینې اود غرونو واړه راجګان وي، ښاي داسی ونکړي، خو په جنوب کی، کله کله دوي د خپلو ګټو لپاره خپلې میرمنې په زمکه والوخرڅې کړي. په اودهه کی دا کار ډېر کیږي. خو د غرونو راجګان دا خبره نه مني. د بازار په خبره څوک باور نشي کولې، خو د وینځو(مینځو) تجارت په ټول هند کې روان دې.

میرمن. (په سخته لهجه) ته خو ډېر لوې دروغجن یې.

کیم. (په ویره) موری. ته ریښتیا وایې، ستا سترګې ښایسته دی چې انسان پیژني .

میرمن. (په خندا) که څلویښت کاله پخوا راته چا دا خبره کړی وې، او زه ریښتیا همدغسې ووم، ډېرش کاله پخوا هم که چا راته ویلې وې نو...ارمان...چې په دی ټول هند کی څوک نه و، بی له دی خیرن ګداي ګر نه چې د یوې باچا د کونډې صیفت یې وکړو.

کیم. درنې ملکې...زه هم هغه څه یم چې ملکې حضور فرمایلي دي. خو په دی کی شک نشته چې زما جوګي ریښتونی دې. دی تر اوسه خبر نه دی چې محترمې ملکې د ده د لیدو امرکړې دې.

میرمن. امر..زه به یو سپیڅلي ته، مذهبي معلم ته، څنګه امر وکړم چې راشي او له ما سره... یوې ښځې سره دی خبری وکړي؟ هیچری نه.

کیم. ښه دا زما بی عقلي وه، ما فکر کوو تاسو امرکړې دې.

میرمن. هغه امر نه و، یو خواست و. وپوهیدې؟

د ګاډي په تخته يوه سکه وکړنګيده چې کيم را واخسته او د بودايانو په شان يې په دواړو لاسونو بيګم صاحبې ته سلام وکړو. بيا يې وويل

کيم. زه د هغه سپيڅلي مريد يم، کله چې راپاڅيدو او ډوډئ يې وخوړه نو تاسو ته به يې راولم.

ميرمن. (په خندا)ډېر بی شرمه او بدمعاش يې.

کيم. (په ورو غږ) ملکې صاحبی ، په کورنئ کی څو څه ستونزه به نه لرې. د ماشوم زوې اړتيا يا داسی نور...د زړه خبره وکړه، مونږ جوګيان ډېر کرامت لرو.

ميرمن. مونږ جوګيان ....ته دومره لوې نه يې (خندا) باور وکړه...او جوګي..(خندا) کله کله زمونږ د ښځو اړتيا زامن نه وي. بله دا چې زما لور شکر دی زوې لري.

کيم. په لينده کی د يو غشي نه دوه ښه وي، او درې خو لا ښه وي.

کيم دا ټولې خبری د لاهور د ټکسالي د فقيرانو له خلي اوريدلې وې او د خبرو کولو پر وخت يې سترګی زمکی ته نيولې وې.

ميرمن. دا خبره رينښتيا ده. او د دی وخت به هم راشي. خو دا د ښار برهمنان په هيڅ نه دی خبر. زه ورته پيسې او ډالئ ورليږم او دوي راته وړاند ويښې (پيش بيني) کوي چې ټولې دروغ وي.

کيم. ښه...ښه دوي درته وړاند ويښې کوي.

ميرمن. بيا ما پخپله خپل خداې راياد کړو، دعاګانې مې وکړې او هر څه مې هغه ته پريښودل. په بوده ګيا کی سپيڅلې زيارت ته هم ولاړم او هلته می نذرورکړو. اوس له خيره دويم ماشوم يې کيږي، او که زوې وشو نو دا به ډېره لويه خوشالي وي.

لامه د خپل خوب نه راويښ شو او کيم ته يې نارې کړې. کيم ورته منډه کړه او وی ليدل چې د اورچاپيره غرنيو نوکرانو ورته ډوډئ اوډلې وه. يو

څو کسان لاس په نامه ورته ولاړ و. کیم په چغه وویل، "زه ورشئ، ورک شئ، تاسو څه فکر کوئ چې مونږ به لکه د سپو په میدان کی د ټولو د سترګو مخی ته ډوډئ خورو؟" ټول کسان تیت شول او کیم د لامه سره په ارام ډوډئ وخوړه. بیا ده ورو غونډې لامه ته وویل، "ما درته نه وویلي چې د جنوب خلک ښه دي. دا هر څه یوی ډېرې درنې د راجه کونډې رااستولي دي. هغه بوده ګیا ته هم تللې وه. کله چې تا ارام وکړو نو ورسره به ووینې."

لامه د خپلو نسوارو د ډبلي په لټه و، "دا ستا کارونه دي؟" کیم وویل، "نور به دی څوک غم وخوري، اوس وایه چې ستا په خدمت کی پاتې خو نه یم راغلی." لامه ورته دعا وکړه. کیم د هغه ګونځې مخ ته وکتل چې ایله دری ورځې د مخه یې په لومړي ځل لیدلې و. اوس دا څیره ورته څومره خپله او مهربانه ښکاریده. ورته یې وویل، "هغه ګاډي کی ناسته میرمنه دویم لمسې غواړي." لامه یو سوړاسویلې وکړو ، "دا د دین لاره نه ده. خو هغه له غرونو راغلی ده نو وربه شم." کیم غوښتل چې ورسره ولاړ شي خو لامه ورته نه و ویلي اود دوي خبری په تبتي ژبه کی کیدې چې کیم ورباندې نه پوهیدو نو دې هم هلته ایسارشو.

په پړاو کی شورکم شوې و، ټولو خلکو ډوډئ خوړلې او خوبولي و. لرې یو ځاې د بنګالي سندرې او ستار غږ اوریدل کیدو. کله کله د چیلم ګوړګوړ به پکی ګډ شو چې کیم ته د چیندخانو دغږ په شان ایسیدو. لامه چې بیرته خپل اور ته راوګرځیدو نو کیم سترګې پټې کړې او ملاست و، هغه خپله کمبله ورباندی هواره کړه نو کیم مخ واړو، "څه یې ویل؟" لامه ورو ویل، "هغه واي چې ما سره مله شئ، ورته مې وویل چې زما لټون تر هر څه مهم دې. خو اوس چې زمونږ لاره یوه ده نو ورسره به لاړشو او په لاره به د دی لپاره دعا هم کووم. ما نه د ښار نوم هیردی خو هلته به له دی بېل شو." کیم یو څو ګزه لرې پروت سپین ږیري نه په ورو غږ پوښتنه وکړه چې د دوي د بادارصاحب کور په کوم ښار کی و. هغه ورته د سهارن پور شا ته د یو وړوکي کلي نوم واخستو چې د امونو باغونه یې لرل.

د سره غويي کنډک

سهار د سپيدې سره په پړاو کی ژوند راويښ شو. کيم راپاسيدو او اخوا ديخوا يې کتل. بيا د "نييم" د يوې ونې نه يې يو ډنډر را وشوکوو او مسواک يې ترې جوړ کړل. د مسواک پر وخت ده د ټولو خلکو جاج اخستو. دی اوس د ډوډۍ نه بې غمه و، ځکه د هغې ميرمنې خدمت گارانو ورته هر څه برابرکړل. له سبا ناری وروسته دوي د ميرمنې د گاډۍ سره روان شول. هغې لامه ته وويل چې په لاره دی ورسره خبرې کوي او هم دغسې په خبرو خبرو ټوله لاره تيره شوه.

د غرمې دوي دمه وکړه او د ونو په تازه پاڼو اوډلې ښه ډوډۍ يې وخوړه. هغې ميرمنې اوس د غرونو يخه او تازه هوا يادوله او د گرمۍ او د لارې د خاورونه يې شکايت کوو. کله چې په لاره د يو سيند نه تيريدل نو لامه به په تلوسه شو. خو بيا به يې سر وخوځوو چې دا هغه سيند نه دی. کيم ته يې وويل، د دی ښځې د خبرو د لاسه زه خپل عبادت نشم کولې. کيم لرې شنو پټو ته کتل چې څو نوي کورونه پکې ښکاريدل او ده غوښتل چې هلته ورشي او له نږدې يې وگوري. دی او لامه يو ځاې هغو ونو ته روان شول. کله چې نږدې ورسيدل نو کيم په دی حيرانه و چې هلته يوعبادت ځاې هم نه و، يو څو د امونو ونې وې.

ډېر ليرې ده څلور سړي وليدل چې د يو بل سره څنگ تر څنگ روان و. هغه پخپل لاس کی نيولې د برونزو سيکې ته وکتل او لامه ته يې وويل، " پوځيان، سپين پوځيان، راځه چې وې گورو. مونږ چې کله هم يواځې تگ کوو، د پوځيانو سره مخ کيږو." لامه وويل، "ما سپين پوځيان پخوا چرې نه دی ليدلي." کيم وويل، دوي چې د شرابو په نشه کی نه وي نو ضرر نه در رسوي." بيا دواړه د ام د يوی ونې شا ته پټ کښيناستل. پوځيان رانږدی شول او يوځاي ودريدل. دا د يو رجمنټ (کنډک) هراول ډله وه او د خپل کيمپ لپاره يې ځاې په نښه کوو. دوي په لاسونو کی پينځه فټه لوړې ډنډې نيولې وې چې ورباندی بيرغونه ځړيدل. کله چې دوي په زمکه خپاره شول نو يو بل سره يې په زوره زوره خبرې کولی. دوه کسان د امونو باغ ته ورننوتل نو يوپکې وويل، "د افسرانو لپاره به د دی ونو لاندی خيمې ودروو." بيا يې ليری خپلو ملگرو ته په چغه وويل چې "د سامان د گاډو

لپاره مو ځاې په نښه کړی دی که نه." له ليری يوکمزوری غږ کی ځواب وويل شوچې کيم پرې پوهه نشو. لامه ورو وويل، دوي د څه شي لپاره تياري کوي؟ دا عجيبه نړۍ ده او دا د بيرغ د پاڅه څه جوړ دي؟ يو پوځي خپل بيرغ له دوي څو گامه اخوا پر زمکه وغورځوو، څه يې وويل او بيا يې راپورته کړو. د کيم خله وازه وه او ده په زوره زوره ساه اخسته. بيا لامه ته يې په غوږ کی وويل،

کيم. سپيڅلي صاحب، زما زايچه...هغه پيشگوي...په ياد دی دي؟ په امباله کی چې هغه ملا په خاوره زما د ستورو نقش جوړکړی و او ويل يې چې لومړې به دوه پيرنگيان راځي او په يو تياره ځاې کی به تياري نيسي. هم هغسی لکه چې په خوب کی وي.

لامه. خو دا خوب نه دی.

کيم.. بيا يې ويلی و چې ورپسې به سور غويې په شين ميدان کی ښکاره شي. وگوره سور غويې...

هغه بيرغ ته اشاره وکړه چې له دوي لږ ليرې په هوا کی رپيدو. د بيرغ د پاسه د هغه کنډک نشان سور غويې په شين ميدان کی جوړ و.

لامه. اوس زما راياد شو. دا خو ارو مرو ستا سور غويې دې او هغه دوو کسانو هم تياري کوله.

کيم. (په جوش) دوي پوځيان دي، سپين پوځيان.

لامه. دا د جنگ نښه ده

کيم. محترم ، دا زما د لټون يوه برخه ده.

لامه. ته ريښتيا واې. د امبالې ملا ويلي و چې ستا ستورې د جنگ نښه ده. اوس څه وکړو؟

کيم. دلته به انتظار وکړو.

شیبه وروسته د پوځي بینډ غږ یې واوریدو. لامه داسی موسیقي چری نه وه اوریدلی. دا د دې کنډک موسیقي وه چې د مارچ پر وخت به یې غږوله. د پوځیانو ډلې په لیکو کی راغلې او شیبه وروسته دوي په میدان کی په لږه لږه فاصله خپلې کیږدی ودرولې. د پوځیانو یوې ډلگۍ په چټک د آم د ونو لاندی یوه لویه کیږدی ټک وهله. یو څو نورو د گاډو نه لوښي لرگي راښکته کړل او هندي ملازمانو ته یې وسپارل. په څو شیبو کی هغه ځاې لکه د یو وړوکي ښارپه بڼه واوختو. لامه د تلو لپاره د خپل ځاې نه پاسیدو خو کیم ورته وویل، د اورد رڼا نه لیرې ودریږه نو څوک دی نه ویني. د هغه سترگي په بیرغ خښې وې. ده د پوځ د کیمپ ننداره پخوا چری نه وه کړی او هر څه ورته په زړه پوری و.

د لامه لپاره د مسیحیانود پادري راتگ په زړه پوری و. د هغه توراوږد کمیس په غاړه و او د سرو زرو زنځیر ترې ځړیدو چې د صلیب نښې ورسره تالۍ وهلی. دې د لنگر د خیمې مخې ته پروت په کرسۍ کښیناستو او څلورو افسرانو ورسره ټوکی ټکالې پیل کړی. د لامه دا خبره خوښه نشوه چې مسیحي ملا په زوره خندل، خو هغه پوهه سړی ښکاریدو او غوښتل یې چې ورسره خبری وکړي. کیم وویل چې لږه شیبه کی به دوي ډوډۍ خوري، خو دوي دومره ښه نه دي چې مونږ ترې ډوډۍ وغواړو نو لاړ به شو.

دوي چې د پوځي کیمپ د ننداری نه وروسته بیرته پراوته راغلل نو د میرمنې ملازمانو ډوډۍ ورته کیښوده . هغوي ولیدل چې لامه او د ده مرید دواړه خاموشه و خو پوښتنه یې ونکړه چې بی ادبي وه. له ډوډۍ خوړو وروسته دوي یو واری بیا د انگریز پوځي کیمپ ته روان شول. کیم د آم ونو سره یوځاې په نښه کړی و او لامه ته یې وویل چې هلته د ده انتظاردی وکړي ترڅو ده ورته غږ نه وي کړې. لامه په دی امر یو څه احتجاج وکړو خو کیم ورته وویل چې دا د هغه خپل لټون و... د سره غویي لټون. لامه په یوې کندې کی کښیناستو چې د امونو د باغ نه لږ لیری و او کیم تربڼه په تیاره کی ورک شو.

هغه پوځیان چې د افسرانو خیمې ته په پهره (څوکۍ) ولاړ و، کیم د هغوي له پښو لکه د مار تیر شو او د لنگر د خیمې څنگ ته کښیناستو. هغه د سور

غويي په اړه نور معلومات غوښتل، د خپل پلار خبره ورته په زړه شوه چې نهه سوه شيطانان به ستا ژغورنی ته راشي. هغه په دی معامله کی د مسيحي ملا سره هم مشوره کول غوښتل. خو په دی ويرېدو چې هسی نه د لاهور د پادريانو په شان هغه ورته د زدکړی او د تعليم په اړه نصيحتونه پيل کړي.

کيم د افسرانو د ډوډۍ د خيمې يو سوري نه وليدل چې ګوراګان د لوی ميز چاپيره ناست و. د ميز په سر د هر څه په منځ کی يو طلاي غويې ولاړ و. کيم پخپل دې اندازه خوشاله و چې انګريزان د غواي منونکي و او اوس له ډوډۍ وړاندی يې د دی غواي عبادت کوو. هغه وليدل چې ټول افسران ودريدل اوغواي ته د يوې دعا نه وروسته د شرابو جامونه يې وکړنګول. پادری "آرتهر بينيټ" نوميدو چې د دعا نه وروسته ايسارنشو او له خيمې را ووتلو. خو په تياره کی د ده پښه د کيم د اوږی سره وجنګيده او راپريوتو. کيم ورته يوه لته ورکړه او نږدې وه چې ترې تښتيدلی وې، خو هغه کيم د څټ نه ونيولو اوپه زوره يې خپلې خيمې ته راوستلو. کيم ورله لتې ورکولې خو ځان يې نشو خلاصولی. د خيمې په لالټين کی پادري د کيم مخ وليدو او په حيرانتيا يې ويل، " دا خو ماشوم دی." هغه تری په هندوستاني ژبی پوښتنې پيل کړی،" ته څوک يې؟ غلا لپاره راغلې وې؟ "کيم ساه صورت په ځاې کړو نو يوه کيسه يې ورته تيره کړه. په دی ټول وخت کی پادري هغه د خپل ترخ لاندې د څټ نه کلک نيولې و خوهغه ستړی شو او لږ يې لاس سست شو نو کيم موقع پيدا کړه. يو ټوپ يې ووهلو او له خيمې نه د وتلو لپاره يې منډه کړه.

د پادري يو لاس اوږد شو او د ده د نيولو په هڅه کی د ده له غاړې تعويذ يې ترې وشکولو. کيم بيرته تاو شو او په بی خبرۍ کی يې په انګريزي ژبې وويل، "راکړه، ما ته بيرته راکړه، په دی کی کاغذ دی، هغه راکړه."پادري حيرانه شو، "ته انګريزي ولې واې؟ واړه هلکان چې غلا کوي، وهل خوري. ته خبر يې؟ " کيم لکه د زړل شوي ښاروي په ټوپونو و، چې د پادري له لاسه خپل تعويذ واخلي، "ما غلا نه ده کړی، دا زما خپل تعويذ دې، دا رانه مه اخله." خو پادري د خيمې پردی ته ولاړو او بهر يې يو چا سره خبری پيل کړی. دا کس پادري "وکټور" نوميدو او هغه ته يې

په لنډو دا کیسه تیره کړه چې هلک په انګریزي ژبه خبری کوي او یو تعویذ ورسره دی.

وکټور د مسیحیت د کیتهولک مسلک منونکې و او د راتلو سره یې د تعویذ په پرانستو پیل وکړ. کیم وویل، "تاسو ما ته وهل راکړي دي، اوس راته خپل تعویذ راکړئ چې ځم" وکټور پادري د کیم د پلار د لاس لیکلې هغه کاغذ پرانستو. دا د کیم د زیږیدو سند و او د دی په اخره کی د هغه پلار ځوواري پخپل خط لیکلي و، د دی هلک خیال وساتئ ، مهرباني وکړئ، د هلک ساتنه وکړئ. پادري هک پک پاتې و او د بل نه یې وپوښتل، " ته پوهیږې چې دا څه دي؟ دا د کیمبل او هارا د لاس لیکنه ده، ما پخپله د ده واده کړی و" بیا یې کیم ته وویل، "دا له کله نه تا سره دې؟" کیم وویل، "کله چې زه ډیر وړوکي ووم." هغه ورته نږدې شو او د ده د کمیس ګریوان یې خلاص کړو. بل پادري ته یې وویل، ته وګوره دا هلک تور نه دی. هغه ته یې وویل، ستا نوم څه دی؟

کیم. کیم، کیمبل ، دوي به راته کیم رشتیکا ویل.

پادري. رشتیکا څه وي؟

کیم. آییریش تیکا. دا زما د پلار د کنډک نوم و.

پادري. ښه ښه . آیریش. یاني د ایر لینډ!

کیم. دا راته پلار ویلي و.هغه اوس مړ دی.

بل پادري وویل، ښاي ما د هلک سره زیاتې کړې دې. ځکه دی ریښتیا واي. هغه بل ورته وویل، "ده ته یو څه شیدې ورکړه او د ویده کیدو لپاره کټ. "کیم ته یې ویل، "مه ویریږه. ته به اوس دلته اوسیږې. "

هغه ورله تسلي ورکړه چې هیڅوک به ورته څه نه واي. بیا یې له کیم د هغه د موراو پلار او د لاهور د ژوند حال واوریدو. کیم د لامه سره د لیدو او د هغه د مرید کیدو کیسه هم وکړه او دا چې هغه ورته بهر په انتظار و.

لامه د هیڅ نه خبر نه و او د آم د ونو سره په یوی تیارې کندی کی ورته ناست و.

وکتورد کیم سره بهر دونو لوري ته ولاړو. کیم ورته په هندوستاني ژبه کی وویل، "زما لټون اوس پای ته رسیدونکی دی. ما سورغویې وموندلو خواوس نه پوهیږم چې نور به څه راپیښیږي. دا ټول خره دي." لامه ورته وویل، "دا ښه خبره نه ده چې ته د دوي په ناپوهۍ ملنډې وهې. که ته خوشاله یې نو زه هم خوښ یم. " دوي بیرته خیمې ته ورغلل او لامه دواړو پادریانو ته خپل سلام وکړو. دوي د یو بخارۍ چاپیره کښیناستل. د خبرو پروخت وکتور په انگریزي کې بینیټ ته وویل، "مونږ یو سپین پوستې هلک د بوداي راهب سره نشو پریښودې، ښه به دا وي چې دی زمونږ د مسلک په یتیم خانه کی داخل شي." بینیټ ورته وویل، بوداي ملا هم خبرول پکار دي، دی بد سړی نه ښکاري."

کیم د پادریانو او د لامه خبری یو بل ته ژباړلی خو ځینې خبری یې د ځان نه پکی ورزیاتولې. لکه، لامه ته یې ویل، هغه چې اوښ په څیر مخ لري واي ، زه د پیرنگي زوې یم. یا ...دا غټ خیټې کم عقل واي چې زه دی یتیم خانې کی داخل شم چې سبق ووایم. لامه خواشینې وچې دی به د مرید نه بغیرخپل لټون څنگه کوي. کیم پادریانو ته د لامه د سیند د لټون خبره وکړه نو هغوي وویل چې دا خو کفر دی. ډیر زر دوي دواړه د خپلو خپلو مسلکونو په تبلیغ شول او ناندرۍ یې پیل کړې. یو پادري ویل چې کیم به کېتولک فرقې ښوونځي کی داخلیږي او بل ویل چې نه دې به د انگلستان د پروټسټنټ کلیسا په سیوري کی زدکړی وکړي.

کیم او لامه د دوي په ډیرو خبرو نه پوهیدل خو اخر د کیم په دماغو کی یو حل راغلو. لامه ته یې وویل. دوي دواړه غواړي چې زه دی په یوه مدرسه کی زدکړی وکړم . نو د اوس وخت لپاره زه به دا ورسره وومنم. یو څو ورځې به تا نه بیله ډوډۍ وخورم، خو هر وختې چې مې موقع پیدا کړه، وو به تښتم او بیا به تا ته درشم. ته په سهارن پورکی اوسه، د هغې میرمنې په کلي کی، زه به دی پیدا کړم. لامه خپلو تسبو په اړولو بوخت شو او مخ یې په خولۍ کی پټ کړو. دواړه پادریان په خبرو ستړي شول او په دی یې یو بل سره وومنل چې کیم به په غرونو کی د پوځ هغه یتیم

خانې ته ورواستول شي چې بې سرپرسته انګریز ماشومانو لپاره جوړ شوې و.

لامه اوس له خپلی مراقبی راوتلې او له دوي یې پوښتنې کولې چې کیم ته به څه ډول درس ورکړی کیږي او دا چې د ده د درس پیسې به څوک ورکوي. هغوي ورته وویل، چې د بریطانیې پوځ د یتیمانو لپاره پیسې بیلې کړي دي او په ښوونځي کې درسونه او په لیلیه کی ژوند مفت و. لامه تری وپوښتل چې تر ټولو ښه درسونه په کوم ځاې کی ورکول کیږي. دوي وویل، که څوک په پیسو سبق ویل غواړي نو په لکهنئو کی نامتو او لوې شخصي ښوونځې، "سینټ سیویېر" نومیږي. هلته تر ټولو شته من او هوښیار ماشومان سبق ویلي شي. لامه پوښتنه وکړه چې په دی شخصي ښوونځي کی د یو زده کوونکي لګښت به څومره وي. پادري وویل، دوه درې سوه روپۍ د کال.

لامه وکټور ته وویل، دا لګښت او د ښوونځي نوم راته په یو کاغذ ولیکه او ښکته خپل نوم هم ولیکه. بیا یې وویل چې دی به په یو څو ورځو کی ورته لیک راولیږي. لامه دا هم وویل چې دی ښه سړې دې او راپاڅیدو. بیا د خپل لټون خبره یې وکړه او ټولو ته د سر ټیټولو نه ورسته له خیمې ووتلو. وکټور ورپسې مندې کړې چې هسې نه ساتندویان یې ونیسي خو بهر هیڅ غږ نه و او لامه په تیاره کی ورک و. کیم د پادري په خیمه کی په کټ سملاستو او هوسا ښکاریدو. لامه ورسره ژمنه کړی وه چې دی به د کوهلو د میرمنې سره پاتې کیږي. دواړو پادریانو تر ناوخته د ده په اړه خبری کولې خو کیم ویده و.

په بله ورځ کیم د پیرنګي د پوځ په یوغونډ کی چې د امبالې په لاره یې کیمپ لګولی و، د مسیحي پادري په خیمه کی ناست و او سوچونه یې کول چې له دوي څنګه ځان خلاص کړي. دی د شپې په ارام ویده شو خوسهار یو ډګروال له کیم پوښتنې وکړې او کیم ورله هر څه ریښتیا وویل ځکه د ده پلار د ډګروال په اړه ورته ویلي و. له دی وروسته کیم یو سرپرک مشر ته وسپارل شو او هغه ته په سخته ویل شوی و چې په کیم دې نظر ووساتي چې تری ونه تښتي. دا کنډک امبالې ته او بیا له هغه ځایه "سناور" ته وراستول کیدو. کیم د سرپرک مشر نه پوښتنه وکړه چې دوي ولې سناور

ته ځي، دوي خو جنگ ته روان و. په دی خبره ټولو وخندل او هغه ورته وویل، د دوي غونډ د جنگ لپاره نه و روان. کیم سوچ وکړو چې که دوي جنگ ته نه دی روان نو بیا خبر هم نه دي چې ده په امباله کی څه اوریدلي و. هغه ټولو ته وویل، " تاسو خبرنه یئ، کله چې امبالي ته ورسیدئ نو تاسو به جنگ ته وراستول کیږئ." پادري چې دا واوریدل نو ورته یې وویل، "وړاند ویینې مه کوه، د راتلونکي په اړه هڅوک خبر نه وي او دروغ ویل گناه ده." هغه سرپرک مشر ته امر وکړو چې کیم دی بوځي او انگریزي جامې دې ورته وگنډل شي.

خپل او پردي

یو ساعت وروسته د کیمپ په بل سرکی، کیم پاک ووینځل شو او اوس د هلکانو لپاره ځانگړی پوځي دریشي (کوټ پتلون) یې په غاړه وه. هغه په دی جامو کی سخت ناارامه و، داسی لکه چې کمیس ورباندې چکونه لگول. دی د یو وحشي په څیر اخوا دیخوا تاویدو راتاویدو. سرپرک مشر ورته حیرانه و. څو شیبې وړاندې یو هندو هلک اوس ورک و او د هغه پرځای لږ نسواري شوې انگریز هلک ناست و چې د جنگ په اړه یې وړاند ویینه کوله. هغه غوښتل چې دې د کیړدی په منځ کې د لوې ډنډې سره وتړي چې وونه تښتي. خو بیا یې تری وپوښتل. "تا څه ویل څومره کسان به جنگ کوي؟ اته زره؟ او توپې به هم ورسره وي!" کیم په ارام وویل. "ته به ډېر زر وگورې." سرپرک مشر ورته یوه ښکنځله وکړه او وې ویل، ته دلته د ډرمونو څنگ ته په ارام کښېنه او دا دوه هلکان به ستا څارنه کوي.

په بل سهار وختي د کیمپ کیړدی راونغښتل شوې او ټول د امبالي په لاره روان شول. دوی په لاره د هغه پړاو نه تیرنشول چې کیم تری راغلي و. دی اوس د سامان د گاډو څنگ ته روان و او دواړو خواو ته یې دواړه پادریان و چې دی یې د نظر لاندی ساتلی و. ماسپښنین چې دوي دمې ته ایسار شول نو په اوښ سپور یو ډاکي (نامه بر) له امبالي خبر راوړو چې دوي به سرحد ته ورځي.

کیم شور او لوړ غږونه واوریدل او لږه شیبه وروستو ټولو ته دا خبر ورسیدو. پادري کیم ته وویل،" د شیطان لکی، ته د دې نه څنگه خبر وې؟" دې یې له ځان سره په یوې کچرې سپور کړو او ورته د تازه خبر په اړه وویل چې امر شوی دې مونږ د امبالې نه نیغ محاز ته ورشو. د کیم لپاره د "محاز" تورې نوې و. له پادري یې وپوښتل چې محاز څه وي؟

پادري.. محاز مانا، جنگ ته ...ستا جنگ ته.

کیم. ما خو تاسو ته بیگا شپه ویلي و چې تاسو جنگ ته روان یئ.

پادري. تا ویلي وخو ته څنگه خبر شوې؟

کیم موسکی شو، سترگی یې پټې کړې او لکه د درویشانو په شونډوکی یې مرموز خبری پیل کړی، داسی لکه دعا چې یې کوله. ټولو ورته حیرانه کتل.

پادري. په هند کی ستا په شان نور خلک هم شته؟

کیم. ما تاسو ته هر څه وویل خواوس راته اجازه راکړئ چې زه هغه سپین ږیري ته ورشم. که زه ورسره نه ووم، دی به مړ شي.

پادري. ما چې څه ولیدل نو دومره پوهیږم چې هغه د خپل ځان خیال ساتلی شي، هم هغسې چې ته یې ساتی. اوس به دا جنگ له تا سړې جوړکړي. زه تا د سامان گاډو ته اوړم او نن ماښام به له ما سره بیا ووینې.

پاتې ټوله ورځ د کیمپ خلکو ده ته په درناوي کتل ځکه تر اوسه هر څوک د ده د کیسې او ورسره د ده د وړاندوینې نه خبر شوي و. په گاډو کی انگریز میرمنو یو بل ته د هغه خبری کولې او یوې چاغې میرمنې تری وپوښتل، "ما ته ووایه چې میره به مې له جنگ بیرته راشي او که نه؟" کیم څو شیبې سترگې پټې کړې او بیا یې وویل، "هو دی به بیرته راشي." میرمنه خوشاله شوه او ده له یې ښه ډوډۍ ورکړه. کیم ته دا لویه قافله چې کله کله به یې خپل بینډ هم غږوو د لاهور د یوې میلې په شان ښکاره شوه.

ماښام د امبالې د ریل ګاډي د سټیشن سره محلي سازندو ورته خپلی سندری ویلې او د خواړو شیان یې پرې خرڅول. داسی نه ایسیده چې دا غونډ به جنګ ته روان وي. د هغه لپاره د صاحب په توګه ژوند کولو کی یو څه نا څه خوند و، ولې ډېر حساب یې پرې نه کوو.

په بله ورځ دی د امبالې بارک ته یې ور واستوو او هلته د بینډ غړوونکو هلکانو د ده څارنه او ساتنه کوله. دوي هغه ځاې پخپله پاک کړو او کیم نه یې ښه کار واخستو. کله چې دی ستړی ستومانه پخپل کټ پریوتو نو یو سړې راغې او ورته یې وویل چې دی معلم و او درسونو ته دی راشي. کیم په لاهور کی د ډوډۍ په بدل کی یوې الماني انځورګرې نه د انګریزي یو څو توري زده کړی و خو اوس یې زړه نه و چې څه زده کړی. هغه سړي ته یې وویل، "ورشه زه نه درځم، زه ستړی یم." معلم دی له ګریوانه ونیولو او له کټ یې نیغ ودروو. بیا یې په راښکلو راښکلود بارک په بل سر کی یوی کوټې ته بوتلو چې لس دولس هلکان پکی سبق ته ناست و. معلم ورته په یوې کرسۍ د کښیناستو وویل او امر یې وکړوچې ښوریږي به نه.

کیم په دی کارکی ډېر ښه و. معلم په توري دړی (بورډ) د سپین تباشیر (چاک) سره څه لیکل او دوي یې پوهیول. خو کیم ویده و. د هغه لپاره زدکړه یوه سزا وه چې تر اوسه یې تری ځان ساتلی و. ناڅاپه د ده په زهن کی یو پلان سر پورته کړو. معلم هلکانو ته د تلو وویل نو له هر چا وړاندی کیم له هغه کوټې راووتلو. یو چا ورپسي ناره کړه نو کیم مخ واړوو. دا هغه څوارلس کلن چاغ هلک و چې مخ یې خال دار او لوې ډول یې غړوو.

هلک. ودریږه. زه ستا ساتونکي یم. ما ته امر شوی دی چې ته به زما له سترګو پناه کیږې نه. ته چرته روان یې؟

کیم. بازار ته ځم چې خواږه واخلم.

هلک. ته بازار ته نشي تلې. که مونږ هلته ولاړو نو وهل به خورو، بیرته راوګرځه.

کیم. مونږ څومره لیری پورې تلې شو؟

هلک. د لیرې او نږدې نه دی څه مطلب دی؟ مونږ هغه ونې پوری تلې شو.

کیم. نو زه بیا هغې ونې پوری ځم.

هلک. سمه ده، زه نه ځم زما ګرمي کیږي. خو زه له دی ځاې نه تا ته ګورم. د ټېنټیدو هڅه ونکړې، که داسی دی وکړل، سمدلاسه به دی ونیسي، دا لباس چې تا اغوستی دی زمونږ د غونډ یونیفارم دی. په امباله ښار کی د هر چا لاس ته چې ورغلې نو وو به دې نیسي او هم دلته به دی بیا راولي.

کیم په دی معلوماتو دومره نه و حیرانه څومره چې په دی خبره چې داغونډ به ورپسی لټون وکړي. دی د هغې ونې سره جوخت ودریدو او بهر بازار ته تلونکی تش سړک ته یې وکتل. ده هغو خلکو ته کتل چې په دی لاره روان و، په دوي کی زیات د کنډک بیراګان او نور د ټیټې طبقې هندو ملازمان و. هغه یو خاکروب ته هرکلې وویلو نو هغه ورته پخپله ژبه کی یوه ښکنځله وکړه، په دی اند چې اروپاي هلک به پری پوهه نشي. کیم ورته په هندی کی وویل، "ورشه بازار ته او یو منشي له ځانه سره راوله، مونږ یو لیک وراستول غواړو." خاکروب په حیرانۍ وویل، " ته څنګه ګورا صاحب یې چې د لیک لپاره د بازار نه منشي راغواړی." کیم ورته څو نرمی ښکنځلې وکړی او بیا یې په سخته لهجه وویل،" منډه کړه زما تادي ده."

خاکروب له ویرې منډه کړه او په بازار کی لومړې منشي چې د ده سترګې پرې ولګیدې نو ورته یې د راتلو وویل. دا یې زیاته کړه چې ګورا هلک په هندی ژبه کی خبری کولی شي. منشي د کاتبانو وړوکې میز، قلم او کاغذ راواخستل او پوښتنه یې وکړه، "پیسې به راکوي؟" خاکروب ورته وویل، "زه نه یم خبر، خو هغه د نورو ګورا هلکانو په شان نه دی. پخپله به یې وګوری." کیم د منشي په انتظار کی هم هلته د ونې سره تاویدو راتاویدو اود هغه په لیدو یې ورته په زوره څو ښکنځلې وکړی. منشي له لیری

ورته وویل، " زه خپل حق الزحمه پیشکي اخلم او ستا د بدو ردو له کبله اوس مې معاوضه زیاته شوی ده. خو ته څوک یې چې په دی جامه کی او په دی ژبه خبری کوی؟" کیم ورته وویل " دا خبری به په لیک کی ولیکې، خو امباله ښار د منشیانونه ډک دی، زه به بل څوک راوغواړم ، زما هیڅ تادي نشته." منشي پر زمکه کښیناستو او وې ویل، "څلورآنی به راکوې." هغه یو څادر په زمکه وغوړوو او کیم هم ورسره کښیناستو. بیا یې وویل، "د پیسو خبره راته سمه وکړه، چل ول به نه کوې." منشي وویل، " ښه ده یوه نیمه آنه راکړه، خو زه څه خبر یم چې د لیک نه وروسته ته به رانه نه تېښتې." کیم وویل، زه له دی ونې اخوا نشم تلې او د پوستې(ډاک) د ټکټ اړتیا هم په نظر کی وساته." منشي وویل، ما ته د پوستې د ټکټ کمیشن څوک نه راکوي." کیم وویل. " دا به په لیک کی ولیکې چې محبوب علي ته به ورلیږې. دی د اسونو تجار او د لاهور په کشمیر سراې کی ایسار دی. هغه زما ملګری دی." منشي وویل، "عجیبه ده عجیبه." بیا یې د نیچې (لرګي) قلم د روشناي په مشوانۍ کی ډوب کړواو وي پوښتل، " په هندي کی ولیکم؟" کیم وویل، "ضرور" د لیک متن داسی و،

" زه د سپین ږیري سره تر امبالې په اورګاډي کی راغلم. امباله کی مې د خړی اسپی د نسل خبره ورسوله. مونږ بیا په پښو بنارس ته روان شو. خو په دریمه ورځ مو یو پوځي غونډ ولیدو. زه د دوي کیمپ ته ولاړم نو وې نیولم. زما تعویذ یې هم کتلی دی او لکه چې زما په قسمت کی د سره غویي لیدل و. نو هغه مې ولیدو. اوس پادریانو راته نوي جامې او نوې نوم راکړی دی خو دوي ناپوهه دي. دا جامې راته درنې ښکاري. دوي مې ښوونځي ته لیږي او وهل راکوي. زما د دی ځاې اوبه او هوا نه خوښیږي. راشه او زما مرسته وکړه او یا څه پیسې راواستوه چې دې منشي ته یې ورکړم ځکه ما سره ده ته د ورکولو لپاره هیڅ نشته."

منشي وروستۍ جملې په لیکلو ورته بد رد وویل چې پیسې نه لري او ده سره یې چل کړی و. کیم ورته وویل، که دا لیک محبوب علي ته دی ورسوو نو هغه به درله ډېرې پیسې درکړي. منشي وبونګیدو خو د خپل میز د یوی خانې نه یې د پوستې ټکټ راوویستو، لیک یې پکې بند کړو او دا یې ورباندې سلیخ کړو. کله چې لیک یې کیم ته وسپارلو نو کاتب په

روانیدو کی وویل،" لیک دې ورسیدو نوډاکي به د ټاکل شویو پیسو نه غبرګې ترینه اخلي.

چاغ هلک د کیم شا ته ولاړ و او وې ویل،" تا هغه تورسړي ته څه وویل؟ ما د برنډې نه درته کتل. ته د دوي ژبه واې؟" کیم وویل، نه نه زه معمولي هندي ویلې شم." دغرمی د ډوډۍ وخت شوی و. کیم ترې پوښتنه وکړه،" ته انګلستان ته تللې یې؟" هلک وویل. " زه خو څو میاشتې د مخه هلته نه د خپلی مور سره راغلې یم. ته لکه چې د دې ځاې په لارو کوڅو کی لوې شوې یې، سم دم فقیربشکارې." کیم وویل. " ما ته د انګلستان کیسه وکړه، زما پلار د هغه ځاې و." هلک ورته داسی خبری وکړې چې د کیم پرې باور نه کیدو. بیا دوي د لوی میز پر سر ډوډۍ ته کښیناستل، خو کیم ناهیلې شو ځکه داسی بی خونده خواړه ده په ژوند کی چری نه و خوړلي. که هغه محبوب علي ته لیک نه وې وراستولې نو اوس به ډېر خفه وې. هغه دلته ځان یواځې احساسوو.

له ډوډۍ وروسته یو لوړ دنګ پوځي دی پادري وکټور ته بوتلو. هغه د یو لیک په ولوستلو بوخت و او د ده په لیدو یې تری حال احوال وپوښتلو. ورته یې وویل چې د لامه له خوا یو لیک یې تر لاسه کړې دې. کیم خوشاله شو خوپادري وویل، ته د ده د پیسو د معاملې نه خبر یې؟ کیم په انکار کی سر وخوځوو. هغه ورته د لیک متن ولوستلو چې په ماته ګوډه انګریزي ژبه کی د ده لپاره یو کاتب لیکلی و ځکه لامه په انګریزي نه پوهیدو. لیک داسې و.

" تعلیم او زدکړه د خدای رحمت دی خو هله چې دا ښه زدکړه وي. که نه دا هیڅ دنیاوي ګټه نه لري. که تاسو په شان مهربانه کس دې هلک ته په سینټ سېویېر کی د زدکړو موقع برابره کړه، چې ژمنه یې تاسو پخپل لیک کی راته راکړی وه نو په دی به د هلک دری څلور نسلونو ته ګټه ورسیږي. دا خاکسار دومره پیسې لري چې د کال دری سوه روپۍ په لکهنو کی هغه ښوونځي ته ورواستوي. خو د خداې لپاره د دی هلک د سبق غم وخورئ."

د لیک په پای کی لامه د بنارس د یو بوداي خانقاه پته لیکلې وه. پادري کیم ته وویل، " زما باورنه کیږي، مونږ خو پلان جوړ کړی و چې نن به تا د سناور پوځي یتیم خانې ته ورواستوو. سینټ سیویېر د تعلیم لپاره لوې نوم لري او هلته مذهبي زدکړی هم کولې شې. خو د سپین ږیري سره به دومره پیسې له کومه شوي وي؟ هغه یوملنګ دې. یو واری ته په ښوونځي کی داخل شوې او بیا په میاشتینو پیسو کی ناغه وشوه نو زه به دی سمدلاسه پوځي یتیم خانې ته وراستوم. لامه ډېره لویه ژمنه کړې ده خو خیر زه په هره میاشت کی د پیسو د را رسیدو لپاره ده ته د دریو ورځو مهلت ورکولی شم." کیم چرت وهلو چې محبوب علي به ورته یوه روپۍ راواستوي او که نه؟ په دی به هغه کاتب ته پیسې ورکړي اوهم بنارس کی لامه ته لیک ورواستوي. پادري ورته وویل،" تر څو چې نور خبر راځي، ته ورشه د هلکانو سره لوبې وکړه او له دوي څه زده کړه. "

څو ورځې نوری هم تیرې شوې چې د کیم لپاره سختې وې. کله چې ده خوب غوښتو نو ورته به امر ووشو چې جامې دی قات کړې او بوټان دی پاک کړي. سهار د سپیده چاودې نه وړاندی به دوي د بیګل (صرنا) په غږ راپاڅیدل. سبا ناری به یې لا نه وه خوړلې چې معلم به ورپسې شو او د بی مفهومو تورو د لیکلو امر به یې وکړو. په نه څه خبره به په سوټۍ ووهل شو. کیم به پلانونه جوړول چې کاشکه د بارک د خاکروب نه ښه ډېر اپیم واخلي او د معلم په ډوډۍ کی یې ګډ کړي چې دی مړ شي. خو بیا به یې فکر وکړو چې دوي ټول یو ځای ډوډۍ خوري او دا کار به خطرناک وي.

د هغه د میز په سر د قاشوغې او پنجې سره د ډوډۍ خوراک کول هم نه خوښیدل. کله به یې غوښتل چې هغه کلي ته وتښتي چې سپین ږیرې پوځي پکی اوسیدو. خو د بارک په هره لاره محافظان ولاړ و. هغه د هلکانو نه د انګریزي ژبی د نویو ښکنځلو نه علاوه څه نه و اوریدلي. دی به زیات وخت خاموشه و او د نورو هلکانو د ده دا عادت نه خوښیدو، په تیره بیا د هغه چاغ هلک چې د ده د وهلو نه به یې خوند اخستو. په څلورمه ورځ دوي د امبالې د اسونو د ځغاستي میدان ته ولاړل خو څو شیبې وروسته چاغ هلک په ژړاژړا بارک ته راغلو چې اوهارا (کیم) د یو ږیره ور

سړي له خوا تښتول شوې دې او دا چې د هغه ږیره سره وه. پادري وکټور په دی خبر خواشیني شو. هغه نن سهار د بنارس د یو خانقاه له خوا لیک او د یو بانک د دریو سوو روپو رسید تر لاسه کړی و. چرت یې وهلو چې د هلک ورکیدل ښه و او که د ده بیا موندل به ښه وي.

د امبالې د اسونو د ځغاستي د میدان په بل سر کی، دري میله ور اخوا محبوب علي د خپل کابلي اس واګې راښکلې او کیم ته، چې د ده مخې ته ناست و، وویل، " دا زما د غیرت او د عزت خبره ده. د امبالې خلک ما پیژني او په میدان کی ټولو ولیدل چې ما هغه هلک ووهلو او ته مې راوتښتولې. زه څنګه تا له دی بارک نه وباسم؟ دوي به مې بندي کړي. ته صبر وکړه، ته اوس صاحب یې، قسمت به پخپله درته لاره وښاي." کیم شونډې بوسې نیولې وې او د محبوب علي نه یې پیسې غوښتی چې بنارس ته به ولاړ شي او لامه سره به ووینې. هغه په ځیل وویل، " زه صاحب جوړیدل نه غواړم او یاد دی نه دي، ما ستا پیغام امبالې ته رسولې و." خو محبوب علي د اسپې مخ بیرته تاو کړو.

کیم دا کار یوه دوکه وګڼله او محبوب علي سره په جنګ شو. خو بیا یې ورته نوې لومه واچوله. "دا یو معمولي خبره ده. بنارس د امبالې نه په نیغه لاره دی، ما ستا ځومره لیکونه او پیغامونه پیرنګیانو ته اوړي دي چې هیڅ حساب یې نه کیږي. او هغه وروستې پیغام دی پیټر صاحب ته د خړی اسپې دنسل په اړه چې لیږلې و." د محبوب علي رنګ واوختو نو کیم وویل، " نه نه ما نه پیغام نه و هیر، هغه خړه اسپه نه وه، سپین اس و." محبوب علي وویل، " تا په لیک کی هم د خړی اسپې نوم یاد کړی و. " کیم وویل، زه د بازار کاتبانو ته ټول معلومات په لاس نه ورکووم. " محبوب علي د کیم په سینه لاس کیښودو، خو په دی وخت کی یو چا پری چغه کړه، " اې محبوب علي، زوره وره، ودریږه." بیا یو انګریز خپل د پولو د لوبی اس د دوي د اس سره یو ځاې وځغلوو.

سپور. زه له ډېره وخته درپسې ځغلم. فکر کووم چې دا کابلي اس به وپلورې.

محبوب. په يو څو ورځو کی ځوان اسونه راروان دي چې ستاسو د لوبې لپاره به ښه وي.

سپور. دا څوک له ځانه سره ووړې؟

محبوب. دا هلک چې راسره دې؟ د ځغاستي د ميدان په سر کې مې وليدلو چې هغه بل هلک ډېر سخت وهلو. د ده پلار پوځي و او په لاهور کی اوسيدو. هلته چې دی ماشوم و نو کله کله به يې زما د اسونو سره لوبې کولې. اوس مې چکر ته راوستو. هلکه ! راته ووايه چې په کوم بارک کی اوسيږې چې هلته دې ورښکته کړم؟

کيم. ما هم دلته ښکته کړه، زه پخپله تلې شم.

محبوب. او که ته وتښتيدې نو هر څوک به واي چې دا زما ګناه وه.

سپور. دی به ډوډۍ ته ورشي. بل چرته تښتيدې شي؟

محبوب. هو، خو په دی خاوره زيږيدلی دی او ملګري لري، هر چيرې چې وغواړي تلې شي. ډېر هوښيار هلک دې. هر وختې چې يې جامې بدلې کړې د سترګو په رپ کی به تری هندو هلک جوړ وي.

سپور انګريز د کيم جاج اخستو او هغه محبوب علي ته غاښونه چيچل. داسی احساس ورته کيدو لکه چې محبوب علي ورباندی ملنډې وهي. دوي بارک ته ورسيدل نو مخامخ ورته پادري ولاړ و. کيم له اس ښکته شو او غلې ودريدو. هغه سپور ډګر وال کرايټن و چې کيم د ده غږ په انباله کې د شپې اوريدلې و او نن يې په رڼا ورځ وليدو. خو ده داسی هيڅ ځرګند نه کړل چې ګوندی کرايټن پيژني. سپور پادري ته خپل ځان ور وپيژندلو چې " زه ډګروال کرايټن يم." پادري وويل، " د ټولن پوهنې د سروې مشر!" سړي سر وخوځوو. پادري ورته وويل، " ستا په ليدو خوشاله شوم او مننه چې دا هلک دی راته بيرته راوستلو." ډګروال وويل، " زما د مننې اړتيا نشته، هلک چرته نه و تللې، ته محبوب علي پيژنې. خود دې هلک په اړه راته ووايه. پادري وويل، " زه به درته هر څه ووايم. هم ته يې چې زما دا معمه به راته حل کړې."

په دی وخت کی یو سایس ښکاره شو او ډګروال په زوره وویل، " محبوب علي، د دریو نیمو سوو نه یوه روپۍ زیاته نشم درکولی." محبوب علي د اس مخ تاو کړو او وې ویل، " صاحب ستړې دې نو ځکه په قهر دی. تر څو دی پادري صیب سره خبری کوي، زه به د هغه ونې لاندی ورته انتظار وکړم." پادري او ډګروال په برنډه کی په کرسیو کښیناستل نو کیم محبوب علي ته ورغلو او ورته په قهر لګیا شو چې له ده سره یې دوکه کړی وه. هغه ده ته تسلي ورکوله او ډګروال چې په اردو ژبه پوهیدو د دواړو خبرو ته غوږ نیولې و. پادري د کیم د اسنادو لپاره دننه ولاړو نوکرایټن ځان سره وویل. " د دی هلک نه پوځي نشي جوړیدې." پادري چې د لامه لیک راوړو نو محبوب علي کیم ته وویل،" چاغ پادرې ډګروال ته څه ورښی؟" کیم وویل، " د لامه لیک. هغه زما د زدکړو لپاره پسې رالیږلي دي. هغه له تا ډېر ښه دی، دروغ خو نه واي، ته خو دروغجن یې. " محبوب علي ورله ډاډ ورکړو چې لږ صبر وکړي نو هر څه به سم شي.

پادري او ډګروال تر ډېره وخته د کیم په اړه غږیدل او اخر دی نتیجی ته ورسیدل چې کیم به لکهنو ته ورواستوي چې هلته په سینټ سیویر ښوونځي کی زدکړی وکړي. ډګروال وویل چې دی راتلونکې اوونۍ پخپله هم لکهنئو ته روان و نو کولې شي چې هلک له ځانه سره بوځي. دا د هغه لپاره د تولن پوهنې یوه په زړه پوری بیلګه وه. هغه پادري ته سپارختنه وکړه چې د کیم د هندي ژوند په اړه دی چا ته خبره ونکړي ځکه ده غوښتل چې پخپله په دی اړه یو څه لیکنې وکړي. اخوا محبوب علي اوس کیم ته د اسونو د نسل او د دوی د خسمانې په اړه معلومات ورکول او ده ورته غوږ نیولی و. محبوب علي ولیدل چې د پادري او د ډګروال خبری پای ته رسیدلی وی، نو کیم ته یې یوه روپۍ په لاس کینښوده او وي ویل، زه بچو ستا ستونزه حل شوه، ګورو چې کرایټن څه واي؟

ډګروال له برنډې کیم ته وویل، " دری ورځې وروسته به ته له ما سره لکهنو ته ځې. وونه تښتې." کیم په ژړغوني غږ کې وویل، " زه به سپین ږیرې ووینم که نه؟" کرایټن وویل، " لکهنئو د بنارس سره نږدې دې او

ممکن هلته د لامه سره ووینې." کیم وویل، " زه به انتظار وکړم خو هلکان به مې وهي."

ماسپښین محال کیم د بارک د معلم مخې ته ولاړ و چې سخت په قهر و. ده ورته وویل چې له درسونو یې خارج کړې دی. د کیم لپاره دا یوه بی مانا خبره وه. هغه له صنف ووتلو او بازار ته ولاړو. هم هغه کاتب یې وموندلو او پیسې یې ورله ورکړی. بیا یې وویل، اوس زه یو بل لیک وراستول غواړم. دا لیک په بنارس کی یوسپین ږیري ته مخاطب و. متن یې داسی و.

" د هغه سپیڅلي لپاره چې د سیند په لټون ګرځي او اوس د بنارس په خانقاه کی دی. په دریو ورځو کی زه به لکهنئو ته روانیږم. د ښوونځي نوم سیویردی خو نه پوهیږم چې د ښار په کومه برخه کی دی." کاتب وویل. " زه خبر یم." کیم ورته وویل، " نو وې لیکه او زه به درته یوه آنه زیاته درکړم." کاتب چې د لیکلو نه وروسته سر پورته کړو نو وې ویل " دا مونږ ته څوک ګوري؟" کیم مخ واړوو نو وې لیدل چې ډګروال کرایټن په ساده جامو کی د سړک نه اخوا ولاړ و. هغه کیم ته اشاره وکړه او چې دی ولاړو نو وې پوښتل.

کرایټن. دلته دی څه کول؟

کیم. (په ویره) ما بنارس کی سپین ږیري ته لیک ورلیږلو.

کرایټن. دا خو دی ورته نه دي لیکلي چې ما سره به ځې؟

کیم. نه. داسی می نه دی ورته لیکلي، که باور دی نه کیږي، ورشه لیک ولوله.

کرایټن. (خندا) نو ولې دی ورته وونه لیکل چې زه دی لکهنو ته بیایم؟

کیم. (په جرات) ما ته ویل شوي دي چې د بیګانه خلکو نومونه مه یادوه. ډیر ښه ښه پلانونه د نومونو په یادولو د خاورو سره خاورې شي.

کرایټن. هر چا چې درته ویلي دي ښه درس یې درکړی دی. ما خپل د تمبکو ډبلې د پادري په کور کی پریښې دي ماښام هغه راته راوړه.

کیم. ستاکور چرته دی؟

کرایټن. په بازار کی له چا پوښتنه وکړه.

ډګروال پخپله لاره ولاړو او کیم بیرته کاتب سره کښیناستو خوسوچ یې کوو. د تمبکو ډبلې یوه بانه ده. ډګروال معلومول غواړي چې زه د ده د کور په اړه خبر یم که نه. دوي فکر کوي چې زه ماشوم یم، ما به تیر کړي. هغه له کاتب د ډګروال په اړه وپوښتل. ده ورته وویل، چې کرایټن داسی کم عقل ډګروال دی چې کندک نه لري. هر وختې اسونه اخلي او د خداې د مخلوق په اړه پوښتنې کوي. دا د بوټو او کاڼو او د خلکو د رواجونو په اړه له هر چا پوښتنی کوي. محبوب علي واي دی د نورو ټولو ګوراګانو نه زیات لیونی دی. کیم د ډګروال په اړه په فکر کی شو. ده د هند عادي خلکو ته چې ډیر هوښیار نه و درناوی کوو، خو هغه څوک چې چالاکي یې کوله دی ورسره ډیر نه غږیدو. کیم بارک ته چې ولاړو نو د وکټور نه یې د تمبکو د ډبلې پوښتنه وکړه. هغه د پادري سره خپل د ټمبکو ډبلی نه و پریښې او غوښتل یې چې معلوم کړي، کیم د ده په اړه څومره معلومات لري.

د علم دروازه

پادري وکټور د سهار له دعا او سبا ناری نه وروسته کیم ځان سره بازار ته بوتلو او د جامو او بوټانو سربیره، نور شیان یې ورته واخیستل. د سینټ سیویر په شان ځانګړي او معتبر ښوونځي لپاره دا هر څه ضرور و. د سفر په ورځ د پادري په بدرګه او د سامان د بکس سره کیم د اور ګاډي سټیشن ته ولاړو. وکټور ورله د دویمې درجې د اورګاډي ټیکټ واخیستو او د ډګر وال کرایټن د لومړي درجې سره جوخته ډبه کی یې کښینولو. بیا یې ورته دعا وکړه او وې ویل، " په ښوونځي کی هغوي ستا د راتلو نه خبر دي، ډګر وال به په لاره ستا خیال وساتي چې ورک نشې." اور ګاډی روان شو خو کیم د دویمې درجی په دی خونه کی یواځی ناست و او په

کړکۍ کی د لامه سره د لاهور نه تر امبالی سفر یې یادولو. په کړکۍ کې یې د هغه سفر خبرې په تصور کې لیدې.

یوځای ډګروال کرایټن کیم خپلی ډبې ته راوبللو او ورسره یې په انګریزي ژبی خبری پیل کړې. ده ته یې وویل چې په ټول هند کی انګریزان د خپلو خلکو یو زنځیر لري. کیم کولی شي چې د دی زنځیر یوه کړۍ شي او که په ازموینو کی بریالې شو نو د اوولسو کالو په عمر کی د میاشتې دېرش روپۍ تنخاه ګټلې شي. کیم ورته سر خوځوو خو داسی لکه چې د ډګروال په نیمو خبرو نه پوهیدو. اخر هغه په اردو ژبه خبری پیل کړی نوکیم ورته غوږ ونیولو. ورته یې وویل، ته چې هر ځای ته ورځې نو هغه په حافظه کې یاد ووساته او بیا چې دی موقع پیدا کړه نو په کاغذ یې انځور جوړکړه. کیدیشي یوه ورځ چې ته پوخ زنځیري شې نومونږ دواړه یو ځای کار وکړو.

کیم سوچ کوو چې د ډګروال خبرو ته ځواب ورکول به ښه وي او که نه. کرایټن وویل، که تا د دی غرونو نه وراخوا د یو سیند یا د یو کلي معلومات راته راکړل نو زه به درته سل روپۍ درکړم. ته خبر یې د دی غرونو شا ته څه دي؟ کیم وویل، " زه څه خبر یم؟ زه خو ماشوم یم." ډګروال یوه روپۍ له جیبه راوویسته اووي ویل، " زه اوس ووایه." کیم د روپۍ د اخیستو لپاره لاس وړاندی کړی و خو بیا یې شا ته کړو. ورته یې وویل، " نه صاحب. زه خبر یم چې د ځواب لپاره به ته پیسې راکوې خو ته ولې له ما پوښتنه کوی؟" ډګروال روپۍ ورته ورکړه چې دا د هغه له خوا یوه تحفه ده. بیا یې وویل." ته یوه ځانګړې روحیه لرې چې په سینټ سیویرکی یې ورک نه کړی. هلته ډېر هلکان د تور پوستو نه کرکه کوي خو ته د یو صاحب او د یو ریښتوني صاحب زوې یې. نو هیچرې به د تور پوستو نه کرکه نه کوې. زه داسی کسان پیژنم چې نوي نوي د حکومت په ملازمت کی شامل شول او د ځاي خلکو په دود دستور نه پوهیدل. په دې خبره د دوي نه یې معاش وګرځوو. دا یاد لره چې د ناپوهۍ نه لویه ګناه بله نشي کیدې.

د هغو څلیرویشتو ساعتونو په سفر کی ډګروال څو وارې کیم راوبللو او هر وارې یې ده ته نوي خبرې وکړی. کیم اوس پوه شوې و چې ده پخپله څه

کارکوو. کیم محبوب علي ته معلومات ورکول او محبوب علي ډګروال ته.
ده سوچ کوو، که د دی کار لپاره زه یو واری بیا له ټولو بندیزونو ووځم
نودا به ښه وي.

کله چې اور ګاډی د لکهنئو سټیشن ته ورسیدو نو کیم اخوا دیخوا وکتل. د
ده هیله وه چې لامه به ورته د هرکلی لپاره ولاړ وي، خو هلته هیڅوک نه
و. ډګروال دې په یو اس ګاډي کی د سامان سره کښینولو او سینټ سیویر
ښوونځي ته یې ورواستوو. ده ته یې د بیا لیدو وویل او د خلکو په ګڼه
ګوڼه کې ورک شو. د لکهنئو فضا کیم ته د لاهور نه ښه ښکاره شوه. د
خپل ګاډي کوچوان ته یې وویل، د ښار د بازارونو منځ نه مې بوځه.
کوچوان ورته مخ واړوو چې هغه ته د سینټ سیویر لپاره امر شوی دی.
کیم ولاړو د کوچوان سره په لوړه تخته کښیناستو او په اردو ژبې کی یې
ورسره خبری پیل کړی. راتلونکي دوه ساعته دوي د ښارټول بازارونه
ولیدل. هغه کوچوان ته وویل، " دا خو راته د افسانو ښار ښکاري".
کوچوان ورته د لکهنئو د نوابانو او د غدر د وختونو د انګریزانو د جنګ
کیسه وکړه . اخر سترړی شول نو کوچوان ښوونځي ته مخه کړه.

د ګومتي سیند پر غاړه د سینټ سیویر ښوونځې په ډېره لویه زمکه کی
جوړ و. د ودانۍ په لیدو کیم د څه خبری لپاره خله خلاصوله چې د چونه
شوي دیوال د یوی ستنې سره د ماښام په تیارې کی ناست څوک یې ولیدل.
هغه کوچوان ته په چیغه وویل،" ودریږه!"...کوچوان ګاډې ورو کړو اوکیم
ترې ټوپ وکړو او په منډه د ستنې لور ته ولاړو. په بله شیبه دی د ستنې
سره نږدې پرزمکه پروت د لامه د ژیړ لباس لاندې د هغه پښې ښکلولې.

لامه. زه د یوې نیمې ورځې نه دلته ستا په انتظار شیم. ما سره د خانقاه
یو راهب هم و چې لاره یې راته سمه کړه. کله چې ستا لیک را ورسیدو
نو زه په اورګاډي کی له بنارس روان شوم.

کیم . ته د هغه کوهلو میرمنې سره ولی پاتې نشوی؟ بنارس ته په کوم
حال وورسیدې؟ کله چې له تا بیل شوم، زړه مې خفه و.

لامه. د هغې ښځې په خبرو زه ستړی شوم. هر وختی يې رانه تعويذونه غوښتل. هغه ډېره سخي ميرمنه ده خو زه تری روان شوم چې دا پخپله د عبادت ثواب وګټي. بيا مې د بنارس ټکت وکړو او هغې خانقاه ته ولاړم چې خلک مې پکی پيژندل.

کيم. او ستا سيند؟ ما نه خو هير و.

لامه. ما نه سيند هير نه دی. خانقاه ته ځکه راغلم چې دلته مشوره وکړم. هند ډېر لوې وطن دی او کيدېشي له مونږ وړاندی پوهو استادانو په دی اړه څه ليکنی پريښي وي. په خانقاه کی په دی اړه بحث روان دی، څوک يو څه واي او څوک بل څه. د سره غويي ملا راته ليکلي و چې هر څه زه غواړم هم هغسی به کيږي. ما ستا د سبق لپاره د يو کال پيسې دوي ته واستولی او بيا دلته کښيناستم چې د دی علم د دروازې نه په تيرېدو، تا ووينم. ددی لپاره نه چې ته په ما ګران يې بلکه د دی لپاره چې دومره پيسې مې دربانديې ولګولې چې د دی نتيجه پخپلو سترګو وګورم. مينه دنياوي خبره ده او زه دنياوي شيان نه غواړم.

کيم. ای محترم. تا خو د سيند لټون کوو، تا سره په لاره تګ څومره خونده ور و! زه په دی نړۍ کی يواځې يم، يو محبوب علي مې پيژندلو خو هغه راسره درغلي وکړه. زه بی له تا څوک نلرم.

لامه. زه هم څوک نه لرم خو زه غواړم چې ته زدکړه وکړی. تا نه هغسې صاحب جوړ شي چې ما ته يې دا عينکې راکړې وې. زه به بيا هم ستا حال اخلم خو اوس ورشه. يوه ورځ به تا نه دا هر څه هير وي.

کيم. (په ژړا) ما تا سره ډوډۍ خوړلی ده، زه به تا څنګه هيروم؟

لامه. مه ژاړه زويه، زه بنارس ته ځم او ته به ښونځي ته ولاړ شې. کله کله به راته ليکونه راليږي. د هغه خانقاه پته ياده ساته. زه که هر چيرې يم ، ليکونه به راته رارسيږي.

د سينټ سيوير په ښوونځي کی درېو سوو هلکانو زدکړه کوله چې د يو سخت رژيم لاندی يې ژوند تيروو. دا ټول د هغو انګريزانو زامن و چې په

هند کی یې حکومتي یا پوځي خدمتونه سر ته رسول. خو کیم هر وختی چې موقع پیدا کړه، اصول به یې ماتول. په ښار کی د کولرا د وبا پر وخت دوي اجازه نه لرله چې بهر ووځي خو کیم د لیک استولو لپاره کاتب ته ولاړو. ډېر زر ده لیک ولوست زده کړل او پخپله به یې لیک لیکلې شو. هرهلک خپلی کیسې لرلې او کیم د دی ژوند سره څه نا څه عادت شو. بیا د اوړي لپاره د دریو میاشتو رخصتۍ پیل شوې.

کیم ته خپل معلم د پادري وکټور له خوا پیغام ورکړو چې په اورګاډي کی د امبالې نه وراخوا د غرونو یو سټیشن ته دی ورشي. خو کیم سر زوري کوله. د ده دلیل و چې د اوړي رخصتۍ د ده خپل وخت و، ولې د ده وخت حساب دی بل څوک وکړي. خو هغه د لامه له خوا لیک نه و تر لاسه کړی او زړه یې غوښتو چې هندي ډوډۍ وخوري، وریژې، کباب، دال، چټني. په لاس یې وخوري ځکه په ښوونځي کې به دوي پر میز د قاشوغو او چړو او پنجو سره ډوډۍ خوړه. هغه ته د ښوونځي ډوډۍ خوند نه ورکوو. بله لاره ورته دا وه چې محبوب علي ته ورشي خو دې له هغه مرور و. د ده هم صنفیان او ملګري خپلو خپلو کورونو ته ولاړل او اخر ټول ښوونځې تش شو. د کیم صندوق هم د نورو هلکانوپه شان د لوې دروازې سره کیښودل شو نو ده یو ګاډې راوغوښتو او د بازار د یو ملګري کور ته ولاړو. خپل صندوق یې له هغه سره امانت کیښودو، څوشیان یې ترې واخیستل او چې بیرته په اس ګاډي کی کښیناستو نو په مخ یې تور رنګ وهلې، هندو هلک ترې جوړ شوې و.

کیم په سټیشن د دریمې درجې ټکټ واخستو او په اورګاډي کی کښیناستو. مساپرو ته یې وویل چې دی د یو مداري شاګرد و. تر امبالې ده د خپل ځان په اړه نورو مسافرو ته رنګا رنګ کیسې کولې. اخوا په شمله کی ډګروال کرایټن ته په تار(ټیلیګرام) کی خبر ورسیدو چې کیم اوهارا ورک شوی و. ډګر وال یو سهار د اس د ځغاستي په میدان کی محبوب علي ته دا خبر ورکړو نوهغه ورته وویل، " انسان او په اس کی توپیر نشته. کله کله اس مالګه غواړي او که خاوند ورته مالګه ورنکړي نو بیا زمکه څټي. هغه هلک سړک ته وتلې دې، د ښوونځي نه به یې زړه سترې وي. پخپله به راشي. که نه زه به یې لټه وکړم." ډګروال پوښتنه وکړه، "اوکه دی مړ

وي؟ محبوب علي وخندل. "که تبې وونه وژلو نودی به ژوندی وي. شادو له ونې نه غورځيږي، بی غمه اوسه." ډګروال وويل، " د ده سر زوري ورته تاوان رسولی شي."

محبوب علي امبالي ته په لاره د اسونو د يوې قافلې سره روان و چې يو سهار د کالکه سره نږدې ترې چا خير وغوښتو. هغه خيرات غوښتونکې وترټلو نو هغه په انګريزي کی ورته ځواب وويلو. محبوب علي د کيم غږ وپيژندلو او وي ويل، " ته چيرته ورک وې؟ انګريزان درپسی په لټون خوارشول." بيا دی کيم سره د يوې ونې لاندی کښيناستو او هغه ورته خپله کيسه تيره کړه چې څو ورځې يې په امباله کی د خپل يو ملګري کره واړولی. بيا د هغه سره ډيلي ته ولاړو، ورپسې څو ورځې يې د تيلو د ګانۍ غواې وګرځوو. بيا يې د پټيالې د ميلې په اړه واوريدل نو بيرته پنجاب ته ولاړو. هلته يې د پټاخو جوړولو په يوه کارخانه کی د اور لوبې شيان جوړکړل. راجه ګان يې په پيلانو سپاره وليدل چې د اور لوبی ټولو توکو ته يې په يوه مخه اور ورته کړو او يوولس کسان پکې مړه شول. د کارخانې مشر هم پکی مړ شو. کيم د بارودو د چودنې په زور له يو تمبو نه بلی خوا ته والوتو خو هيڅ زيان ورته ونه رسيدو. بيا يو سيک سره د سايس په توګه مله شو او هغه چې ورله کومې پيسې ورکړې وې، په هغی تر دی سټيشن را ورسيدو. محبوب علي ترې پوښتنه وکړه، " نو ته اوس ما سره ځې؟" کيم سر وخوځوو نوهغه له ځان سره يو سراې ته بوتلو.

محبوب علي ورته د مسلمانانو جامې واخيستې . کيم په سراې کی ځان پاک کړو او نوي جامې په غاړه کړی. هغه ورته ښه ډوډۍ راوغوښته چې شيريني هم پکی وه. بيا د چيلم په سر دواړو خبرې پيل کړې.

کيم.. ډګروال صيب راته په قهر و؟

محبوب. هو خو ما دلاسه کړو. بيا هم دا تښتيدل او پټيدل ښه خبره نه ده.

کيم . حاجي صيب دا زما د رخصتيو ورځی دي. زه دری مياشتې د دوي غلام ووم، اوس سکول بند دی نو ولې پخپله خوښه وونه ګرځم. بله دا چې دوي زما د لګښت نه بې غمه دي.

محبوب علي. د پيرنګي لپاره دا څو روپۍ هيڅ نه دی. دوي يې هم د يو هدف لپاره درباندی خرڅوي، ستا په غم کی نه دي.

کيم.   زه ډېر پخوا له دی خبر ووم.

محبوب. تا ته چا وويل؟

کيم. ډګروال صيب پخپله راته وويل. په هم دی الفاظو کی به يې نه وي ويلي خود هوښيار لپاره اشاره کافي وي. دا خبره يې راته په ټرين کی وکړه کله چې مونږ لکهنئو ته تلو.

محبوب. که داسی ده نو زه به درته يو څه نورې خبرې وکړم. تا چرې ما ته دروغ نه دی ويلي نو زه دی قدر کووم. ته دا ښوونځې جدي وګڼه ځکه سبق ښه شي دې .

کيم. سمه ده، زه به ښوونځي ته ولاړ شم او ټول سبق به ووايم. خو له سبق وروسته به دوي ما پرېږدي چې په خپلو خلکو کی پاتې شم او که نه وي نو ګورا صاحب به رانه جوړ کړي.

محبوب. ستا خپل خلک څوک دي؟

کيم. د دی لوې او ښکلې وطن خلک زما خلک دي. بله دا چې زه به خپل لامه ووينم، او دريمه دا چې زما پيسې پکارې دي.

محبوب. پيسې خو د هرچا پکارې وي. زه به درته اته انې درکړم. دا ځلې مې په اسونو کی ډېره ګټه نه ده کړی. خو ته زر زر سبق ووايه، درې کاله به دی تير شي. بيا ممکن زما هم پکار شې.

کيم. (خندا) تر اوسه مې درته کارونه نه دی کړي؟

محبوب. ځوابونه مه راکوه. د نن نه ته زما د اسونو نوې سايس يې. زه ورشه او زما د سړو سره د شپې لپاره خپل ځاې جوړ کړه. دوي د سټيشن شمالي څنډو کی ډېره دي.

کيم. که ستا له خوا راسره څه نښه نه وي نو ستا سړي به مې په وهلو د ستېشن جنوبي څنډو ته وشړي.

د طلاي غشي سيند

محبوب علي د خپل کمر بند نه د چيناي رنګ يوه چکۍ راوويسته، خپله کټه ګوته يې ورباندې کېښوده او بيا په يو ژيړ کاغذ يې د دې ګوتې نښه ولګوله. د بلخ نه تر بمبۍ پورې سوداګرو د محبوب علي د ګوتې نښه پېژندله چې پکې د يو زخم ليکه واضح ښکاريده. هغه کاغذ کيم ته ورکړو چې د ده قافلې مشرته ښکاره کړي. محبوب علي راپاسيدو او په بهر تلو کې يې وويل،" تر سهار به بيرته راشم." کيم ترې پوښتنه وکړه، "د کوم لوري سړک نه به راځې؟" هغه ورو وويل، د ښار له خوا سړک نه، هم دا يو سړک دی. کيم د شپې په تياره کې بهر ولاړو او د سراې د دېوال سره سره راتاو شو. دی د ستېشن مخالف لوري ته روان شو او د يو ميل نه هم زيات مزل يې ووهلو. بيا يې له جيبه يو قطب نما راوويستلو او په ارام قدم بيرته وګرځيدو. هغه پخپل ذهن کې د محبوب علي د کسانو لپاره يوه کيسه هم تياره کړه چې د اورګاډي د ستېشن سره نږدې په يوه تش ميدان کې ډېره و. هلته دوه لارۍ هم ولاړې وې چې پکې د محبوب علي اسونه و. د کيم په ليدو د قافلې مشر ورباندې غږ وکړو نو ده ورته کاغذ وښودلو او وې ويل، " زه د حاجي صيب خدمت ګار يم، سهار چې راشي پخپله ترې وپوښتئ خو اوس د اور سره نږدې د شپې تيرولو ځاې راکړئ."

څو شيبې وروسته دوي ټول د اور چاپيره خوب ته وغځيدل. کيم ته يې يوه کمبله ورکړه او دې هم په داسې ځاې کې سملاستو چې پښې يې د لارۍ د يوې پاې لاندې وې. هغه په دې حال خوشاله و او بيا د ضرب او د تقسيم د سوالونو په حلولو ورو ورو خوبولي شو. خو نابېره د ده غوږونو کې د پس پس غږ راغلو. يو سړي د لارۍ شا ته د بل سره پټې خبرې کولې. "دی تر اوسه نه دی راغلی؟ چې کوم خوا تللي دې؟" بل سړي هم هغسې په ورو غږ وويل، "دا ځلې چې د غرونو نه اخوا درنه ولاړ نشي. د دې امر شوې دې. خبر يې د ده په سر څومره پيسې دي؟ بل غږ وويل، هو

خو مونږ د سرحد نه ډېر لیرې یو. که پېښور وې نو هلته دا کار اسانه و. لومړي وویل، هو...پېښور چې پکی د ده خپلوان پراته دي. زمونږ لپاره هغه ځاې او دوزخ یو دې. دویم وویل، نو بیا څه وکړو؟ لومړې بې صبره شو،

" او بې عقل، ما درته ویلي دي چې انتظار وکړه چې دې راغلو او څملاستو نو بیا یوه ګولۍ ورته بس ده. دا لارۍ به زمونږ تر منځ شي او مونږ به د اورګاډي په پاټلۍ ولاړ شو او ځان به ورک کړو. دوي به نه خبریږي چې ډز له کومې خوا ووشو. لږه شیبه خاموشي وه بیا یو کس وویل، یاره زما خوډېر ساړه کیږي. بل په سخته وویل، ته څنګه فقیر یې چې لږ ساړه نشی زغملې." د کیم سترګی پټی وې خو هغه سوچ کوو،" ښاي محبوب علي ته هغه سپین اس ګران تمام شو، یا کیدیشي کوم بل خبر یې خرڅ کړي وي. خو اوس څه وکړم؟"

شیبه وروسته، ده کمبله د ځان نه لرې کړه او لکه چې څوک په خوب کی ویرېږي، ناره یې کړه، " وی بلا مې خوري... مورې... بلا ده هله نیسئ... بده بلا ده... ټول خلک راویښ شول او ده ته په بدو ردو وئیلو بیا ویده شول. کیم په دی شور ماشور کی د خپل ځاې نه څو ګامه لیرې د اورګاډي د پاټلۍ سره نږدې سملاستو او څو شیبې د پوزې او غوږونو نه د خرړیدو غږونه یې ایستل، داسی چې هغو غلو ته وښاي چې دې ویده شوې و. بیا ورو غوندې لکه د مار په زمکه ورغړیدو اوپه تیاره کی د تور سړک یوه برخه شو. تردېره وخته دې روان و تر څو داسې یو ځاې ته ورسیدو چې د سړک یوې غاړې ته زمکه ښکته شوې وه. دی هلته د یوې تیږې شا ته کښیناستو. بره په سړک ده ته هر څه ښکاریدل.

یو څود غوایانو ګاډي تیر شول. یو پولېس او څو لاروي چې د بلا ګانو نه د ساتنې لپاره یې مناجات ویل، پخپله لاره ولاړل. څو شیبې وروسته هغه د اس د ټکاري غږ واورېدو نو پوه شو چې دا به محبوب علي وي. هغه په ټیټ غږ د ده نوم واخیستو، "پام کوه وړاندی مه ځه." اس سمدلاسه ودریدو او محبوب علي په زوره وویل، " داسی سست اس به بیا چرې نه اوړم. د ښار ټول میخونه او هډوکي یې په پښو کی راټول کړی دی. " دی له اس راښکته شو او د دی وړاندینی پښه یې راپورته کړه. بیا یې ورو وویل، "

سر ښکته کړه څوک به دی وګوري." کیم وویل، ستا د اسونو لاړۍ شا ته دوه کسان درته په انتظار ناست دي. کله چې ته سملاستلې، دوي به دربانډی ډزکوي چې ستا د وژلو لپاره پیسې واخلي. " محبوب علي په وروغږ کې وویل، " تا ولیدل؟ یو تن پکی د فقیر جامې خو نه وې اغوستې؟" کیم وویل، " ما نه دي لیدلي خو یو کس بل ته ویل چې ته څنګه فقیر یې چې ساړه نشې زغملې." محبوب علي وویل،" شابسې، ورشه پخپل ځای ویده شه، زه نن شپه نه مرم."

کیم بیرته هم هغه ځای ته ځان ورسوو او په کمبله کی ویده شو. کله کله به یو اورګاډې د ده څنګ کی تیر شو خو دی نه ویښیدو. محبوب علي خپل اس د سټیشن سره نزدې وتړلو او پخپله دننه ورغلو. هلته د ټریفک یو مشر یې ولیدو او ورته یې د دوو فقیرانو حال ورکړو چې د ده د لاړیو سره نزدې لیدل شوي و او وېړه یې څرګنده کړه چې هغوي د غلا لپاره هلته ایسار و. مشر ورته ډاډ ورکړو او یوتکړه پولیس سره د ګاډي انجن ته وختلو.

محبوب علي سهار خپلو کسانو ته ولاړو نو هیڅ ورته د دوو فقیرانو کیسه ونکړه چې د اورګاډی پولیسو نیولي و. خو کیم د محبوب علي سره د بارد ښکته پورته کولو پر وخت ورته د دوي د نیولوکیسه تیره کړه. د ورځې په پیل کی د دوي قافله په سړک روانه شوه. کیم به کله په لاړۍ او کله اس سپور و او د لاړی خوند یې اخستو. دوي شمله ته ورسیدل نو محبوب علي د خپلو اسونو د پلورلو نه وروسته کیم ته د یوځای پته ورکړه چې هلته د لورګن نومی سړي سره ووینې. د ده کور د لرغونو توکو او د مداریانو له شیانو ډک و. کیم څو ورځی د ده میلمه شو او رنګا رنګ شیان یې ولیدل چې د پلورلو لپاره به یې هر ډول خلک راتلل.

هلته د کیم د عمر یو هندو هلک اوسیدو او دوي دواړو به د لورګن واړه کارونه کول او د پیسو حساب به یې هم زده کوو. کیم لس ورځې په خندا او خوشالۍ تیرې کړې. اخر د ده لپاره د کالکه نه د اورګاډې ټکټ واخستل شو او دی له شملې روان شو. لورګن ورته پینځه روپۍ ورکړې وې چې هغه وخت د کیم لپاره یوه خزانه وه. د اوړي رخصتۍ خلاصې شوې اود لکهنئو په ښوونځي کی د هغه زدکړی بیا پیل شوې. وخت په

الوتو شو او راتلونکي درې کاله دی هم هغه ښوونځي کې و. کله به په رخصتيو کی دی د بنارس خانقاه ته ولاړو او ليدل يې چې لامه نور هم ضعيف شوې و خو ده خپل سيند تر اوسه نه و موندلی. کيم ته يې وويل، ما څو واری خوب ليدلی دې چې تر څو راسره خپل مريد نه وي زه دا سيند نشم موندلی.

کيم اوس زيات وخت د کتابونو په ولوستلو تيروو او هغه هومره سر زوري پکی نه وه پاتې. په يو اوړي کی ده د محبوب علي سره لومړې بمبئ او له هغه ځايه په بيړئ کی کراچي ته سفر وکړو. په بل کال، دی کويټې ته ولاړو او دغرونو قبايل يې وليدل. په دريم کال دی پيښور ته ولاړواو هلته د يو پښتون په جامه کی وګرځيدو. کرايټن ده ته يو وړوکې شين رنګه لرګين بکس وراستولی و. په دی کی رنګونه، برشونه او سپين کاغذونه و. ورسره د نقشې جوړولو سامان هم و. کيم به کله نا کله په هغو کاغذونو انځورونه جوړول. د لامه سره د سيند لټون د ده هم يو ارمان و چې تر اوسه تری هير نه و.

کيم اوس د شپاړسوکالو و او دواړه کرايټن او محبوب علي د ده له ارمان خبر و. د ښوونځي د سبق په پورا کيدو، په وروستي ورځ هغوي کيم ته اجازه ورکړه چې د لامه سره تلې شي خو دې به په هغه سفر کې د دوي لپاره کار هم کوي او د هغی په بدل کی ورته د مياشتې شل روپۍ ورکول کيږي. کيم خپل ځان د بودايانو په جامه کی پټ کړو او د يوې غوټې سره بنارس ته ولاړو. لامه ته په پښو پريوتو او د سفر پلان يې ورسره جوړکړو. هغه ته يې وويل چې حکومت له خوا ورته د کاتب دنده ورکړې شوې ده. لامه تری پوښتنه وکړه، " پوځي خو يې درنه جوړ نکړو؟" کيم وويل، " نه زه جنګ نشم کولې." په خانقاه کی نورو راهبانو، کيم ته يوه لرغوني نقشه وروښودله چې ورباندی څرخ جوړ و. لامه ورته وويل، زه به درته د دې څرخ د جوړولو چل وښايم چې يو پخوانې چيناي هنر و.

په بل سهار دوي په خانقاه کی د شپې پاتې وريژې د ترخو چايو سره وخوړې او بهر راووتل. کيم تر سهارن پور د اورګادي ټکټونه واخستل او د دريو ورځو د سفر نه وروسته دوي هلته د کوهلو د ميرمنې کره ورغلل. د هغې په کور کې يې دوه ورځې دمه وکړه اوهلته يو هندو هری بابوهم د

دوي سره مله شو. هري بابو د کيم سره په شمله کی ليدلي و او د حکومت د زنځير يوه کړۍ و. دوي شيوالک د غرونو نه دون او بيا شمال کی د مسوري لوړو ته ورسيدل. هلته هري بابو دوه کاتبان چې يو يې کيدار ناته او بل بدري ناتهه نوميدو، ورسره کړل. کيم پوهيدو چې هغوي هم د زنځير وړې کړۍ وې، چې خپل خپل کارونه ورته سپارل شوي و. يو په روسي او بل په فرانسوي ژبی خبرې کولې شوې.

دوي په څو کچرو خپل سامان چې تمبوان او د خواړو شيان يې لرل بارکړي و. هر څومره چې دوي په لوړو ختل، د دی قافلی خلکو ته مزل ګران ايسېدو. خوکيم ليدل چې د غرونو په سفرکی لامه يو واری بيا تازه شوی و. د صنوبر او د زالغوزي د ونو وږمې د هغه په وجود کی نوې توان پيدا کړی و. دلته ساړه هم ډېر و او کيم په لاره ورته د وړۍ يوه کمبله اخستې وه. خو لامه ورپوری وخاندل چې دا خو تيټ غرونه دي، د دی هوا دومره سړه نه ده. کيم ريښتيا چې د غرونو د تګ سره اشنا نه و او په څو ځايونو کی يې پښه خطا شوه. خو دی خوشاله و چې لامه په ارام روان و. په وړو کليو کی خلکو به دوي ته د اوزې پنير، شيدې او د کانې په شان سخته ډوډۍ راوړه. کيم به ماښام د خپلو پښو پرهرونو ته کتل او د هند غوړي او مساله داره ډوډۍ به يې مخی ته ودريده چې اوس د ده له هډوکو نه هم وتلې وه. کيم د تسبيح د اړولو چل زده کړی و. خو ده به زيات وخت د تسبيح په دانو د خپلو ګامونو حساب کوو. کله چې دوي د شپې اوده کيدل نو هغه به څو شيبې په کاغذ ليکنه وکړه. په ځينو ځايونو کی يې انځورونه هم جوړول. د دوي د دمې له ځايونو څو واری ليکلي پيغامونه ښکته په شمله کی ډګروال کرايټن ته وراستول شوي و.

يوه ورځ دوي له يوې تنګی درې تيرېدل چې واورې پکی شوې وې. لامه هم هلته پر زمکه په سجده پريوتو. خو د يو واورين طوفان نښې وې او د غرونو شپانه د خپلو ميږو او د اوزو رمې په چټکۍ خوندي ځايونو ته اوړل. هری بابو او د ده دواړه کاتبان وارخطا و. د لږ مزل نه وروسته دوي يوې هوارې شنې زمکی ته چې د غره په ډډه و راووتل. له دی غرونو کيم ته احساس ووشو چې دوي اوس يوې نوې نړۍ ته رارسيدلي و.

درې ورځې نور په لوړه د مزل نه وروسته د سپینو واورینوغرونو په لیدو کیم وویل، باور لرم چې خداې هم دلته اوسیږي. هلته په یوې هوارې کې دوي خپل پړاو جوړ کړو. د ده ملو کسانو په یو دوربین کې ولیدل چې دوه کسان له لوړو غرونود دوي په لورې را روان و.

دوي چې رانږدې شول نو کیم احساس وکړو چې دوي د بل وطن و. هغوي د پوستین جامې اغوستې او مخونه یې سره و، داسې لکه چې د اروپایانو وي. بدرې نات او کیدار نات ورسره کله په روسي او کله په فرانسوي خبرې کولې او کیم دومره خبر شو چې معامله د هغو پینځو ریاستونو وه چې یو لوی ګاونډي ورته سترګې سرې کړې وې. د سپین اس د بچیانو خبره وروستي حد ته رسیدلې وه. دې کسانو ورسره ډوډۍ وخوړه خو دومره شراب یې وڅښل چې په ځان خبر نشول او یو غرنې بار اوړونکې یې ووهلو. د کیم لپاره دا کار د منلو نه و او دې د یو کس سره ونښتو. د داسې بدې ورځې لپاره ورته محبوب علي یوه طماچه ورکړې وه خو په پړاو کې دومره غوبل جوړ شو چې هغه کسان په تیښته شول. دوي خپلې کچرې په مخه کړل، خو د کیم وینه توده وه. ورټوپ یې کړل نو د یوې کچرې پښه خطا شوه او له غرونو ښکته وغورځیدو. په هغه یابو بار سامانونه هم ورسره ولاړل.

هرې بابو ، کیم ته په قهر و چې بې ځایه یې شخړه جوړه کړه. په بله ورځ دوي وړاندې ولاړل نو د وړو وړو کورګیو یوه جوپه کې د ژوند نښې لیدل کیدې. دوي چې ورنږدې شول نو یو کس ورته د خپل کور دروازه پرانسته لامه په یوه کمبل سملاستو او وې ویل، "دا زما غرونه دي". د شپې اسمان صفا او د ځوارلسمې د سپوږمۍ رڼا له کړکۍ ټوله کوټه روښانه کړې وه. لامه کیم ته وویل، نن شپه عبادت راته مهم دې. بیا تر سهاره دې په عبادت بوخت و. کیم د ده په تندي لاس کیښودو نو پوهه شو چې د هغه تبه وه. دې د نور سفر جوګه نه و خو سهار کیم ته یې په ټینګار وویل چې د غرونو نه وراخوا د کوهلو خاوره ده او دې د خپل ټاټوبي لوې عبادت ځاې ته تلل غواړي. کیم ورله د ښکته غرونو نه یو حکیم راوبللو چې په راتګ یې ځو ورځې تیرېدې.

سهار کیم له کوره بهر ووتلو نو خبر شو چې د ده سره مله ټول خلک بیرته تللي و. د دوي کارونه سر ته رسیدلي و. کیم خپل غاښونه مسواکول چې یوه غرنۍ ښځه ورته رانزدې شوه. هغې په فیروزي سرپیچک سر تړلې و او ده ته یې یوه توبره وښودله چې یو بار اوړونکي ورته ښکته د غرونو له لمنو راوړی وه. دا توبره په هغه کچرې بار وه چې د خارجیانو سره وه او ښکته لویدلې و. کیم د هغې ښځې کور ته ورغلو او د توبرې ټول شیان یې پر زمکه واړول. د دې په تل کې څو کاغذونه و چې په ترکي ژبه ورباندې څه لیکلي و. کیم پوهیدو چې د کرایتن هم دا اسناد پکار و. ده د توبرې نه یو پرکار ځان ته وساتلو، څو د خواړو شیان یې ښځې ته ورکړل او پاتې توکي یې بیرته له غره ښکته ور واچول. ده یو غوز (جوز) په غاښونو مات کړو، یو لیک یې ولیکلو او په غوز کې یې بند کړو، بیا ښځې ته یې ورکړو چې شملې ته یې ورواستوي.

د هغه کلي خلکو ورله سبا نارۍ ورکړه. لامه کله تسبیح اړولې او کله به یې کیم ته د لارې نومونه وربښودل. بیا یې وویل، " د دې غرونو نه وراخوا د ونو لاندې به ما د خپلو همزولو سره لوبې او جنګونه کول. ما درې کاله په هند کې سفر وکړو خو خپله زمکه د مور په شان وي. اوس راته احساس کیږي چې زه بیرته د مور غیږې ته رانږدې شوم. خو هغه غشې په میدانونو کې پریوتې و، غرونو کې نه. ځکه خو زه هلته ورغلم. په دې دریو کالو کې د هند زمکې ما ته علم او ډېر درناوې راکړو. خو اوس د تګ وخت دی." کیم ورته وویل، ما یو حکیم درته رابللی دی چې علاج دې وکړي. لامه وویل، " زه خبر یم چې زما روح به نور څومره وخت په دې وجود کې پاتې وي، وګوره زما د ازاد کیدو وخت رانږدې دې."

کیم هغې ښځې ته وویل، چې دوي به دوه درې ورځې پلي سفر کوي او د لارې لپاره ورته ډوډۍ پکار وه. وروسته کیم د ډوډۍ توبره په اوږه واړوله، د لامه لاس یې ونیولو او له غرونو بلې خوا، ښکته لوري ته یې مزل پیل کړو. لامه د خپل پورا توان سره روان و خو کیم پوهیدو چې دی ناروغه و. کله کله به یې د هغه لاس پخپله اوږه کیښودو او لکه د امسا به یې د هغه کمزورې وجود په لاره وړلو. د شپې به یې په یوځاې کې اور بل کړو او دی به یې په کمبلو کې تاو کړو. زارۍ یې ورته وکړې چې بل

سهار به یو کلي کی ایساریږي. خو لامه د ده خبره نه منله. کیم ورته پښې چاپي کولې او د ټولو اړتیاو خیال یې ساتلو. هغه اوس د پېټي او د لامه د وړلو نه ستړې و خو زیار یې ایستلو چې لامه خپل منزل ته ورسوي. په بله ورځ دوي د واورې په یو داسې طوفان کی راګیر شول چې لاره یې نه شوه لیدې. اخر په یو ځاې کیم راپریوتو او داسی احساس یې وکړو لکه چې په هواکی الوځي. بیا د ده زهن په تیارو کی ډوب شو.

څو ورځی وروسته کیم چې سترګې وغړولې نو په یوه توده کوټه کی په کټ پروت و. د ده سر ته محبوب علي او لامه دواړه ناست وو. د دوي په لیدو کیم د پاڅیدو هڅه وکړه خو بی شیمې و. د کړکی نه بهر هوا ورته بدله ښکاریده. دوي په یوه ګرمه سیمه کی وو. کیم وویل، "زه لکه چې سل کاله اوده ووم." محبوب علی وویل، ښه ده چې اوده وې او په هغه واورو کی مړ نشوې. هری بابو شمله کې راته ټول حال تیرکړو. کله چې کرایټن ته په غوز کی ستا لیک راورسیدو، نو مونږ پوه شو چې ستاسو وړاندی تګ به درته خطرناک وي. هم هغه وخت مو تاسو پسې خلک ورواستول او قسمت مو ښه و چې دواړو ته پر وخت کومک ورسیدو.

کیم لامه ته وکتل چې خپلې تسبې یې اړولې. د ده باور نه کیدو چې دی به ژوندی وي. هغه راپاسیدو د ده پښو ته یې لاس یوړو نو ده ورته په سر لاس کیښودو. بیا یې وویل، " زمونږ لټون پاې ته رسیدلې دې. هلته په غرونو کی زه ناروغه ووم او نږدې وه چې خپل ځان می مرګ ته وړاندی کړی وې. خو بیا یو غږ راته وویل، " چې ته نه وې، نو دا ماشوم به څه کوي؟ " د دی پوښتنې ځواب راسره نه و. ته بې هوشه پروت وې او زه خبر ووم چې تا د بیرته تګ لاره نشوه موندلی.

بیا راکی دومره زور پیدا شو چې ته مې له هغه ځایه راوویستې لکه چې څوک مهې له اوبو راباسي. یو غږ راته وویل، سیند ته ورشه. ما چې ښکته وکتل نو هغه سیند چې ما لټوو راته مخکی بهیدو. ما د سیند په اوبو کی ټوپ کړ او چې تری راوتلم نو ځان می بیا د انسان په وجود کی ولیدو. هغه وخت مې احساس وکړو چې زه د ټولو ګناهونو نه پاک شوم." کیم د هغه په شونډو یوه موسکا ولیده. داسې موسکا چې یواځې خپل منزل ته رسیدلي کس په شونډو ښکاري.

پای